

John Jones
to
William Reynolds
12. June 1815

QUATUOR
EVANGELIA
GRÆCE.

TEXTUM RECEPTUM,

SIGNIS DISTINCTUM

AD INSTAR

ORIGENIANÆ ΤΩΝ Ο'. RECENSIONIS,

EDIDIT

J. WHITE, S.T.P.

LING. ARAB. PROF.

SYRIACÆ PHILOXENIANÆ NOVI TESTAMENTI

VERSIONIS INTERPRES.

OXONII:

EXCUDEBAT SAMUEL COLLINGWOOD,

TYPIS VINCENTII FIGGINS.

MDCCXCVIII.

HONORABILI

ATQUE ADMODUM REVERENDO

SHUTE BARRINGTON, L.L.D.

EPISCOPO DUNELMENSI;

LITERARUM,

QUAS ET AMAT IPSE, ET CUM LAUDE COLIT,

LITERATORUMQUE HOMINUM

PATRONO MUNIFICENTISSIMO;

HANC SUAM IV. EVANGELIORUM EDITIONEM,

METHODO

ORIGENIANA-HEXAPLARI

ADORNATAM,

SUMMA, QUA PAR EST, OBSERVANTIA,

DAT, DICAT, DEDICAT

JOSEPHUS WHITE.

ORIGENIANÆ ΤΩΝ Ο'. RECENSIONIS RATIO.

—Τινὰ μὲν Ὠβελίσαμεν,[1] ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ μὴ κείμενα, οὐ τολμήσαντες αὐτὰ πάντη περιελεῖν· τινὰ δὲ μετ' Ἀστερίσκων προσεθήκαμεν,[2] ἵνα δῆλον ᾖ, ὅτι μὴ κείμενα παρὰ τοῖς Ἑβδομήκοντα, ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκδόσεων συμφώνως τῷ Ἑβραϊκῷ προσεθήκαμεν· καὶ ὁ μὲν βουλόμενος προσῆται αὐτὰ, ᾧ δὲ προσκόπτει τὸ τοιοῦτο, ὃ βούλεται περὶ τῆς διαδοχῆς αὐτῶν, ἢ μὴ, ποιήσῃ.

Origen. Comment. in Matthæum.

1 Sic ÷ ↙ } uti pinguntur Obelus, Afteriſcus,
2 Sic ※ ↙ } et Nota finalis, in Codd. MSS. Hexaplaribus Arab. et Syr.

NOSTRÆ EDITIONIS RATIO.

Textus receptus (is nempe quem Editiones recentiores, Elſevirianæ, Leuſdenianæ &c. ſequuntur, quem etiam Wetſtenius et Grieſbachius denuo ſecuti ſunt) fundamenti loco ponitur.

Quæ Signis adjectis indicantur, ad nuperam Griesbachii Editionem ſpectant; viz. Quicquid interjacet hæc Signa ⌐ ⌐, vel certiſſime, vel ſaltem probabiliter, illius judicio, reſecandum eſt de textu recepto, cum abſit a pleriſque Codd. MSS. Variantes Lectiones Codd. MSS. quæ, ejuſdem judicio, textui recepto præferendæ, vel ſaltem æquiparandæ ſunt, in Margine apponuntur. Additamenta nonnulla (rara illa quidem) interpoſui, his Signis * ⌐ interjecta, quæ textui recepto e Codd. MSS. addenda eſſe vult idem Vir Cl. cum ipſi male in vulg. Editionibus omiſſa videantur.

His animadverſis, pro ſe quiſque facile judicabit, quantulum ſit in textu recepto, poſt tot Codicum et Verſionum collationem, quod ulla ex parte merito reprehendi poſſit.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

1 ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ [1] Δα- 1.
βὶδ," υἱοῦ Ἀβραάμ. [1] Δαυὶδ
2 Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ. Ἰσαὰκ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν
3 καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φα-
ρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ. Φαρὲς δὲ ἐγέννη-
σε τὸν Ἐσρώμ. Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ.
4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ. Ἀμιναδὰβ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ναασσών. Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν
5 Σαλμών. Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς
Ῥαχάβ. Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ.
6 Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε
τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐ-
7 γέννησε τὸν [2] Σολομῶντα" ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου. Σο- [2] Σολομῶνα
λομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ. Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννη-
8 σε τὸν Ἀβιά. Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. Ἀσὰ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ. Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε

1. τὸν Ἰωράμ. Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν. Ὀ- 9
ζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ. Ἰωάθαμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἄχαζ. Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκί-
αν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ. Μα- 10
νασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών. Ἀμὼν δὲ ἐγέννη-
σε τὸν Ἰωσίαν. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχο- 11
νίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας
Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶ- 12
νος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ. Σαλα-
θιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ. Ζοροβάβελ δὲ 13
ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ. Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλια-
κείμ. Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. Ἀζὼρ 14
δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ. Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀχείμ. Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιοὺδ 15
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ. Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ματθάν. Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ.
Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ, τὸν ἄνδρα Μαρίας, 16
ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶ- 17
σαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ, γενεαὶ
δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσί-
ας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς
μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δε-
κατέσσαρες.

[1] γένεσις Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ [1] "γέννησις" οὕτως ἦν. 18
Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ
Ἰωσὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ
ἔχουσα ἐκ Πνεύματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐ- 19
τῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματί-
σαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ 20

αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄ- I.
ναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων· Ἰωσὴφ, υἱὸς Δαβὶδ, μὴ
φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου·
τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν ἁ-
21 γίου. Τέξεται δὲ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
22 ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου,
23 λέγοντος· Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ
τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμα-
νουήλ· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ
24 Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐ-
ποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου,
25 καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐγίνωσ-
κεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτό-
τοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου- II.
δαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μά-
γοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα,
2 λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ
3 ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκού-
σας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα
4 Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. Καὶ συναγαγὼν πάντας
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο
5 παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Οἱ δὲ εἶπον
αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέ-
6 γραπται διὰ τοῦ προφήτου· Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ
Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰου-

II. δα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποι-
μανεῖ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραήλ. Τότε Ἡρώδης 7
λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ'
αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. Καὶ 8
πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε· Πορευθέντες,
ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ
εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσ-
κυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, 9
ἐπορεύθησαν. Καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ
ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπά-
νω οὗ ἦν τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχά- 10
ρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Καὶ ἐλθόντες 11
[1] εἶδον εἰς τὴν οἰκίαν, (1)εὗρον" τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας
τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ·
καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσήν-
εγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρ-
ναν. Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ, μὴ ἀνα- 12
κάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν
εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυ- 13
ρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ, λέγων· Ἐγερ-
θεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί·
μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέ-
σαι αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ 14
τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴ-
γυπτον. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα 15
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφή-
του, λέγοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, II.
ἐθυμώθη λίαν· καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας
τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς
ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν
17 χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε
ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου,
18 λέγοντος· Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ
τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ
19 εἰσί. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος
Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ,
20 λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνή-
21 κασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ
δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
22 αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ
ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ
Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελ-
θεῖν. Χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς
23 τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν
εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ
ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, Ὅτι Ναζωραῖος κλη-
θήσεται.

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάν- III.
νης ὁ Βαπτιστὴς, κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαί-
2 ας, καὶ λέγων· Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασι-
3 λεία τῶν οὐρανῶν. Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐ-

III. Θείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ὁ 4
Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτᾶ ἀπὸ τριχῶν καμή-
λου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφῦν αὐτοῦ·
ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες, καὶ μέλι ἄγριον.
Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα, καὶ 5
πᾶσα ἡ Ἰαδαία, ϗ πᾶσα ἡ περίχωρος τᾶ Ἰορδάνα·
καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτᾶ, ἐξομολο- 6
γέμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν δὲ πολλὰς τῶν 7
Φαρισαίων καὶ Σαδδακαίων ἐρχομένας ἐπὶ τὸ βά-
πτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Γεννήματα ἐχιδνῶν,
τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀρ-
γῆς; ποιήσατε ἂν [1]καρπὰς ἀξίας" τῆς μετανοίας. 8
Καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν 9
τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς
ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων 10
κεῖται· πᾶν ἂν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν,
ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν βαπτί- 11
ζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι, εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου
ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστὶν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκα-
νὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτί-
σει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. Οὗ τὸ πτύον 12
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτᾶ· ϗ συνάξει τὸν σῖτον αὐτᾶ εἰς τὴν ἀποθή-
κην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησᾶς ἀπὸ τῆς Γαλιλαί- 13
ας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βα-
πτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν 14
αὐτὸν, λέγων· Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βα-

[1] καρπὸν ἄξιον

15 πτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ III.
Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ
πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην.
16 Τότε ἀφίησιν αὐτόν. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς
ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδὲ, ἀνεῴχθησαν
αὐτῷ οἱ ὀρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κα-
ταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.
17 Καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῶν ὀρανῶν, λέγουσα· Οὗτός
ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα.
1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ IV.
τοῦ Πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας
3 τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. Καὶ προσελ-
θὼν αὐτῷ ὁ πειράζων, εἶπεν· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ
4 Θεοῦ, εἰπὲ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· Γέγραπται· Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ
μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' [1]ἐπὶ" παντὶ ῥήματι ¹ ἐν
5 ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παρα-
λαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ·
6 καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σε-
αυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ· Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί
σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
7 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκ-
8 πειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Πάλιν παραλαμ-
βάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν,
καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ
9 κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν. Καὶ λέγει αὐτῷ·

IV. Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυ-
νήσῃς μοι. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε 10
* ὀπίσω μου ᶜ Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν
Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.
Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγε- 11
λοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

Ἀκούσας δὲ ‾ ὁ Ἰησοῦς ᶜ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, 12
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Καὶ καταλιπὼν 13
[1] Καφαρναούμ τὴν Ναζαρὲτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς [1] Καπερναοὺμ"
τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφ-
θαλείμ· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ 14
προφήτου, λέγοντος· Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφ- 15
θαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γα-
λιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκό- 16
τει εἶδε φῶς μέγα· καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ
σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· 17
Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν.

Περιπατῶν δὲ ‾ ὁ Ἰησοῦς ᶜ παρὰ τὴν θάλασσαν 18
τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα τὸν λε-
γόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν
γὰρ ἁλιεῖς. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ 19
ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ εὐθέως ἀ- 20
φέντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς 21
ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ
Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρ-

τίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. IV.
22 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα
αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, δι-
δάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων
τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, ϗ θεραπεύων πᾶσαν
24 νόσον ϗ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. Καὶ ἀπῆλ-
θεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσή-
νεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποικί-
λαις νόσοις ϗ βασάνοις συνεχομένους, καὶ δαιμονι-
ζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς· ϗ
25 ἐθεράπευσεν αὐτούς. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως ϗ Ἱε-
ροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ κα- V.
θίσαντος αὐτοῦ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐ-
2 τοῦ. Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐ-
3 τοὺς, λέγων· Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι·
4 ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μα-
κάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.
5 Μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν
6 γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δι-
7 καιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. Μακάριοι
8 οἱ ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακά-
ριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψ-
9 ονται. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ
10 Θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνε-
κεν δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν
11 οὐρανῶν. Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς

V. καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ'
ὑμῶν, ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀ- 12
γαλλιᾶσθε· ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ
ὑμῶν.

Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ τὸ ἅλας 13
μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει
ἔτι, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ
τῶν ἀνθρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. 14
Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·
οὐδὲ καίουσι λύχνον, καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν 15
μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν 16
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ
καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν
ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, 17
ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ
πληρῶσαι. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρ- 18
έλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ
μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένη-
ται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων 19
τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους,
ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
νῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Λέγω 20
γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑ-
μῶν πλεῖον τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ
μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἠ- 21

κέσατε ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐ φονεύσεις· ὃς V.
22 δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσαι τῇ κρίσει. Ἐγὼ δὲ
λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐ-
τοῦ εἰκῆ, ἔνοχος ἔσαι τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ Ῥακὰ, ἔνοχος ἔσαι τῷ συνεδρίῳ· ὃς
δ' ἂν εἴπῃ Μωρὲ, ἔνοχος ἔσαι εἰς τὴν γέενναν τοῦ
23 πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυ-
σιαςήριον, κἀκεῖ μνησθῇς, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει
24 τὶ κατὰ σοῦ· ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαςηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ
ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.
25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ ἐν
τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος
τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ
26 εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ
ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κο-
27 δράντην. Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη ⁻ τοῖς ἀρχαίοις [e]·
28 Οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ
βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι [1] αὐτῆς," ἤδη [1] αὐτὴν
29 ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Εἰ δὲ ὁ ὀφ-
θαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν,
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι, ἵνα ἀπόλη-
ται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου
30 βληθῇ εἰς γέενναν. Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκαν-
δαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμ-
φέρει γάρ σοι, ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ
31 μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. Ἐῤῥέ-
θη δὲ, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω
32 αὐτῇ ἀποςάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν

v. ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτȣ̃, παρεκτὸς λόγȣ πορ-
νείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· ϗ ὃς ἐὰν ἀπολελυμέ-
νην γαμήσῃ, μοιχᾶται. Πάλιν ἠκέσατε ὅτι ἐῤῥέθη 33
τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ
Κυρίῳ τȣ̀ς ὅρκȣς σȣ̃. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀ- 34
μόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐςὶ
τοῦ Θεȣ̃· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐςι τῶν 35
ποδῶν αὐτȣ̃· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐςὶ
τȣ̃ μεγάλȣ βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀ- 36
μόσῃς, ὅτι ȣ̓ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαι-
ναν ποιῆσαι. Ἔςω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν· Ναὶ ναί, Οὒ 37
ȣ̈· τὸ δὲ περισσὸν τούτων, ἐκ τοῦ πονηρȣ̃ ἐςιν.
Ἠκέσατε ὅτι ἐῤῥέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμȣ̃, ϗ 38
ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ἀν- 39
τιςῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅςις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν
δεξιάν σου σιαγόνα, ςρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·
καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου 40
λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ ϗ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅςις σε ἀγ- 41
γαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτȣ̃ δύο. Τῷ αἰ- 42
τȣ̃ντί σε δίδȣ· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σȣ̃ δανείσασθαι
μὴ ἀποςραφῇς. Ἠκέσατε ὅτι ἐῤῥέθη· Ἀγαπήσεις 43
τὸν πλησίον σȣ, ϗ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σȣ. Ἐγὼ 44
δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τȣ̀ς ἐχθρȣ̀ς ὑμῶν, ⁻ εὐ-
λογεῖτε τοὺς καταρωμένȣς ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε
(1) τȣ̀ς μισȣ̃ντας" ὑμᾶς, ᶜ καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς ϗ διωκόντων ὑμᾶς. Ὅ- 45
πως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς·
ὅτι τὸν ἥλιον αὐτȣ̃ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηρȣ̀ς ϗ ἀγα-
θȣ̀ς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίȣς ϗ ἀδίκους. Ἐὰν γὰρ 46

[1] τοῖς μισȣ̃σιν

ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔ- V.
47 χετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; καὶ ἐὰν
ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισ-
σὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ [1] τελῶναι" οὕτω ποιοῦσιν; [1] ἐθνικοὶ
48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ [2] ἐν τοῖς οὐρανοῖς" τέλειός ἐστι. [2] οὐράνιος
1 Προσέχετε τὴν [3] ἐλεημοσύνην" ὑμῶν μὴ ποιεῖν VI. [3] δικαιοσύνην
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς·
εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν
2 τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην,
μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅ-
πως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀμὴν λέγω
3 ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοῦ δὲ ποιοῦν-
τος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου, τί
4 ποιεῖ ἡ δεξιά σου· ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ
κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ,
5 αὐτὸς ἀποδώσει σοι ⌜ἐν τῷ φανερῷ⌝. Καὶ ὅταν
προσεύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν
ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλα-
τειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ⌜ἂν⌝ φανῶσι τοῖς
ἀνθρώποις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⌜ὅτι⌝ ἀπέχουσι
6 τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ, ὅταν προσεύχῃ, εἴσελ-
θε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου,
πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ
πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι
7 ⌜ἐν τῷ φανερῷ⌝. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττο-
λογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί. Δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν
8 τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν

VI. ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς. Οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὧν
χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. Οὕ- 9
τως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βα- 10
σιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς 11
ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡ- 12
μῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν, ἀλλὰ ῥῦσαι 13
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ⌜Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία,
ϗ ἡ δύναμις, ϗ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.⌝
Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώμα- 14
τα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρά-
νιος. Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις ⌜τὰ πα- 15
ραπτώματα αὐτῶν⌝, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ
παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γί- 16
νεσθε, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ, σκυθρωποί· ἀφανίζουσι
γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀν-
θρώποις νηστεύοντες. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⌜ὅτι⌝ ἀ-
πέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων, ἄλειψαί 17
σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι· ὅ- 18
πως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ
πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ
βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ⌜ἐν τῷ φα-
νερῷ⌝. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς 19
γῆς, ὅπου σὴς ϗ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπ-
ται διορύσσουσι ϗ κλέπτουσι. Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν 20
θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀ-
φανίζει, ϗ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτου-

21 σιν. Ὅπου γὰρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ VI.
22 ἡ καρδία ὑμῶν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφ-
θαλμός. Ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ
23 σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πο-
νηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν
τὸ φῶς, τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος πόσον;
24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα
μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται,
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δου-
25 λεύειν καὶ (1) μαμμωνᾶ." Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· μὴ 1 μαμωνᾶ
μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε ⌜καὶ τί πί-
ητε⌝· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. Οὐχὶ
ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ
26 ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγου-
σιν εἰς ἀποθήκας· καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέ-
φει αὐτά. Οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;
27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ
28 τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; Καὶ περὶ ἐνδύμα-
τος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀ-
29 γροῦ, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει. Λέγω δὲ
ὑμῖν, ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ
30 περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ
ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλό-
μενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον
31 ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Μὴ οὖν μεριμνήσητε, λέγοντες·
32 Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα; πάν-
τα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ. Οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ
33 ὑμῶν ὁ οὐράνιος, ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. Ζη-

VI. τεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δι-
καιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται
ὑμῖν. Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ 34
αὔριον μεριμνήσει ⸢τὰ⸣ ἑαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡ-
μέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

VII. Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. Ἐν ᾧ γὰρ κρί- 1, 2
ματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε,
[1] μετρηθήσεται (1)ἀντιμετρηθήσεται" ὑμῖν. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρ- 3
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν
τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; Ἢ πῶς ἐρεῖς 4
τῷ ἀδελφῷ σου· Ἄφες, ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ
τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδού, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ 5
ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρ-
φος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Μὴ δῶτε 6
τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας
ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· μήποτε καταπατή-
σωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες
ῥήξωσιν ὑμᾶς. Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζη- 7
τεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν.
Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, 8
καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄν- 9
θρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον
ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν 10
ἐπιδώσει αὐτῷ; Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε 11
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ
μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει ἀ-
γαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέ- 12

λητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς VII.
ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προ-
13 φῆται. Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλα-
τεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι'
14 αὐτῆς. [1] Ὅτι" στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁ- [1] τί
δὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑ-
15 ρίσκοντες αὐτήν. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπρο-
φητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προ-
16 βάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρπαγες. Ἀπὸ τῶν
καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι συλλέγου-
σιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;
17 οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ
18 δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. Οὐ δύ-
ναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐ-
19 δὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. Πᾶν
δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται καὶ εἰς
20 πῦρ βάλλεται. Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-
21 γνώσεσθε αὐτούς. Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύ-
ριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν·
ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρα-
22 νοῖς. Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε,
Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ
ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
23 δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; Καὶ τότε ὁμολογή-
σω αὐτοῖς· ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε
ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ
ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις

VII. ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν. Καὶ 25
κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔ-
πνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ·
καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ 26
ποιῶν αὐτοὺς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠ-
κοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον. Καὶ 27
κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευ-
σαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ· καὶ
ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.

Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λό- 28
γους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ. Ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔ- 29
χων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

VIII. Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν 1
αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. Καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ἐλθὼν προσ- 2
εκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί
με καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο 3
αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ
εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα.

Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς· 4
ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσέ-
νεγκε τὸ δῶρον, ὃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύρι-
ον αὐτοῖς.

[1] αὐτῷ Εἰσελθόντι δὲ (1) τῷ Ἰησοῦ" εἰς Καπερναοὺμ, 5
προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐ-
τὸν, καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν 6
τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ 7
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐ-

8 τόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη· Κύ- VIII.
ριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, ἵνα με ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλ-
θῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ (1) λόγον," καὶ ἰαθήσεται ὁ [1] λόγῳ
9 παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξ-
ουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω
τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ
10 ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε
τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ
11 Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι, καὶ ἀνα-
κλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ
12 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βα-
σιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον·
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ (2) ἑκατοντάρχῳ·" Ὕπα- [2] ἑκατοντάρχῃ
γε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ
παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε
τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν.
15 Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
16 πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψί-
ας δὲ γενομένης, προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομέ-
νους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ
17 πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν· ὅπως
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
γοντος· Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ
τὰς νόσους ἐβάστασεν.
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν,

VIII. ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσελ- 19
θὼν εἷς γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε,
ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. Καὶ λέγει αὐ- 20
τῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἔχει, ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Ἕτε- 21
ρος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε,
ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πα-
τέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι, 22
καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.
Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐ- 23
τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας 24
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσ-
θαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. Καὶ 25
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ⸆ αὐτοῦ ⸅ ἤγειραν αὐτὸν,
λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύμεθα. Καὶ 26
λέγει αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε
ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ·
καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐ- 27
θαύμασαν, λέγοντες· Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ
οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν 28
[1] Γερασηνῶν τῶν (1) Γεργεσηνῶν," ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμο-
νιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ
λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ
ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ, ἔκραξαν λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ 29
σοὶ, ⸆ Ἰησοῦ ⸅ υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ
βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέ- 30
λη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. Οἱ δὲ δαίμονες 31

παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, VIII.
(1) ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν" εἰς τὴν ἀγέλην τῶν 1 ἀπόστειλον ἡμᾶς
32 χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξ-
ελθόντες ἀπῆλθον εἰς (2) τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων". 2 τοὺς χοίρους
Καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη ⁻ τῶν χοίρων ⸥
κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ϗ ἀπέθανον
33 ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, ϗ ἀπ-
ελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ
34 τὰ τῶν δαιμονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις
ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἰδόντες
αὐτὸν, παρεκάλεσαν, ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρί-
ων αὐτῶν.

1 Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλθεν IX.
2 εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ, προσέφερον αὐτῷ
παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. Καὶ ἰδὼν ὁ
Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ·
Θάρσει τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
3 Καὶ ἰδοὺ, τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς·
4 Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυ-
μήσεις αὐτῶν, εἶπεν· Ἱνατί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πο-
5 νηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί γάρ ἐστιν εὐκοπώ-
τερον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί (3) σοι" αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰ- 3 σου
6 πεῖν· (4) Ἔγειραι" ϗ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι 4 Ἔγειρε
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφι-
έναι ἁμαρτίας· (τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ·)
Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν
7 οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον
8 αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι (5) ἐθαύμασαν," καὶ 5 ἐφοβήθησαν

IX. ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην
τοῖς ἀνθρώποις.
Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρω- 9
πον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγό-
μενον· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀν-
αστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀ- 10
νακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ
ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι, 11
εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Διατί μετὰ τῶν τελω-
νῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔ- 12
χουσι οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
Πορευθέντες δὲ μάθετε, τί ἐστιν· Ἔλεον θέλω, καὶ 13
οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἀ-
μαρτωλοὺς ⸢εἰς μετάνοιαν⸣. Τότε προσέρχονται 14
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες· Διατί ἡμεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταί
σου οὐ νηστεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ 15
δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ'
αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, ὅ-
ταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νησ-
τεύσουσιν. Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀ- 16
γνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρω-
μα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνε-
ται. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαι- 17
ούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ, καὶ ὁ οἶνος
ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. Ἀλλὰ βάλλου-

σιν οἶνον νέον εἰς ἀσκὲς καινοὺς, καὶ [1]ἀμφότερα" IX.
συντηρεῖνται. [1] ἀμφότεροι
18 Ταῦτα αὐτῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδὲ, ἄρχων
*εἷς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Ὅτι ἡ θυ-
γάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες
19 τὴν χεῖρά σε ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται. Καὶ ἐγερ-
θεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολέθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ
20 αὐτοῦ. Καὶ ἰδὲ, γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη,
προσελθῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τῦ κρασπέδε τῦ ἱμα-
21 τίε αὐτῦ· Ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ· Ἐὰν μόνον ἅψ-
22 ωμαι τοῦ ἱματίε αὐτῦ, σωθήσομαι. Ὁ δὲ Ἰησῦς
ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε· Θάρσει θύγατερ·
ἡ πίστις σε σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ
23 τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησῦς εἰς τὴν οἰ-
κίαν τῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τὲς αὐλητὰς καὶ τὸν
24 ὄχλον θορυβέμενον, λέγει αὐτοῖς· Ἀναχωρεῖτε· ὐ
γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ
25 κατεγέλων αὐτῦ. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος,
εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς· καὶ ἠγέρθη
26 τὸ κοράσιον. Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην
τὴν γῆν ἐκείνην.
27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησῦ, ἠκολέθησαν
αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἐλέη-
28 σον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν,
προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησῦς· Πιστεύετε, ὅτι δύναμαι τῦτο ποιῆσαι; Λέ-
29 γουσιν αὐτῷ· Ναὶ, Κύριε. Τότε ἥψατο τῶν ὀφ-
θαλμῶν αὐτῶν, λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν
30 γενηθήτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλ-

IX. μοί. Καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Ὁρᾶτε, μηδεὶς γινωσκέτω. Οἱ δὲ ἐξελθόντες διε- 31
φήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν αὐ- 32
τῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. Καὶ ἐκβλη- 33
θέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός. Καὶ ἐ-
θαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· ⊤ Ὅτι ⊂ οὐδέποτε
ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλε- 34
γον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια.

Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ 35
τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν,
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ⊤ ἐν
τῷ λαῷ ⊂. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη 36
[1] ἐσκυλμένοι περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν [1] ἐκλελυμένοι" καὶ ἐῤῥιμ-
μένοι, ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε 37
λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πο-
λὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. Δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου 38
τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θε-
ρισμὸν αὐτοῦ.

X. Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς 1
αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρ-
των, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν
νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀ- 2
ποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος Σίμων
ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀ-
δελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος· Θω- 3

μᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ X.
Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος·
4 Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ
καὶ παραδοὺς αὐτόν.

5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, παραγ-
γείλας αὐτοῖς, λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλ-
θητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε.
6 Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπο-
7 λωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε,
λέγοντες· Ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε,
¯ νεκροὺς ἐγείρετε,˺ δαιμόνια ἐκβάλλετε. Δωρεὰν
9 ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μη-
10 δὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν· μὴ
πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήμα-
τα, μηδὲ (1) ῥάβδον." Ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς [1] ῥάβδους
11 τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην
εἰσέλθητε, ἐξετάσατε, τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κἀ-
12 κεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς
13 τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν. Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ
οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν
δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστρα-
14 φήτω. Καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ
τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πό-
λεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν
15 ὑμῶν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ
Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πό-
λει ἐκείνῃ.

16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ

X. λύκων. Γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἀκέ-
ραιοι ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν 17
ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια,
καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς.
Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνε- 18
κεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε, πῶς 19
ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ, τί λαλήσετε. Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦν- 20
τες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν
ἐν ὑμῖν. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θά- 21
νατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέ-
κνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ ἔσεσ- 22
θε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ
ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ 23
διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν
* ἑτέραν· κἂν ἐκ ταύτης διώκωσιν ὑμᾶς, φεύγετε εἰς
τὴν" ἄλλην. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέ-
σητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσ- 24
καλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἀρκε- 25
τὸν τῷ μαθητῇ, ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐ-
τοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκο-
1 ἐπεκάλεσαν δεσπότην Βεελζεβοὺλ [1] ἐκάλεσαν," πόσῳ μᾶλλον
2 οἰκιακοὺς τοὺς [2] οἰκιακοὺς" αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· 26
οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθή-
σεται, καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. Ὃ λέ- 27
γω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ
ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.

28 Καὶ μὴ [1] φοβηθῆτε" ἀπὸ τῶν [2] ἀποκτεινόντων" X.
τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· [1] φοβεῖσθε [2] ἀποκτεινόντων
φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ
29 σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Οὐχὶ δύο στρουθία
ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται
30 ⌜ἐπὶ τὴν γῆν⌝ ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Ὑμῶν
δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι
31 εἰσί. Μὴ οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν στρουθίων δια-
32 φέρετε ὑμεῖς. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
33 Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου
34 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν
εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην,
35 ἀλλὰ μάχαιραν. Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον
κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς
μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐ-
36 τῆς· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.
37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου
ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ,
38 οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ
39 ἔστι μου ἄξιος. Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπο-
λέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕ-
40 νεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ
δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστεί-
41 λαντά με. Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προ-
φήτου, μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος

x. δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψεται.
Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτή- 42
ριον ψυχροῦ μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὃ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτῆ.

xi. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησῆς διατάσσων 1
τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, τοῦ
διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ 2
ἔργα τῆ Χριςῆ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτῆ,
εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδο- 3
κῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· 4
Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ, ἃ ἀκούετε καὶ
βλέπετε. Τυφλοὶ ἀναβλέπεσι καὶ χωλοὶ περι- 5
πατῆσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι,
νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ 6
μακάριός ἐςιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
Τέτων δὲ πορευομένων, ἤρξατο ὁ Ἰησῆς λέγειν 7
τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννε· Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔ-
ρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευό-
μενον; ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν 8
μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ, οἱ τὰ μα-
λακὰ φορῆντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν.
Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ, λέγω ὑμῖν, 9
καὶ περισσότερον προφήτου. Οὗτος γάρ ἐςι περὶ ὗ 10
γέγραπται· Ἰδὲ ἐγὼ ἀποςέλλω τὸν ἄγγελόν με πρὸ
προσώπε σε, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σε ἔμπροσθέν
σε. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς 11
γυναικῶν μείζων Ἰωάννε τῆ βαπτιςῆ· ὁ δὲ μικρό-
τερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἐρανῶν, μείζων αὐτοῦ

12 ἐστιν. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ XI.
ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, ϗ βι-
13 ασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. Πάντες γὰρ οἱ προφῆ-
14 ται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν. Καὶ
εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλ-
15 λων ἔρχεσθαι. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ
[1]παιδαρίοις" ἐν ἀγοραῖς καθημένοις, καὶ προσ- [1] παιδίοις
17 φωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, ϗ λέγουσιν· Ηὐλήσα-
μεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, ϗ
18 οὐκ ἐκόψασθε. Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων
19 μήτε πίνων· καὶ λέγουσι· Δαιμόνιον ἔχει. Ἦλθεν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν·
Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος ϗ οἰνοπότης, τελωνῶν φί-
λος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ
20 τῶν τέκνων αὐτῆς. Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς
πόλεις, ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ,
21 ὅτι οὐ μετενόησαν. Οὐαί σοι Χοραζὶν, οὐαί σοι
[2]Βηθσαϊδάν·" ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ ϗ Σιδῶνι ἐγένον- [2] Βηθσαϊδὰ
το αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν
22 σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. Πλὴν λέγω ὑμῖν·
Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρί-
23 σεως, ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺ Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν
Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοὶ,
24 ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. Πλὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσε-
25 ως, ἢ σοί. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ

XI. οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σο-
φῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις.
Ναὶ, ὁ πατὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν 26
σου. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· 27
καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ
τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ
ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με 28
πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀνα-
παύσω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ 29
μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι πρᾶός εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ
καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑ-
μῶν. Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον 30
μου ἐλαφρόν ἐστιν.

XII. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς 1
σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν.
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες, εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ, οἱ μα- 2
θηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, 3
ὅτε ἐπείνασε ⸆ αὐτὸς, ⸇ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσ- 4
ῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν,
οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; Ἢ 5
οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱε-
ρεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί 6
εἰσι; λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοῦ ἱεροῦ μείζων ἐστὶν ὧ- 7
δε· εἰ δὲ ἐγνώκειτε, τί ἐστιν· Ἔλεον θέλω καὶ οὐ
θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. Κύριος 8
γάρ ἐστι ⸆ καὶ ⸇ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγω- XII.
10 γὴν αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα
ἔχων ξηράν. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες·
Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν; ἵνα κατηγο-
11 ρήσωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τίς ἔσται ἐξ
ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἕξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμ-
πέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρα-
12 τήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρω-
πος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάββασι καλῶς
13 ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν
χεῖρά σου· καὶ ἐξέτεινε· καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς,
14 ὡς ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
κατ' αὐτοῦ ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, καὶ ἐθεράπευσεν
16 αὐτοὺς πάντας· καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ
17 φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥη-
18 θὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Ἰδοὺ, ὁ
παῖς μου, ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐ-
δόκησεν ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐ-
19 τὸν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. Οὐκ ἐρί-
σει, οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλα-
20 τείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Κάλαμον συντετριμμένον
οὐ κατεάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν
21 ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν. Καὶ ⌜ἐν⌝ τῷ ὀνόμα-
τι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι.
22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυφλὸς
καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν, ὥστε τὸν τυ-
23 φλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. Καὶ ἐξ-

XII. ἵσαντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός
ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβίδ; Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες, 24
εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν
τῷ Βεελζεβοὺλ, ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. Εἰδὼς 25
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς·
Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται·
καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ
σταθήσεται. Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκ- 26
βάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκ- 27
βάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλου-
σι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. Εἰ δὲ 28
[1] ἐν πνεύματι Θεοῦ ἐγὼ (1) ἐγὼ ἐν πνεύματι Θεοῦ" ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἢ 29
πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυ-
ροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον
δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρ-
πάσει. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ 30
μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Διὰ τοῦτο λέ- 31
γω ὑμῖν· Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθή-
σεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασ-
φημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὃς 32
[2] ἐὰν (2) ἂν" εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου,
ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύμα-
τος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ
τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ ποιήσατε τὸ 33
δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ ποι-
ήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σα-
πρόν. Ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.

34 Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, XII.
πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρ-
35 δίας τὸ στόμα λαλεῖ. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ
ἀγαθοῦ θησαυροῦ ⁻ τῆς καρδίας ᵉ ἐκβάλλει τὰ ἀ-
γαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θη-
36 σαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν
ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀπο-
37 δώσουσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἐκ
γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λό-
γων σου καταδικασθήσῃ.
38 Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν Γραμματέων καὶ
Φαρισαίων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ
39 σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ
σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
40 τοῦ προφήτου. Ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοι-
λίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως
ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς
41 τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Ἄνδρες Νινευῖται
ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης,
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
42 κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Βα-
σίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ
τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν ⁽¹⁾ Σο- 1 Σολομῶντ.
λομῶντος·" καὶ ἰδοὺ, πλεῖον ⁽¹⁾ Σολομῶντος" ὧδε.
43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀ-
44 νάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. Τότε λέγει· Ἐπι-

XII. στρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλ-
θὸν, εὑρίσκει σχολάζοντα, σεσαρωμένον, καὶ κεκοσ-
μημένον. Τότε πορεύεται, καὶ παραλαμβάνει μεθ' 45
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα, πονηρότερα ἑαυτοῦ,
καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχα-
τα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.
Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.
Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ 46
μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζη-
τοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ 47
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦν-
τές σοι λαλῆσαι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόν- 48
τι αὐτῷ· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ
ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ 49
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν· Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ μου, καὶ
οἱ ἀδελφοί μου. Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα 50
τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελ-
φὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

XIII. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ 1
τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ 2
συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ, ὥστε αὐ-
τὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. Καὶ ἐλάλησεν 3
αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ἰδοὺ, ἐξῆλ-
θεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν 4
αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ ἦλθε τὰ
πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν 5
ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐ-

θέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς. XIII.
6 Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος, ἐκαυματίσθη· καὶ διὰ τὸ
7 μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ
τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ ἀπέ-
8 πνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν κα-
λήν· καὶ ἐδίδε καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκον-
9 τα, ὃ δὲ τριάκοντα. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκε-
10 έτω. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ, εἶπον αὐτῷ·
11 Διατὶ ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ
μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ
12 ὃ δέδοται. Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ
περισσευθήσεται· ὅστις δὲ ὃκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρ-
13 θήσεται ἀπ' αὐτῦ. Διὰ τῦτο ἐν παραβολαῖς αὐ-
τοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες ὃ βλέπουσι, καὶ ἀκέον-
14 τες ὃκ ἀκούεσι, ὃδὲ συνιεσι. Καὶ ἀναπληρῦται
ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐε, ἡ λέγεσα·
Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ ὃ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες
15 βλέψετε, καὶ ὃ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρ-
δία τῦ λαῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε
ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ
τῇ καρδίᾳ [1] "συνιῶσι," καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσω-
16 μαι αὐτούς. Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ, ὅτι
17 βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει. Ἀμὴν
γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι
ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ ὃκ εἶδον· καὶ ἀκέ-
18 σαι ἃ ἀκούετε, καὶ ὃκ ἤκεσαν. Ὑμεῖς ὖν ἀκέσατε
19 τὴν παραβολὴν τῦ σπείροντος. Παντὸς ἀκέοντος

1 συνῶσι

XIII. τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρ-
χεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ. Οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπα-
ρείς. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν 20
ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμ-
βάνων αὐτόν· οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ 21
πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ
διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται. Ὁ δὲ εἰς 22
τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκού-
ων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπά-
τη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρείς, 23
οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιών· ὃς δὴ
καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα,
ὁ δὲ τριάκοντα. Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν 24
αὐτοῖς, λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλ- 25
θεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρός, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέ-
σον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν. Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ 26
χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζι-
ζάνια. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, 27
εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν
τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; Ὁ δὲ 28
ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ
δοῦλοι εἶπον αὐτῷ· Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξω-
μεν αὐτά; Ὁ δὲ ἔφη· Οὔ· μήποτε συλλέγοντες 29
τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον.
Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισ- 30

μȣ· καὶ ἐν ⁻ τῷ ᵋ καιρῷ τȣ̃ θερισμȣ̃ ἐρῶ τοῖς θε- XIII.
ρισαῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, ϗ δήσατε
αὐτὰ ⁻ εἰς ᵋ· δέσμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά·
τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.
31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων·
Ὁμοία ἐςὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινά-
πεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
32 αὐτȣ̃. Ὃ μικρότερον μὲν ἐςι πάντων τῶν σπερ-
μάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων
ἐςὶ, καὶ γίνεται δένδρον, ὥςε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ
τȣ̃ οὐρανȣ̃, ϗ κατασκηνȣ̃ν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.
33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐςὶν
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβȣ̃σα γυνὴ
ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως ȣ̃ ἐζυμώθη
34 ὅλον. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησȣ̃ς ἐν παρα-
βολαῖς τοῖς ὄχλοις, ϗ χωρὶς παραβολῆς ȣ̓κ ἐλά-
35 λει αὐτοῖς· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τȣ̃ προ-
φήτου, λέγοντος· Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ ςό-
μα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς
36 κόσμου. Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους, ἦλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν ⁻ ὁ Ἰησȣ̃ς ᵋ· καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτȣ̃, λέγοντες· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν
37 τῶν ζιζανίων τȣ̃ ἀγρȣ̃. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα, ἔςιν ὁ υἱὸς
38 τȣ̃ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρὸς, ἔςιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ
καλὸν σπέρμα, ȣ̃τοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας·
39 τὰ δὲ ζιζάνια, εἰσὶν οἱ υἱοὶ τȣ̃ πονηρȣ̃· Ὁ δὲ ἐχ-
θρὸς, ὁ σπείρας αὐτὰ, ἔςιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θε-
ρισμὸς, συντέλεια τȣ̃ αἰῶνός ἐςιν· οἱ δὲ θεριςαὶ,

XIII. ἄγγελοί εἰσιν. Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια 40
[1] καίεται καὶ πυρὶ [1] κατακαίεται·" οὕτως ἔσται ἐν τῇ συν-
τελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- 41
θρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς
ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς 42
τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμ- 43
ψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐ-
τῶν. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Πάλιν 44
ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κε-
κρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔ-
κρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα
ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.
Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώ- 45
[2] Εὑρὼν δὲ πῳ ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· [2] Ὃς 46
εὑρὼν" ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέ-
πρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. Πά- 47
λιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ
βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους
συναγαγούσῃ· ἥν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ 48
τὸν αἰγιαλὸν, καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς
ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. Οὕτως ἔσται ἐν 49
τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. Ἐξελεύσονται οἱ ἄγγε-
λοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαί-
ων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· 50
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
⌜Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·⌝ Συνήκατε ταῦτα πάν- 51
τα; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναὶ, Κύριε. Ὁ δὲ εἶπεν 52

αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς, μαθητευθεὶς XIII.
⁽¹⁾εἰς τὴν βασιλείαν" τῶν οὐρανῶν, ὅμοιός ἐστιν ¹ τῇ βασιλείᾳ
ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυ-
53 ροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέ-
λεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν
ἐκεῖθεν.

54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐ-
τοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν· ὥστε ἐκπλήττεσθαι
αὐτοὺς, καὶ λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη,
55 καὶ αἱ δυνάμεις; οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος
υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ; καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωσῆς, καὶ Σίμων, καὶ
56 Ἰούδας; καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡ-
57 μᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; καὶ
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πα-
58 τρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐποίησεν
ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρ- XIV.
2 χης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ· καὶ εἶπε τοῖς παισὶν αὐτοῦ·
Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Αὐτὸς ἠγέρθη
ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦ-
3 σιν ἐν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰω-
άννην, ἔδησεν αὐτὸν, καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡ-
ρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.
4 Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν
5 αὐτήν. Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν

XIV. ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. Γενεσίων 6
δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ
τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ· καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώ-
δῃ· ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι, ὃ ἐὰν 7
αἰτήσηται. Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς 8
αὐτῆς, Δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφα-
λὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι- 9
λεύς· διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους,
ἐκέλευσε δοθῆναι. Καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν 10
Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ 11
αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ· καὶ ἤνεγ-
κε τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη- 12
ταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ
ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἀκούσας ὁ 13
Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον
τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἠκολού-
θησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.

Καὶ ἐξελθὼν ⁻ ὁ Ἰησοῦς ˪ εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ 14
[1] αὐτοῖς ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' (1) αὐτούς," καὶ ἐθεράπευσε τοὺς
ἀῤῥώστους αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλ- 15
θον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Ἔρημός
ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυ-
σον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας,
ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 16
εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δό-
τε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· 17
Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο
ἰχθύας. Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. 18
Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς 19

χόρτους, ⸆ καὶ ⸅ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς XIV.
δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγη-
σε· καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους,
20 οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες,
καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν
21 κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθί-
οντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, χωρὶς γυ-
ναικῶν καὶ παιδίων.
22 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ⸆ ὁ Ἰησοῦς ⸅ τοὺς μαθη-
τὰς ⸆ αὐτοῦ ⸅ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν
αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ'
ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης, μόνος
24 ἦν ἐκεῖ. Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης
ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναν-
25 τίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς
(1) ἀπῆλθε" πρὸς αὐτοὺς ⸆ ὁ Ἰησοῦς, ⸅ περιπατῶν 1 ἦλθε
26 ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθη-
ταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθη-
σαν, λέγοντες· Ὅτι φάντασμά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ
27 φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, λέγων· Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
28 Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ
29 εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. Ὁ
δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ
Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς
30 τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφο-
βήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέ-
31 γων· Κύριε, σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκ-

XIV. τείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτῦ, καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ ἐμβάντων 32
αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ 33
ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγον-
τες· Ἀληθῶς Θεῦ υἱὸς εἶ.

Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησα- 34
ρέτ. Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῦ τόπου ἐ- 35
κείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην,
καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας. Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα μόνον ἅψωνται 36
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαν-
το, διεσώθησαν.

XV. Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύ- 1
μων Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες· Διατί 2
οἱ μαθηταί σου παραβαίνυσι τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων; ὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν,
ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ- 3
τοῖς· Διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τῦ
Θεῦ, διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; Ὁ γὰρ Θεὸς 4
(1) ἐνετείλατο," λέγων· Τίμα τὸν πατέρα ⌜ σῦ ⌝
καὶ τὴν μητέρα· καί· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέ-
ρα, θανάτῳ τελευτάτω. Ὑμεῖς δὲ λέγετε· "Ὃς ἂν 5
εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ
ὠφεληθῇς· ⌜ καὶ ⌝ ὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτῦ,
ἢ τὴν μητέρα αὐτῦ. Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τῦ 6
Θεῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. Ὑποκριταὶ, καλῶς 7
προεφήτευσε περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας, λέγων· ⌜ Ἐγγίζει
μοι ⌝ ὁ λαὸς ὗτος ⌜ τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ⌝ τοῖς 8

(1) εἶπε

χείλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέ- XV.
9 χει ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες
10 διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Καὶ προσ-
καλεσάμενος τὸν ὄχλον, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούετε
11 καὶ συνίετε. Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοι-
νοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ
12 στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Τότε προσ-
ελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπον αὐτῷ· Οἶδας,
ὅτι οἱ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἐσκανδα-
13 λίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· Πᾶσα φυτεία,
ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζω-
14 θήσεται. Ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυ-
φλῶν. Τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι
15 εἰς βόθυνον πεσοῦνται. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος
εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν. Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;
17 οὔπω νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στό-
μα, εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκ-
18 βάλλεται; Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος,
ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄν-
19 θρωπον. Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλο-
γισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαὶ,
20 ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτά ἐστι τὰ κοι-
νοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν
οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς
22 τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χα-
ναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα, ἐκραύ-

XV. γασεν αὐτῷ λέγουσα· Ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ
Δαβὶδ, ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ 23
δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον· ϗ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Ἀπόλυ-
σον αὐτὴν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀπο- 24
κριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβα-
τα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα 25
[1] προσεκύνησεν (1) προσεκύνει" αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι.
Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν 26
ἄρτον τῶν τέκνων, ϗ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ 27
δὲ εἶπε· Ναὶ Κύριε· ϗ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ
τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν
κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- 28
τῇ· Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι
ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς
ὥρας ἐκείνης.

Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν 29
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· ϗ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος,
ἐκάθητο ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, 30
ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς,
κυλλοὺς, ϗ ἑτέρους πολλούς· ϗ ἔρριψαν αὐτοὺς πα-
[2] αὐτοῦ ρὰ τοὺς πόδας (2) τοῦ Ἰησοῦ" καὶ ἐθεράπευσεν αὐ-
τούς· Ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας κω- 31
φοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦν-
τας, ϗ τυφλοὺς βλέποντας· ϗ ἐδόξασαν τὸν Θε-
ὸν Ἰσραήλ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς 32
μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε· Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄ-
[3] ἡμέραι χλον, ὅτι ἤδη (3) ἡμέρας" τρεῖς προσμένουσί μοι, ϗ
οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· ϗ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις

33 οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ λέ- XV.
γουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρη-
μίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥςε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον;
34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους ἔχετε;
35 οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτὰ, ϗ ὀλίγα ἰχθύδια. Καὶ ἐκέ-
36 λευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ
λαϐὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους ϗ τοὺς ἰχθύας, εὐχαρισ-
τήσας ἔκλασε, ϗ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ
37 δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ
ἐχορτάσθησαν· ϗ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασ-
38 μάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες
ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ
39 παιδίων. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους (1) ἐνέϐη" [1] ἀνέϐη
εἰς τὸ πλοῖον, ϗ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά.

1 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ϗ Σαδδουκαῖοι, XVI.
πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐ-
2 ρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὀψίας γινομένης, λέγετε· Εὐδία· πυῤῥάζει
3 γὰρ ὁ οὐρανός· ϗ πρωΐ· Σήμερον χειμών· πυῤῥά-
ζει γὰρ ςυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταὶ, τὸ μὲν
πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ
4 σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; Γενεὰ πονηρὰ καὶ
μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· ϗ σημεῖον οὐ δοθήσε-
ται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.
Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἀπῆλθε.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐ-
6 πελάθοντο ἄρτους λαϐεῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὁρᾶτε ϗ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν
7 Φαρισαίων ϗ Σαδδουκαίων. Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν

XVI. ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.
Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ⁺αὐτοῖς⁺· Τί διαλογί- 8
ζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβε-
τε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρ- 9
τους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβε-
τε; οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ 10
πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ 11
περὶ ἄρτου [1] εἶπον ὑμῖν, προσέχειν" ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων; Τότε συν- 12
ῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ
ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.

* εἶπον ὑμῖν; Προσέχετε δὲ

Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς 13
Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων· Τί-
να με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου; Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν, Ἰωάννην τὸν βα- 14
πτιστήν· ἄλλοι δὲ, Ἠλίαν· ἕτεροι δὲ, Ἱερεμίαν, ἢ
ἕνα τῶν προφητῶν. Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα 15
με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος 16
εἶπε· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος 17
εἶ, Σίμων βὰρ Ἰωνᾶ· ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπε-
κάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύ- 18
τῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν· καὶ
πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. Καὶ δώσω σοι 19
τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν
δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς

20 οὐρανοῖς. Τότε [1] διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐ- XVI.
τοῦ, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν, ὅτι αὐτός ἐστιν ⸆ Ἰησοῦς ⸇ [1] ἐπιτίμησεν
21 ὁ Χριστός. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς
Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
ρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταν-
22 θῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Καὶ προσ-
λαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐ-
τῷ, λέγων· Ἵλεώς σοι Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦ-
23 το. Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· Ὕπαγε ὀπί-
σω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρο-
24 νεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε
ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀ-
πίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω
25 τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ
ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑ-
26 ρήσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν
τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζη-
μιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
27 ψυχῆς αὐτοῦ; Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-
χεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀγ-
γέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ, κατὰ τὴν
28 πρᾶξιν αὐτοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τῶν
ὧδε [2] ἑστηκότων," οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανά- [2] ἑστώτων
του, ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

1 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν XVII.

XVII. Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ· καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ'
ἰδίαν. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ 2
ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμά-
τια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδοὺ, ὤφ- 3
θησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας, μετ' αὐτοῦ συλ-
λαλοῦντες. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰη- 4
σοῦ· Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις,
ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνὰς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ
μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, 5
[1] φωτὸς νεφέλη (1) φωτεινὴ" ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ, φωνὴ
ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἀκού- 6
σαντες οἱ μαθηταὶ, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ
ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, 7
ἥψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβεῖσθε.
Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, 8
εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. Καὶ καταβαινόντων αὐ- 9
[2] ἐκ τῶν (2) ἀπὸ" τοῦ ὄρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
λέγων· Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐ- 10
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Τί οὖν οἱ Γραμ-
ματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
Ὁ δὲ ⸆Ἰησοῦς⸌ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας 11
μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα.
Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέ- 12
γνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ, ὅσα ἠθέλη-
σαν. Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν

13 ὑπ' αὐτῶν. Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ, ὅτι περὶ XVII.
Ἰωάννε τῦ βαπλιςῦ εἶπεν αὐτοῖς.

14 Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλ-
15 θεν αὐτῷ ἄνθρωπ☉, γονυπετῶν (1) αὐτῷ," καὶ [1] αὐτὸν
λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν, ὅτι σεληνιά-
ζεται, ϗ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπλει εἰς
16 τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ προσή-
νεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ ἐκ ἠδυνήθη-
17 σαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· Ὦ γϛυεὰ ἄπιςος ϗ διεςραμμϑή· ἕως πότε
ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέ-
18 ρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σῦς, ϗ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῦ τὸ δαιμόνιον· ϗ ἐθερα-
19 πεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσ-
ελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον·
20 Διατί ἡμεῖς ἐκ ἠδυνήθημϑυ ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ
Ἰησῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ἀπιςίαν ὑμῶν. Ἀ-
μὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίςιν ὡς κόκκον
σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τέτῳ· Μετάβηθι ἐντεῦ-
θεν ἐκεῖ, ϗ μεταβήσεται· ϗ ἐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.
21 Τῦτο δὲ τὸ γέν☉ ἐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσ-
ευχῇ ϗ νηςείᾳ.

22 Ἀναςρεφομϑύων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶ-
πεν αὐτοῖς ὁ Ἰησῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώπε
23 παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενῦ-
σιν αὐτόν· ϗ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ
ἐλυπήθησαν σφόδρα.

XVII. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθον 24
οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον·
Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; Λέγει·
Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέφθασεν 25
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βα-
σιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆν-
σον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;
Λέγει αὐτῷ ⁻ ὁ Πέτρος· ⁺ Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. 26
Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ -
υἱοί. Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, πορευ- 27
θεὶς εἰς τὴν θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν
ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα
αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν, δὸς αὐτοῖς
ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

XVIII. [1] ἡμέρᾳ Ἐν ἐκείνῃ τῇ [1] ὥρᾳ" προσῆλθον οἱ μαθηταὶ 1
τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλεσάμενος ὁ 2
Ἰησοῦς παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ 3
εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γέ-
νησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασι-
[2] ταπεινώσει λείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις οὖν [2] ταπεινώσῃ" ἑαυ- 4
τὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παι- 5
δίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.
Ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν 6
πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ, ἵνα κρεμασθῇ
[3] εἰς μύλος ὀνικὸς [3] ἐπὶ" τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κα-
ταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. Οὐαὶ 7
τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων. Ἀνάγκη γὰρ

ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ XVIII.
8 ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. Εἰ δὲ ἡ χείρ
σου, ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον [1] αὐτὰ," [1] αὐτὸν
καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας
9 ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Καὶ εἰ ὁ
ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βά-
λε ἀπὸ σοῦ. Καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν
ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆ-
10 ναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ὁρᾶτε, μὴ κατα-
φρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑ-
μῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς
βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρα-
11 νοῖς. ⌜Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ
12 ἀπολωλός.⌝ Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀν-
θρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν·
οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐννενηκονταεννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, πορευ-
13 θεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν
αὐτὸ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλ-
λον, ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα, τοῖς μὴ πεπλα-
14 νημένοις. Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ
πατρὸς ὑμῶν, τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν
15 μικρῶν τούτων. Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελ-
φός σου, ὕπαγε, ⌜καὶ⌝ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ
καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀ-
16 δελφόν σου. Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ
σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων
17 ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐ-
τῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας

XVIII. παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώ-
νης. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς 18
γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· ϗ ὅσα ἐὰν λύ-
σητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ.
Πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσω- 19
σιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος, οὗ ἐὰν
αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου,
τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμέ- 20
νοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.

Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε, 21
ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, ϗ ἀφ-
ήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 22
Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ᾽ ἕως ἑβδομηκον-
τάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν 23
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λό-
γον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ 24
συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων
ταλάντων. Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέ- 25
λευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι, ϗ τὴν γυ-
ναῖκα αὐτοῦ, ϗ τὰ τέκνα, ϗ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ
ἀποδοθῆναι. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, 26
λέγων· Κύριε, μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ, ϗ πάντα
σοι ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δού- 27
λου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, ϗ τὸ δάνειον ἀφῆ-
κεν αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὗρεν 28
ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν
δηνάρια· ϗ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· Ἀπό-
¹ εἴ τι δος ⁻ μοι ˂ (1) ὅ, τι" ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ σύν- 29
δουλος αὐτοῦ ⁻ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ˂ παρεκάλει

αὐτὸν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, ϗ ⌜ πάν- XVIII.
30 τα ⌝ ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ ὀυκ ἤθελεν· ἀλλὰ ἀπελ-
θὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως ὖ ἀποδῷ τὸ
31 ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτῦ τὰ γενό-
μενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· ϗ ἐλθόντες διεσάφη-
32 σαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε
προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτῦ, λέγει αὐ-
τῷ· Δῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφ-
33 ῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. Οὐκ ἔδει καὶ σε
ἐλεῆσαι τὸν σύνδυλόν συ, ὡς ϗ ἐγώ σε ἠλέησα;
34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς
βασανισαῖς, ἕως ὖ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐ-
35 τῷ. Οὕτω ϗ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει
ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαςος τῷ ἀδελφῷ αὐτῦ ἀπὸ
τῶν καρδιῶν ὑμῶν ⌜ τὰ παραπτώματα αὐτῶν. ⌝
1 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησῦς τοὺς λόγους XIX.
τύτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ϗ ἦλθεν εἰς
2 τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τῦ Ἰορδάνυ. Καὶ
ἠκολύθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· ϗ ἐθεράπευσεν
3 αὐτὺς ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι,
πειράζοντες αὐτὸν ϗ λέγοντες ⌜ αὐτῷ· ⌝ Εἰ ἔξεσ-
τιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτῦ κατὰ
4 πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ
ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν ϗ θῆ-
5 λυ ἐποίησεν αὐτύς; ϗ εἶπεν· Ἕνεκεν τύτου κα-
ταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα,
καὶ (1) προσκολληθήσεται" τῇ γυναικὶ αὐτῦ, ϗ ἔ- [1] κολληθήσε-ται
6 σονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὥςε ὐκέτι εἰσὶ δύο,
ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὃ ὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄν-

XIX. θρωπος μὴ χωριζέτω. Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν 7
Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ
ἀπολῦσαι αὐτήν; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς πρὸς 8
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι
τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕ-
τω. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυ- 9
ναῖκα αὐτοῦ, ⊤ εἰ ⌐ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλ-
λην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοι-
χᾶται. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Εἰ οὕτως 10
ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικὸς, οὐ
συμφέρει γαμῆσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ πάν- 11
τες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται.
Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννή- 12
θησαν οὕτω· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθη-
σαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτι-
νες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
ρανῶν. Ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω.

Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας 13
ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπ-
ετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε τὰ 14
παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν
γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Καὶ 15
ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. Καὶ 16
ἰδοὺ, εἷς προσελθὼν, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε ⊤ ἀ-
γαθὲ, ⌐ τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνι-
ον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· (¹) Τί με λέγεις ἀγαθόν; 17
οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός." Εἰ δὲ θέλεις
εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. Λέ- 18

¹ Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός.

γει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Τό· Οὐ φο- XIX.
νεύσεις· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευδο-
19 μαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα ˹σου˺ καὶ τὴν
μητέρα· καί· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σε-
20 αυτόν. Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα
21 ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; Ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε,
πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὸς πτωχοῖς· καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι.
22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυ-
23 πούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν
24 τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν
ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος (1) διελθεῖν", [1] εἰσελθεῖν
ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.
25 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ˹αὐτοῦ,˺ ἐξεπλήσσον-
το σφόδρα, λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;
26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀν-
θρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα
27 δυνατά ˹ἐστι˺. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐ-
τῷ· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν
28 σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν
τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ
θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα
θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
29 Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς,

XIX. ἕνεκεν τȣ ὀνόματός μȣ, ἑκατονταπλασίονα λήψεται,
ϗ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται 30
XX. πρῶτοι ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι πρῶτοι. Ὁμοία γάρ 1
ἐςιν ἡ βασιλεία τῶν ȣρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ,
ὅςις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς
τὸν ἀμπελῶνα αὐτȣ. Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν 2
ἐργατῶν ἐκ δηναρίȣ τὴν ἡμέραν, ἀπέςειλεν αὐτοὺς
εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτȣ. Καὶ ἐξελθὼν περὶ ⸀τὴν⸌ 3
τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλȣς ἑςῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀρ-
¹ καὶ ἐκείνοις γούς· ⁽¹⁾ κἀκείνοις″ εἶπεν· Ὑπάγετε ϗ ὑμεῖς εἰς 4
τὸν ἀμπελῶνα· καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν.
Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ 5
² ἐνάτην ⁽²⁾ ἐννάτην″ ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. Περὶ δὲ 6
τὴν ἑνδεκάτην ⸀ὥραν⸌ ἐξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἑ-
ςῶτας ⸀ἀργȣς,⸌ ϗ λέγει αὐτοῖς· Τί ὧδε ἑςήκα-
τε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέγȣσιν αὐτῷ· Ὅτι 7
ȣδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε
ϗ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα ⸀καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον,
λήψεσθε⸌. Ὀψίας δὲ γενομένης, λέγει ὁ κύριος τȣ 8
ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτȣ· Κάλεσον τȣς ἐρ-
γάτας, ϗ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθὸν, ἀρξάμενος
ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως τῶν πρώτων. Καὶ ἐλθόν- 9
τες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δηνά-
ριον. Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι, ἐνόμισαν, ὅτι πλεί- 10
ονα λήψονται· ϗ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον.
Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τȣ οἰκοδεσπότου, 11
λέγοντες· Ὅτι ȣτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίη- 12
σαν, ϗ ἴσȣς ἡμῖν αὐτȣς ἐποίησας, τοῖς βαςάσα-
σι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, ϗ τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ 13

ἀποκριθεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν· Ἑταῖρε, ὐκ ἀδικῶ σε· XX.
14 ὐχὶ δηναρίυ συνεφώνησάς μοι; ἆρον τὸ σὸν, καὶ
ὕπαγε. Θέλω δὲ τύτῳ τῷ ἐσχάτῳ δῦναι ὡς καὶ
15 σοί. Ἢ ὐκ ἔξεσί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐ-
μοῖς; [1] ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι [1] εἰ
16 ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶ-
τοι· κ̀ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλη-
τοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρ-
έλαβε τὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ,
18 κ̀ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυ-
μα, κ̀ ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς
ἀρχιερεῦσι κ̀ γραμματεῦσι· κ̀ κατακρινῦσιν αὐ-
19 τὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνε-
σιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι, κ̀ μαστιγῶσαι, κ̀ σταυρῶσαι·
κ̀ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.
20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβε-
δαίυ, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνῦσα, κ̀ αἰ-
21 τῦσά τι παρ' αὐτῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις;
Λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ, ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί
μυ, εἷς ἐκ δεξιῶν συ κ̀ εἷς ἐξ εὐωνύμων ⸆ συ, ⸅ ἐν
22 τῇ βασιλείᾳ συ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησῦς εἶπεν· Οὐκ
οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ
ἐγὼ μέλλω πίνειν; ⸆ κ̀ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτί-
ζομαι βαπτισθῆναι; ⸅ Λέγουσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα.
23 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριόν μυ πίεσθε· ⸆ κ̀
τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· ⸅
τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μυ κ̀ ἐξ εὐωνύμων ⸆ μυ, ⸅
ὐκ ἔστιν ἐμὸν δῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τῦ πα-

XX. πρός με. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκτησαν 24
περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε- 25
σάμενος αὐτοὺς, εἶπεν· Οἴδατε, ὅτι οἱ ἄρχοντες
τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι
κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτως ¯ δὲ ˓ ἔσται 26
ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι,
[1] ἔσται (1)ἔσω" ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι 27
πρῶτος, (1)ἔσω" ὑμῶν δοῦλος. Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ 28
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι,
καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχὼ, ἠκολού- 29
θησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ 30
καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς
παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύ-
ριε, υἱὸς Δαβίδ. Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς, 31
ἵνα σιωπήσωσιν. Οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον, λέγοντες·
Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὸς Δαβίδ. Καὶ στὰς ὁ 32
Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε· Τί θέλετε ποιή-
σω ὑμῖν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν 33
ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, 34
ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψ-
αν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

XXI. Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς 1
Βηθφαγῆ, πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς
ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, λέγων αὐτοῖς· Πορεύθητε 2
εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εὑ-
ρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύ-

3 σαντες ἀγάγετέ μοι. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, XXI.
ἐρεῖτε, ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθέως δὲ
4 [1] ἀποςέλλει" αὐτούς. Τοῦτο δὲ ⁻ ὅλον ᶜ γέγονεν, [1] ἀποςέλλει
ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος·
5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρ-
χεταί σοι πραῢς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον
6 υἱὸν ὑποζυγίου. Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ, καὶ
ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπά-
νω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ [2] ἐπεκάθισαν" [2] ἐπεκάθισεν
8 ἐπάνω αὐτῶν. Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔςρωσαν
ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον
κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐςρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ.
9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔ-
κραζον, λέγοντες· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλο-
γημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ
10 ἐν τοῖς ὑψίςοις. Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱερο-
σόλυμα· ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα· Τίς
11 ἐςιν οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐςιν Ἰη-
σοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας.
12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξ-
έβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας
ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιςῶν κατ-
έςρεψε, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς πε-
13 ριςερὰς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Γέγραπται· Ὁ οἶκός
μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν
14 ἐποιήσατε σπήλαιον λῃςῶν. Καὶ προσῆλθον αὐ-
τῷ [3] τυφλοὶ καὶ χωλοὶ" ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευ- [3] χωλοὶ καὶ τυφλοὶ
15 σεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-

XXI. μαστεῖς τὰ θαυμάσια, ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας
κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας· Ὡσαννὰ τῷ
υἱῷ Δαβίδ· ἠγανάκτησαν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀκού- 16
εις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς·
Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ στόματος νηπίων
καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; Καὶ καταλιπὼν 17
αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ
ηὐλίσθη ἐκεῖ.

Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε. 18
Καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, 19
καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ, εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέ-
γει αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν
αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. Καὶ 20
ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες· Πῶς
παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 21
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν ἔχητε
πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς
ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· Ἄρθη-
τι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· γενήσεται.
Καὶ πάντα, ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, 22
πιστεύοντες, λήψεσθε.

Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐ- 23
τῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
λαοῦ, λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς;
καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκρι- 24
θεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀ-
γὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ,
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα Ἰω- 25
άννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ

δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ἐὰν εἴ- XXI.
πωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ ἡμῖν· Διατί οὖν οὐκ ἐπι-
26 στεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων·
φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν
27 Ἰωάννην ὡς προφήτην. Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰη-
σοῦ εἶπον· Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός·
Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο· καὶ
προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε· Τέκνον, ὕπαγε, σή-
29 μερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί ⁻ μου. ⁺ Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ μεταμελη-
30 θεὶς, ἀπῆλθε. Καὶ προσελθὼν τῷ (1) δευτέρῳ," [1] ἑτέρῳ
εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ
31 Κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε. Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ
θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ πρῶτος.
Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οἱ
τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βα-
32 σιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης
ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ
τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ
ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον, τοῦ πιστεῦσαι αὐ-
33 τῷ. Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε· Ἄνθρωπός
⁻ τις ⁺ ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶ-
να, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυξεν ἐν
αὐτῷ ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο
34 αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἤγγι-
σεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους
αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐ-
35 τοῦ. Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ,

XXI. ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλη-
σαν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, πλείονας 36
τῶν πρώτων· ϗ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. Ὕστε- 37
ρον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων·
Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόν- 38
τες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κλη-
ρονόμος, δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ϗ κατάσχω-
μεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, 39
ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν.
Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιή- 40
σει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; Λέγουσιν αὐτῷ· Κα- 41
κοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτοὺς, ϗ τὸν ἀμπελῶνα
[1] ἐκδόσεται (1) ἐκδώσεται" ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσου-
σιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Λέ- 42
γει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς
γραφαῖς· Λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦν-
τες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυ-
ρίου ἐγένετο αὕτη, ϗ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς
ἡμῶν; Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' 43
ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ϗ δοθήσεται ἔθνει ποι-
οῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λί- 44
θον τοῦτον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ,
λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς ϗ 45
οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἔγνωσαν, ὅτι
περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, 46
ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους· ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐ-
XXII. τὸν εἶχον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶ- 1
πεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ὡμοιώθη ἡ 2
βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις

3 ἐποίησε γάμες τῷ υἱῷ αὐτȣ̃. Καὶ ἀπέϛειλε τοὺς XXII.
δούλους αὐτȣ̃, καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς
4 γάμους· ϗ ȣ̓κ ἤθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέϛειλεν
ἄλλȣς δούλους, λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις·
Ἰδοὺ, τὸ ἄριϛόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ
τὰ σιτιϛὰ τεθυμένα, ϗ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς
5 τοὺς γάμȣς. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες, ἀπῆλθον, ὁ
μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐ-
6 τȣ̃· οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τȣ̀ς δȣ́λȣς αὐτȣ̃, ὕ-
7 βρισαν ϗ ἀπέκτειναν. ⁽¹⁾Ἀκȣ́σας δὲ ὁ βασιλεὺς" [1] Ὁ δὲ βασιλεὺς
ὠργίσθη· ϗ πέμψας τὰ ϛρατεύματα αὐτȣ̃, ἀπώ-
λεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνȣς, ϗ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέ-
8 πρησε. Τότε λέγει τοῖς δȣ́λοις αὐτȣ̃· Ὁ μὲν γά-
μος ἕτοιμός ἐϛιν, οἱ δὲ κεκλημένοι ȣ̓κ ἦσαν ἄξιοι.
9 Πορεύεσθε ȣ̓̃ν ἐπὶ τὰς διεξόδȣς τῶν ὁδῶν, ϗ ὅσους
10 ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τȣ̀ς γάμȣς. Καὶ ἐξελ-
θόντες οἱ δȣ̃λοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδȣ̀ς, συνήγαγον
πάντας, ὅσους εὗρον, πονηρούς τε ϗ ἀγαθȣ́ς· ϗ
11 ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ
βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ
12 ἄνθρωπον ȣ̓κ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμȣ· καὶ λέγει
αὐτῷ· Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε, μὴ ἔχων ἔν-
13 δυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν ὁ βα-
σιλεὺς τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐτȣ̃ πόδας καὶ
χεῖρας, ⸆ ἄρατε αὐτὸν ϗ ⸇ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκό-
τος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔϛαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
14 βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ,
ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι, συμβούλιον ἔ-

XXII. λαβον, ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. Καὶ 16
ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ
τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν,
ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ δι-
δάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέ-
πεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί 17
σοι δοκεῖ, ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; Γνοὺς 18
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε· Τί με πει-
ράζετε, ὑποκριταί; ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ 19
κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. Καὶ 20
λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ ἡ ἐπιγραφή;
Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς· 21
Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
τῷ Θεῷ. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφέντες 22
αὐτὸν ἀπῆλθον.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδου- 23
καῖοι, οἱ λέγοντες, μὴ εἶναι ἀνάστασιν· καὶ ἐπηρώ-
τησαν αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς εἶ- 24
πεν· Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμ-
βρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀ-
ναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ παρ' 25
ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος, γαμήσας, ἐτε-
λεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, 26
καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. Ὕστερον δὲ πάντων ἀπ- 27
έθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τίνος τῶν 28
ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. Ἀπο- 29
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ
εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει ὔτε γαμῦσιν, ὔτε ἐκγαμί- XXII.
ζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τῦ Θεοῦ ἐν ὐρανῷ εἰσι.
31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ὐκ ἀνέγνωτε
32 τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τῦ Θεοῦ, λέγοντος· Ἐγώ εἰμι
ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς
Ἰακώβ; ὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζών-
33 των. Καὶ ἀκύσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτῦ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς
35 Σαδδυκαίυς, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐπ-
ηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς, πειράζων αὐτὸν,
36 καὶ λέγων· Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν
37 τῷ νόμῳ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς [1] εἶπεν" αὐτῷ· Ἀγα-
πήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ
σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ δια-
38 νοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή.
39 Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον
40 σου ὡς σεαυτόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς
ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.
41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν αὐ-
42 τὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τῦ Χρισ-
τοῦ; τίνος υἱός ἐστι; Λέγουσιν αὐτῷ· Τῦ Δαβίδ.
43 Λέγει αὐτοῖς· Πῶς ὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι Κύριον
44 αὐτὸν καλεῖ; λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ
μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχ-
45 θρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εἰ ὖν Δα-
46 βὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτῦ ἐστι; Καὶ
ὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον· ὐδὲ ἐτόλ-

[1] ἔφη

XXII. μηδέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐ-
τὸν οὐκέτι.

XXIII. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις ϗ τοῖς μα- 1
θηταῖς αὐτοῦ, λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωσέως καθέδρας 2
ἐκάθισαν οἱ Γραμματεῖς ϗ οἱ Φαρισαῖοι. Πάν- 3
τα οὖν, ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε ϗ ποι-
εῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι
γὰρ, ϗ οὐ ποιοῦσι. Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βα- 4
ρέα ϗ δυσβάστακτα, ϗ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
τῶν ἀνθρώπων· τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι
κινῆσαι αὐτά. Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι 5
πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. Πλατύνουσι
δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ
κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν. Φιλοῦσί τε τὴν 6
πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκα-
θεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς 7
ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ϗ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων
ῥαββὶ, ῥαββί. Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί. Εἷς 8
γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς ⸆ ὁ Χριστός ⸅· πάν-
τες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. Καὶ πατέρα μὴ καλέ- 9
σητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑ-
μῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· 10
εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός. Ὁ 11
δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διάκονος. Ὅστις δὲ 12
ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπει-
νώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, Γραμ- 14
ματεῖς ϗ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ⸆ ὅτι κατεσθίετε
τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, ϗ προφάσει μακρὰ προσ-

ευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. XXIII.
13 Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς ϗ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ‹
ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς
15 εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμ-
ματεῖς ϗ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι περιάγετε τὴν
θάλασσαν ϗ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον·
ϗ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλό-
16 τερον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγον-
τες· Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ᾽ ἂν
17 ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ
τυφλοί· τίς γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς
18 ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν; Καί· Ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ᾽ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ
19 δώρῳ, τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ τυ-
φλοί· τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον
20 τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσι-
αστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ ϗ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐ-
21 τοῦ. Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ ϗ
22 ἐν τῷ [1] κατοικοῦντι" αὐτόν. Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ [1] κατοικήσαντι
οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ ϗ ἐν τῷ κα-
23 θημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς ϗ
Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσ-
μον, ϗ τὸ ἄνηθον, ϗ τὸ κύμινον· ϗ ἀφήκατε τὰ
βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, ϗ τὸν ἔλεον, καὶ
τὴν πίστιν. Ταῦτα * δὲ ‹ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα
24 μὴ ἀφιέναι. Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ διϋλίζοντες τὸν
25 κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ ὑ-
μῖν, Γραμματεῖς ϗ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι κα-

XXIII. θαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψί-
1 ἀδικίας δος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ (1) ἀκρα-
σίας". Φαρισαῖε τυφλὲ, καθάρισον πρῶτον τὸ 26
ἐντὸς τοῦ ποτηρίου ˉ καὶ τῆς παροψίδος ᶜ, ἵνα γένη-
2 αὐτοῦ ται καὶ τὸ ἐκτὸς (2) αὐτῶν" καθαρόν. Οὐαὶ ὑμῖν, 27
Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι παρομοι-
άζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν
φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νε-
κρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξω- 28
θεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ
μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. Οὐαὶ ὑμῖν, 29
Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ, ὅτι οἰκοδομεῖ-
τε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνη-
3 ἤμεθα μεῖα τῶν δικαίων, καὶ λέγετε· Εἰ (3) ἦμεν" ἐν 30
ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν (3) ἦμεν"
κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. Ὥστε 31
μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων
τοὺς προφήτας. Καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον 32
τῶν πατέρων ὑμῶν. Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, 33
πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; Διὰ 34
τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας, καὶ
σοφοὺς, καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ
σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως 35
ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ
τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ
αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε με-
ταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀμὴν λέγω 36
ὑμῖν, *ὅτι ᶜ ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύ-

37 τήν. Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ [1] ἀποκτείνου- XXIII.
σα" τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλ- [1] ἀποκτένουσα
μένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγα-
γεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ
νόσσια ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας; καὶ οὐκ ἠθελή-
38 σατε. Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.
39 Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν
εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυ-
ρίου.

1 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· XXIV.
καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς
2 οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
⌜Οὐ⌝ βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ ⌜μὴ⌝ κα-
3 ταλυθήσεται. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους
τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδί-
αν, λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί
τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντελείας
4 τοῦ αἰῶνος; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
5 Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐ-
λεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ἐγώ
6 εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. Μελλή-
σετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων.
Ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι· ἀλλ'
7 οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος
καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοι-
8 μοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα
9 ἀρχὴ ὠδίνων. Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν,
καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ

XXIV. πάντων * τῶν ⌜ ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. Καὶ τό- 10
τε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ, καὶ ἀλλήλους παρα-
δώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. Καὶ πολλοὶ 11
ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολ-
λούς. Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, 12
ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. Ὁ δὲ ὑπο- 13
μείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Καὶ κηρυχθή- 14
σεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ
τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ
τότε ἥξει τὸ τέλος. Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα 15
τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου,
ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ· ὁ ἀναγινώσκων νοείτω· τό- 16
τε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη· Ὁ 17
[1] τὰ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω, ἆραί [1] τι" ἐκ
τῆς οἰκίας αὐτοῦ· Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψ- 18
[2] τὸ ἱμάτιον ἀτω ὀπίσω, ἆραι [2] τὰ ἱμάτια" αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ 19
ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ, ἵνα μὴ 20
γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ⌐ ἐν ⌜ σαβ-
βάτῳ. Ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, οἵα οὐ 21
γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ μὴ
γένηται. Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖ- 22
ναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκ-
τοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. Τότε ἐάν 23
τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριστὸς, ἢ ὧδε· μὴ πισ-
τεύσητε. Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευ- 24
δοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα,
ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἰδοὺ, 25
προείρηκα ὑμῖν. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ, ἐν τῇ 26

ἐρήμῳ ἐστί· μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ XXIV.
27 πιστεύσητε. Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ
ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ⸢καὶ⸣
28 ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ
29 πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ
μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος σκο-
τισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ
οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις
30 τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. Καὶ τότε φανήσεται
τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ
τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψον-
ται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφε-
λῶν τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.
31 Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγ-
γος φωνῆς μεγάλης· καὶ ἐπισυνάξουσι τοὺς ἐκλεκ-
τοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων
32 οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μά-
θετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς
γένηται ἁπαλὸς, καὶ τὰ φύλλα [1] ἐκφύῃ," γινώσ- 1 ἐκφυῇ
33 κετε, ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώσκετε, ὅτι ἐγγύς ἐστιν
34 ἐπὶ θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
35 γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ οὐ-
ρανὸς καὶ ἡ γῆ [2] παρελεύσονται" οἱ δὲ λόγοι 2 παρελεύσεται
36 μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκεί-
νης καὶ ⸢τῆς⸣ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι
37 τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ ⸢μου⸣ μόνος. Ὥσ-
περ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία
38 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς

XXIV. ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ
πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡ-
μέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγ- 39
νωσαν, ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαν-
τας· οὕτως ἔσαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμβά- 40
νεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι· 41
μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται. Γρηγορεῖτε 42
οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε, ποίᾳ ὥρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται.
Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης, 43
ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν,
καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Διὰ 44
τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι, ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε,
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Τίς ἄρα ἐσὶν ὁ πισὸς 45
δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέσησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ
τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ [1] διδόναι" αὐτοῖς τὴν τρο-
φὴν ἐν καιρῷ; Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλ- 46
θὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. Ἀμὴν 47
λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ
κατασήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος 48
ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός
μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους, 49
[2] ἐσθιεῖν δὲ καὶ πίνειν" μετὰ τῶν μεθυόντων· ἥξει 50
ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ
ἐν ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ 51
τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ
ἔσαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
XXV. Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα 1
παρθένοις, αἵτινες, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐ-

[1] δῦναι

[2] ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ

2 των, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε XXV.
3 δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί. Αἵ-
τινες μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας (1) ἑαυτῶν," [1] αὐτῶν
4 οὐκ ἔλαβον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔλαιον. Αἱ δὲ φρόνιμοι
ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν
5 λαμπάδων αὐτῶν. Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου,
6 ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ ἐκάθευδον. Μέσης δὲ νυκτὸς
κραυγὴ γέγονεν· Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέρ-
7 χεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθησαν πᾶ-
σαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμ-
8 πάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον·
Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡ-
9 μῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι,
λέγουσαι· Μήποτε (2) οὐκ" ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· [2] οὐ μὴ
πορεύεσθε ⁻ δὲ ᶜ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ
10 ἀγοράσατε ἑαυταῖς. Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀ-
γοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον
μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.
11 Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγου-
12 σαι· Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
13 εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Γρηγο-
ρεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν
14 ⁻ ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ᶜ. Ὥσπερ γὰρ
ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους,
15 καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ᾧ
μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν· ἑ-
κάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐ-
16 θέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν,
εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τά-

L

XXV. λαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐ- 17
τὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελθὼν ὤ- 18
ρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου
αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος 19
τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λό-
γον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λα- 20
βὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων·
Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα
πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη δὲ 21
αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ·
ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν 22
δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν, εἶπε· Κύριε, δύο
τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα
ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· 23
Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν
τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαν- 24
τον εἰληφὼς, εἶπε· Κύριε, ἔγνων σε, ὅτι σκληρὸς
εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συν-
άγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς, ἀπελ- 25
θὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχ-
εις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν 26
αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις, ὅτι θερίζω ὅ-
που οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα·
ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζί- 27
ταις· καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν
τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε 28
τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι 29

παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται (1) ἀπὸ δὲ XXV.
τοῦ" μὴ ἔχοντος, ϗ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. [1] τοῦ δὲ
30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον (2) ἐκβάλλετε" εἰς τὸ σκό- [2] ἐκβάλετε
τος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς ϗ ὁ βρυγ-
31 μὸς τῶν ὀδόντων. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, ϗ πάντες οἱ ἅγιοι
ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης
32 αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα
τὰ ἔθνη· ϗ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ
ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων.
33 Καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ
34 ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός
μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασι-
35 λείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· ἐπείνασα γὰρ, καὶ
ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με·
36 ξένος ἤμην, ϗ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, ϗ περιε-
βάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυ-
37 λακῇ ἤμην, ϗ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθή-
σονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε, πότε σε
εἴδομεν πεινῶντα, ϗ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ
38 ἐποτίσαμεν; πότε δέ σε εἴδομεν ξένον, καὶ συνη-
39 γάγομεν; ἢ γυμνὸν, ϗ περιεβάλομεν; πότε δέ σε
εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, ϗ ἤλθομεν πρός σε;
40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελ-
41 φῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε
ἐρεῖ ϗ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ
κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμέ-

XXV. νον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνα- 42
σα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ
οὐκ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ 43
με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενής, καὶ ἐν
φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθή- 44
σονται αὐτῷ καὶ αὐτοί, λέγοντες· Κύριε, πότε
σε εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμ-
νόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι;
Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· Ἀμὴν λέγω 45
ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλα-
χίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται 46
οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν
αἰώνιον.

XXVI. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς 1
λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Οἴδατε, 2
ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται· καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμ- 3
ματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ ἀρχιερέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα. Καὶ συνε- 4
βουλεύσαντο, ἵνα τὸν Ἰησοῦν [1]κρατήσωσι δόλῳ"
καὶ ἀποκτείνωσιν. Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, 5
ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. Τοῦ δὲ Ἰη- 6
σοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λε-
προῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔ- 7
χουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ ἀνακειμένου. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐ- 8
τοῦ ἠγανάκτησαν, λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια

[1] δόλῳ κρατήσωσι

9 αὕτη; Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο ˜ τὸ μύρον c πραθῆναι XXVI.
10 πολλοῦ, κ̀ δοθῆναι πτωχοῖς. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί;
11 ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. Πάντοτε
γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ δὲ οὐ
12 πάντοτε ἔχετε. Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦ-
το ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με
13 ἐποίησεν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ
τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθή-
σεται κ̀ ὃ ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰού-
15 δας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, εἶπε· Τί θέ-
λετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ
16 δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ τό-
τε ἐζήτει εὐκαιρίαν, ἵνα αὐτὸν παραδῷ.
17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μα-
θηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες ˜ αὐτῷ c· Ποῦ θέλεις
18 ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; Ὁ δὲ εἶ-
πεν· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ
εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρός
μου ἐγγύς ἐστιν· πρός σε ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ
19 τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ
ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ
20 πάσχα. Ὀψίας δὲ γενομένης, ἀνέκειτο μετὰ τῶν
21 δώδεκα. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, εἶπεν· Ἀμὴν λέ-
22 γω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Καὶ
λυπούμενοι σφόδρα, ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος
23 αὐτῶν· Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε; Ὁ δὲ ἀποκρι-

XXVI. θεὶς εἶπεν· Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ
τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ 24
ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ·
οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου παραδίδοται. Καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐ-
γεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰου- 25
δας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, εἶπε· Μήτι ἐγώ εἰμι,
ῥαββί; Λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων δὲ αὐ- 26
τῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ [1] εὐλογήσας,"
ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε,
φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ 27
ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων·
Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά 28
μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκ-
χυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν, 29
ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω
μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.

Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαι- 30
ῶν. Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς 31
σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέ-
γραπται γάρ· Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορ-
πισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. Μετὰ δὲ 32
τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Εἰ 33
[T] καὶ [e] πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ οὐ-
δέποτε σκανδαλισθήσομαι. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 34
Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ, πρὶν

[1] εὐχαριστήσας

35 ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Λέγει αὐτῷ XXVI.
ὁ Πέτρος· Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή
σε ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ
εἶπον.

36 Τότε ἔρχεται μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον
λεγόμενον [1] Γεθσημανῆ," καὶ λέγει τοῖς μαθη- [1] Γεθσημανεὶ
ταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν προσεύξω-
37 μαι ἐκεῖ. Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο
38 υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τό-
τε λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ.
39 Καὶ προσελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ,
προσευχόμενος καὶ λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνα-
τόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο·
40 πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ᾽ ὡς σύ. Καὶ ἔρχεται
πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδον-
τας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν
41 ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ; Γρηγορεῖτε καὶ προσ-
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ
42 μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Πά-
λιν, ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν, προσηύξατο, λέγων·
Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο ⌜τὸ ποτήριον⌝ παρ-
ελθεῖν ⌜ἀπ᾽ ἐμοῦ⌝, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω
43 τὸ θέλημά σου. Καὶ ἐλθὼν [2] εὑρίσκει αὐτοὺς [2] πάλιν, εὗρεν αὐτοὺς
πάλιν" καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλ-
44 μοὶ βεβαρημένοι. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἀπελθὼν
πάλιν, προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον

XXVI. εἰπών. Τότε ἔρχεται πρὸς τὲς μαθητὰς αὐτȣ͂, 45
καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε τὸ λοιπὸν, κ̀ ἀνα-
παύεσθε· ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, κ̀ ὁ υἱὸς τȣ͂ ἀνθρώ-
που παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. Ἐγεί- 46
ρεσθε, ἄγωμεν· ἰδȣ̀, ἤγγικεν ὁ παραδιδȣ̀ς με.
Καὶ ἔτι αὐτȣ͂ λαλȣ͂ντος, ἰδȣ̀, Ἰȣ́δας, εἷς τῶν 47
δώδεκα, ἦλθε, κ̀ μετ' αὐτȣ͂ ὄχλος πολὺς μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ
πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐ- 48
τὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον, λέγων· Ὃν ἂν φι-
λήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. Καὶ εὐ- 49
θέως προσελθὼν τῷ Ἰησȣ͂, εἶπε· Χαῖρε ῥαββί·
κ̀ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησȣ͂ς εἶπεν αὐτῷ· 50
1 ὃ Ἑταῖρε, ἐφ' [1] ᾧ πάρει; Τότε προσελθόντες
ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, κ̀ ἐκράτη-
σαν αὐτόν. Καὶ ἰδȣ̀, εἷς τῶν μετὰ Ἰησȣ͂, ἐκτείνας 51
τὴν χεῖρα, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτȣ͂· καὶ
πατάξας τὸν δȣ͂λον τȣ͂ ἀρχιερέως, ἀφεῖλεν αὐτȣ͂
τὸ ὠτίον. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησȣ͂ς· Ἀπόστρεψόν 52
σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες
2 ἀποθανȣ͂νται γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ [2] ἀπο-
λȣ͂νται". Ἢ δοκεῖς, ὅτι ȣ̓ δύναμαι ἄρτι παρακαλέ- 53
σαι τὸν πατέρα μȣ, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ
δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; Πῶς ȣ͂ν πληρωθῶ- 54
σιν αἱ γραφαί; ὅτι ȣ̔́τω δεῖ γενέσθαι. Ἐν ἐκείνῃ 55
τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησȣ͂ς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν
ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, συλλαβεῖν
με. Καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσ-

56 κων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. Τοῦτο XXVI.
δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν
προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες, ἀφέντες
αὐτὸν, ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήγαγον πρὸς
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
58 πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολού-
θει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχι-
ερέως. Καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπ-
59 ηρετῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ⌜καὶ οἱ
πρεσβύτεροι⌝ καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδο-
μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως (1) αὐτὸν θανα-
60 τώσωσι.⌝ Καὶ οὐχ εὗρον, ⌜καὶ⌝ πολλῶν ψευδο-
μαρτύρων προσελθόντων ⌜οὐχ εὗρον⌝. Ὕστερον
61 δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες, εἶπον· Οὗτος
ἔφη· Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ
62 τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ
ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; Τί οὗτοί
63 σου καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκί-
ζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς,
64 εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι
ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν
τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
65 οὐρανοῦ. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, λέγων· Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν
ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν ἠκούσατε τὴν βλασ-

1 θανατώσωσιν αὐτόν

XXVI. φημίαν αὐτȣ̃. Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέν- 66
τες εἶπον· Ἔνοχ☉ θανάτου ἐςί. Τότε ἐνέπτυ- 67
σαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν αὐ-
τόν· οἱ δὲ ἐῤῥάπισαν, λέγοντες· Προφήτευσον ἡ- 68
μῖν Χριςὲ, τίς ἐςιν ὁ παίσας σε;

Ὁ δὲ Πέτρ☉ ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ 69
προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέγουσα· Καὶ σὺ
ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τȣ̃ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο 70
ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων, λέγων· Οὐκ οἶδα τί
λέγεις. Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶ- 71
δεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· Καὶ ȣ̔̃τ☉ ἦν
μετὰ Ἰησȣ̃ τȣ̃ Ναζωραίȣ. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο 72
μεθ' ὅρκου· Ὅτι ȣ̓κ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Μετὰ 73
μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑςῶτες, εἶπον τῷ Πέ-
τρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· ϗ γὰρ ἡ λα-
λιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε ἤρξατο (1) "κατ- 74
αναθεματίζειν" καὶ ὀμνύειν· Ὅτι ȣ̓κ οἶδα τὸν ἄν-
θρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἐμ- 75
νήσθη ὁ Πέτρ☉ τοῦ ῥήματος τȣ̃ Ἰησȣ̃, εἰρηκό-
τος αὐτῷ· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπ-
αρνήσῃ με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πι-
κρῶς.

ε καταθεματίζειν

XXVII. Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον πάν- 1
τες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τȣ̃ λαȣ̃ κατὰ
τοῦ Ἰησȣ̃, ὥςε θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ δήσαντες 2
αὐτὸν ἀπήγαγον, ϗ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ
Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν Ἰȣδας ὁ παρα- 3
διδȣ̀ς αὐτὸν, ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέ-
ςρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ

4 τοῖς πρεσβυτέροις, λέγων· Ἥμαρτον, παραδοὺς XXVII.
αἷμα [1] ἀθῶον". Οἱ δὲ εἶπον· Τί πρὸς ἡμᾶς ; [1] δίκαιον
5 σὺ [2] ὄψει." Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, [2] ὄψῃ
6 ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. Οἱ δὲ ἀρ-
χιερεῖς, λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον· Οὐκ ἔξεστι
βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός
7 ἐστι. Συμβούλιον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐ-
τῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξέ-
8 νοις. Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς αἵμα-
9 τος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Καὶ ἔλα-
βον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμη-
10 μένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδω-
καν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως· καθὰ συν-
11 εταξέ μοι Κύριος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν
τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν,
λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ; Ὁ δὲ
12 Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· Σὺ λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατη-
γορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσ-
13 βυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
Πιλάτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦ-
14 σι ; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα·
15 ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ δὲ ἑορ-
τὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσ-
16 μιον, ὃν ἤθελον. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίση-
17 μον, λεγόμενον Βαραββᾶν. Συνηγμένων οὖν αὐ-
τῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τίνα θέλετε ἀπο-
λύσω ὑμῖν ; Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν; τὸν λεγόμενον
18 Χριστόν ; Ἤδει γὰρ, ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν

XXVII. αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπ- 19
έστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Μη-
δέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον
σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ 20
οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσων-
ται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλε- 21
τε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον· Βαρ-
αββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τί οὖν ποιήσω 22
Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν αὐ-
τῷ πάντες· Σταυρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· 23
Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκρα-
ζον, λέγοντες· Σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλά- 24
τος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνε-
ται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι
τοῦ ὄχλου, λέγων· Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος
τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς 25
πᾶς ὁ λαὸς, εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν 26
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδω-
κεν, ἵνα σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμό- 27
νος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον,
συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ ἐκ- 28
δύσαντες αὐτὸν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκ-
κίνην. Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέ- 29
θηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν
δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ,
ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον 30

τὸν κάλαμον, κ̀ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. XXVII.
31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλα-
μύδα, κ̀ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτȣ͂· κ̀ ἀπή-
γαγον αὐτὸν εἰς τὸ ςαυρῶσαι.

32 Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀ-
νόματι Σίμωνα· τȣ͂τον ἠγγάρευσαν, ἵνα ἄρῃ τὸν
33 ςαυρὸν αὐτȣ͂. Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον
Γολγοθᾶ, [1] ὅς" ἐςι λεγόμενος Κρανίου τόπος, 1 ȣ̈
34 ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον·
35 καὶ γευσάμενος, ȣ̓κ ἤθελε πιεῖν. Σταυρώσαντες
δὲ αὐτὸν, διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτȣ͂, βάλλον-
τες κλῆρον ⁻ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τȣ͂ προ-
φήτου· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ
36 ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μȣ ἔβαλον κλῆρον ᵏ. Καὶ καθ-
37 ήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπά-
νω τῆς κεφαλῆς αὐτȣ͂ τὴν αἰτίαν αὐτȣ͂ γεγραμμέ-
νην· Οὗτός ἐςιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰȣδαί-
38 ων. Τότε ςαυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃςαί· εἷς
39 ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. Οἱ δὲ παραπο-
ρευόμενοι ἐβλασφήμȣν αὐτὸν, κινȣ͂ντες τὰς κεφα-
40 λὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων τὸν ναὸν
καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν·
41 εἰ υἱὸς εἶ τȣ͂ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τȣ͂ ςαυροῦ. Ὁ-
μοίως δὲ κ̀ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντες, μετὰ τῶν
42 γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων, ἔλεγον· Ἄλλους
ἔσωσεν, ἑαυτὸν ȣ̓ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσ-
ραὴλ ἐςι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τȣ͂ ςαυρȣ͂, κ̀ πισ-

XXVII. τεύσομεν αὐτῷ. Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ῥυσάσθω 43
νῦν αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γάρ· Ὅτι Θεοῦ
εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ, οἱ συσταυρωθέν- 44
τες αὐτῷ, ὠνείδιζον [1] αὐτῷ". Ἀπὸ δὲ ἕκτης 45
ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἕως ὥ-
ρας ἐννάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀνεβόη- 46
σεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Ἠλὶ, Ἠλὶ,
λαμὰ σαβαχθανί; τοῦτ' ἔστι· Θεέ μου, Θεέ μου,
ἱνατί με ἐγκατέλιπες; Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώ- 47
των, ἀκούσαντες, ἔλεγον· Ὅτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος.
Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγ- 48
γον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπό-
τιζεν αὐτόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· Ἄφες· ἴδωμεν, 49
εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 50
πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.
Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο 51
ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ
πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν, 52
καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠ-
γέρθη· καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ 53
τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος 54
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες
τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβήθησαν σφό-
δρα, λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Ἦ- 55
σαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ, ἀπὸ μακρόθεν θεω-
ροῦσαι· αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ. Ἐν αἷς ἦν Μα- 56

[1] αὐτὸν

ρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τȣ̃ Ἰακώϐου καὶ XXVII.
Ἰωσῆ μήτηρ, ϗ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεϐεδαίȣ.

57 Ὀψίας δὲ γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπ☉ πλούσιος
ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τȣ̈́νομα Ἰωσὴφ, ὃς ϗ αὐτὸς ἐ-
58 μαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ. Οὗτος προσελθὼν τῷ Πι-
λάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τȣ̃ Ἰησȣ̃· τότε ὁ Πιλά-
59 τος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. Καὶ λαϐὼν
τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθα-
60 ρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ,
ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· ϗ προσκυλίσας λί-
61 θον μέγαν τῇ θύρᾳ τȣ̃ μνημείου, ἀπῆλθεν. Ἦν
δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία,
62 καθήμεναι ἀπέναντι τȣ̃ τάφου. Τῇ δὲ ἐπαύριον,
ἥτις ἐςὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρ-
63 χιερεῖς ϗ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον, λέγοντες·
Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖν☉ ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι
64 ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. Κέλευσον
ȣ̓̃ν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας,
μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ⁻ νυκτὸς ᵋ,
κλέψωσιν αὐτὸν, ϗ εἴπωσι τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ
τῶν νεκρῶν· ϗ ἔςαι ἡ ἐχάτη πλάνη χείρων τῆς
65 πρώτης. Ἔφη ⁻ δὲ ᵋ αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἔχετε
66 κȣςωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ
δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγί-
σαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουςωδίας.

1 Ὀψὲ δὲ σαϐϐάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν XXVIII.
σαϐϐάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ϗ ἡ ἄλλη

XXVIII. Μαρία, θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς 2
ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου, καταβὰς
ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ
τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ 3
ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν
ὡσεὶ χιών· ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ 4
τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ 5
ὁ ἄγγελος, εἶπε ταῖς γυναιξί· Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς·
οἶδα γὰρ, ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.
Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ, καθὼς εἶπε. Δεῦτε, 6
ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ταχὺ 7
πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρ-
θη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοὺ, προάγει ὑμᾶς εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ, εἶπον ὑ-
μῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου με- 8
τὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ⌈Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγ- 9
γεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,⌉ καὶ ἰδοὺ, ὁ Ἰησοῦς
ἀπήντησεν αὐτοῖς, λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσ-
ελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύ-
νησαν αὐτῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ 10
φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς
μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με
ὄψονται.

Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς τῆς κουστω- 11
δίας, ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς
ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέν- 12
τες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε λαβόν-

13 τες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς ϛρατιώταις, λέ- XXVIII.
γοντες· Εἴπατε, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτȣ̃ νυκτὸς ἐλ-
14 θόντες ἔκλεψαν αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμένων. Καὶ
ἐὰν ἀκουσθῇ τȣ̃το ἐπὶ τȣ̃ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν
15 αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ,
λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν.
Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος ȣ̃τος παρὰ Ἰȣδαίοις μέχ-
ρι τῆς σήμερον.
16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γα-
λιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, ȣ̃ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.
17 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐ-
δίϛασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησȣ̃ς ἐλάλησεν αὐ-
18 τοῖς, λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν ȣ̓ρανῷ
19 καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες ⸆ οὖν ⸇ μαθητεύσατε
πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα
τȣ̃ Πατρὸς, καὶ τȣ̃ Υἱοῦ, καὶ τȣ̃ ἁγίȣ Πνεύματος·
20 διδάσκοντες αὐτȣ̀ς τηρεῖν πάντα, ὅσα ἐνετειλάμην
ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς
ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. ⸆Ἀ-
μήν.⸇

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ

Μ Α Ρ Κ Ο Ν.

1 ΑΡΧΗ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ I.
2 Θεοῦ. Ὡς γέγραπται ἐν (1) τοῖς προφήταις"· 1 Ἡσαΐᾳ τῷ
Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσ- προφήτῃ
ώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ⸆ ἔμ-
3 προσθέν σου⸇· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοι-
μάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρί-
4 βους αὐτοῦ. Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐ-
ρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφε-
5 σιν ἁμαρτιῶν. Καὶ (2) ἐξεπορεύετο" πρὸς αὐτὸν 2 ἐξεπορεύοντο
πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ (3) Ἱεροσολυμῖται· καὶ 3 Ἱεροσολυ-
ἐβαπτίζοντο πάντες" ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' μῖται πάν-
6 αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν τες· καὶ ἐ-
δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ βαπτίζοντο
ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθί-
7 ων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Καὶ ἐκήρυσσε λέ-
γων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ
εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδη-

1. μάτων αὐτȣ̃. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι· 8
αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ.

Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰη- 9
σȣ̃ς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη
ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εὐθέως ἀνα- 10
[1] ἐκ βαίνων (1) ἀπὸ" τȣ̃ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς
[2] ὡς ȣ̓ρανοὺς, καὶ τὸ Πνεῦμα (2) ὡσεὶ" περιστερὰν κα-
ταβαῖνον ἐπ' αὐτόν. Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν ȣ̓- 11
ρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδό-
κησα. Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς 12
τὴν ἔρημον. Καὶ ἦν ⁻ἐκεῖ⸲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας 13
τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τȣ̃ Σατανᾶ· καὶ
ἦν μετὰ τῶν θηρίων. Καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν
αὐτῷ.

Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν 14
ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγ-
γέλιον ⁻τῆς⸲ βασιλείας τȣ̃ Θεȣ̃, ⁻καὶ⸲ λέγων· 15
Ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία
τȣ̃ Θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγε-
[3] Καὶ παράγων λίῳ. (3) Περιπατῶν δὲ" παρὰ τὴν θάλασσαν 16
τῆς Γαλιλαίας εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀ-
[4] τȣ̃ Σίμωνος ἀμφιβάλλοντας δελφὸν (4) αὐτȣ̃ βάλλοντας" ἀμφίβληστρον ἐν τῇ
θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ 17
Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μȣ, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσ-
θαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ 18
δίκτυα ⁻αὐτῶν,⸲ ἠκολȣ́θησαν αὐτῷ. Καὶ προ- 19
βὰς ⁻ἐκεῖθεν⸲ ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τȣ̃ Ζε-
βεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτȣ̃, καὶ αὐτȣ̀ς

20 ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. Καὶ εὐ- I.
θέως ἐκάλεσεν αὐτούς· ϗ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐ-
τῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν,
ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμ· καὶ εὐθέως
τοῖς σάββασιν ⸀ εἰσελθὼν ⸁ εἰς τὴν συναγωγὴν
22 ἐδίδασκε. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ-
τοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, ϗ
23 οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ϗ ἀνέ-
24 κραξε, λέγων· Ἔα, τί ἡμῖν ϗ σοί, Ἰησοῦ Ναζα-
ρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδά σε τίς εἶ, ὁ
25 ἅγιος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
26 λέγων· Φιμώθητι, ϗ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ σπαράξ-
αν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, ϗ κράξαν φωνῇ
27 μεγάλῃ, ἐξῆλθεν (1) ἐξ" αὐτοῦ. Καὶ ἐθαμβήθησαν ¹ ἀπ'
πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντας· Τί
ἐστι τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξ-
ουσίαν ϗ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει,
28 ϗ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐ-
29 θὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. Καὶ
εὐθέως, ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς
τὴν οἰκίαν Σίμωνος ϗ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου ϗ
30 Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυ-
ρέσσουσα· ϗ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.
31 Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν, κρατήσας τῆς χει-
ρὸς αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως·

καὶ διηκόνει αὐτοῖς· Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ 32
ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας, καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. Καὶ ἡ πόλις 33
ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. Καὶ ἐθε- 34
ράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις·
καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν
τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν. Καὶ πρωῒ ἔννυ- 35
χον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον
τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. Καὶ κατεδίωξαν αὐ- 36
τὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Καὶ εὑρόντες αὐτὸν 37
λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι πάντες (1) ζητοῦσί σε".
Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κω- 38
μοπόλεις, ἵνα (2) κἀκεῖ" κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ
ἐξελήλυθα. Καὶ ἦν κηρύσσων (3) ἐν ταῖς συνα- 39
γωγαῖς" αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ
δαιμόνια ἐκβάλλων.

Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς, παρακαλῶν 40
αὐτὸν, καὶ γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ λέγων αὐτῷ·
Ὅτι, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. Ὁ δὲ 41
Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψα-
το αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Θέλω, καθαρίσθητι.
Καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ 42
λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐ- 43
τῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτὸν· καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅ- 44
ρα, μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε, σεαυτὸν
δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισ-
μοῦ σου, ἃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐ-
τοῖς. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, καὶ 45

1 σε ζητοῦσι
2 καὶ ἐκεῖ
3 εἰς τὰς συναγωγὰς

διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥςε μηκέτι αὐτὸν δύναϑαι I.
φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις
τόποις ἦν, κ̀ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν (1) πανταχόθεν". [1] πάντοθεν

1 Καὶ (2) πάλιν εἰσῆλθεν" εἰς Καπερναὺμ δι' ἡ- II.
2 μερῶν· καὶ ἠκούσθη, ὅτι εἰς οἶκόν ἐςι. Καὶ εὐθέ- [2] εἰσῆλθε πάλιν
ως συνήχθησαν πολλοὶ, ὥςε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ
τὰ πρὸς τὴν θύραν· κ̀ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.
3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες,
4 αἰρόμϑμον ὑπὸ τεσσάρων. Καὶ μὴ δυνάμϑμοι προσ-
εγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεςέγασαν τὴν
ςέγην, ὅπου ἦν· κ̀ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβ-
5 βατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ
ὁ Ἰησοῦς τὴν πίςιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτι-
κῷ· Τέκνον, ἀφέωνταί (3) σοι αἱ ἁμαρτίαι σου". [3] σου αἱ ἁμαρτίαι
6 Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμϑμοι
7 καὶ διαλογιζόμϑμοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· Τί ὗ-
τος ὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέ-
8 ναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐ-
πιγνὺς ὁ Ἰησῦς τῷ πνεύματι αὐτῦ, ὅτι ὕτως *αὐ-
τοὶ ⸌ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί
9 ταῦτα διαλογίζεϑε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί
ἐςιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· Ἀφέ-
ωνταί (4) σοι" αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰπεῖν· (5) ἔγειραι", [4] σου
⸆ καὶ ⸌ ἆρόν σου τὸν κράββατον, κ̀ περιπάτει; [5] ἔγειρε
10 Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξυσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώ-
που (6) ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς" ἁμαρτίας· (λέγει [6] ἐπὶ τῆς γῆς ἀφίεναι
11 τῷ παραλυτικῷ·) Σοὶ λέγω, (7) ἔγειραι," ⸆ καὶ ⸌ [7] ἔγειρε
ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν

II. σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, ϗ ἄρας τὸν κράββα- 12
τον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάν-
τας, καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν, λέγοντας· Ὅτι οὐδέ-
ποτε οὕτως εἴδομεν.

Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ 13
πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν
αὐτούς. Καὶ παράγων εἶδε Λευΐν, τὸν τοῦ Ἀλ- 14
φαίου, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· ϗ λέγει αὐ-
τῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν 15
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ϗ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ
συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ ϗ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦ-
σαν γὰρ πολλοὶ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ οἱ 16
Γραμματεῖς ϗ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίον-
τα μετὰ τῶν τελωνῶν ϗ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν ϗ
ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰη- 17
σοῦς λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες
ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ ἦλθον κα-
λέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς ⁻ εἰς μετάνοι-
αν [c]. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου ϗ οἱ [1] τῶν 18
[1] Φαρισαῖοι Φαρισαίων" νηστεύοντες· ϗ ἔρχονται ϗ λέγουσιν
αὐτῷ· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου ϗ οἱ τῶν Φαρι-
σαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι;
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ 19
νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστι, νηστ-
εύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσι τὸν νυμ-
φίον, οὐ δύνανται νηστεύειν. Ἐλεύσονται δὲ ἡμέ- 20
ραι, ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, ϗ τότε

νηστεύσουσιν ἐν (1) ἐκείναις ταῖς ἡμέραις". ⌜Καὶ⌝ II.
21 οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱμα-
τίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μὴ, αἴρει τὸ πλήρωμα ⌜αὐτοῦ⌝
τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαι-
ούς· εἰ δὲ μὴ, ῥήσσει ὁ οἶνος ⌜ὁ νέος⌝ τοὺς ἀσκοὺς,
καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλ-
λὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.
23 Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάβ-
βασι διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ
24 αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. Καὶ οἱ
Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε, τί ποιοῦσιν ⌜ἐν⌝ τοῖς
25 σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι; Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοῖς·
Οὐδέποτε ἀνέγνωτε, τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε χρείαν
26 ἔσχε, καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν,
οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ
27 τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσι. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάβ-
βατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος
28 διὰ τὸ σάββατον. Ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

1 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἦν III.
2 ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· καὶ
παρετήρουν αὐτὸν, εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐ-
3 τὸν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Καὶ λέγει τῷ ἀν-
θρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα· (2) "Ἔ-
4 γειραι" εἰς τὸ μέσον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἔξεστι
τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυ-

[1] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
[2] Ἔγειρε

III. χὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. Καὶ 5
περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος
ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀν-
θρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου· καὶ ἐξέτεινε· καὶ
(1) ἀποκατεστάθη" ἡ χεὶρ αὐτοῦ ⸆ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλ-
λη⸌. Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ 6
τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως
αὐτὸν ἀπολέσωσι.

1 ἀπεκατεστάθη

Καὶ ὁ Ἰησοῦς (2) ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν 7
αὐτοῦ πρὸς" τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας (3) ἠκολούθησαν" ⸆ αὐτῷ⸌· καὶ ἀπὸ
τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς 8
Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ περὶ Τύ-
ρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐ-
ποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς 9
αὐτοῦ, ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν
ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. Πολλοὺς γὰρ ἐ- 10
θεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψ-
ωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. Καὶ τὰ πνεύματα τὰ 11
ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, (4) προσέπιπτεν"
αὐτῷ καὶ (5) ἔκραζε," λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ (6) αὐ- 12
τὸν φανερὸν" ποιήσωσι.

2 μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς
3 ἠκολούθησεν
4 προσέπιπτον
5 ἔκραζον
6 φανερὸν αὐτὸν

Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς 13
ἤθελεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐ- 14
ποίησε δώδεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀπο-
στέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θερα- 15
πεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. Καὶ 16
ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον· καὶ Ἰάκωβον 17

τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, ϗ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰα- III.
κώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργὲς,
18 ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς· καὶ Ἀνδρέαν, ϗ Φίλιππον, ϗ
Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, ϗ Θωμᾶν, ϗ Ἰά-
κωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, ϗ Σίμωνα
19 τὸν Κανανίτην, ϗ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς ϗ παρ-
έδωκεν αὐτόν.
20 Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον. Καὶ συνέρχεται πάλιν
ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φα-
21 γεῖν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ, ἐξῆλθον κρα-
22 τῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι ἐξέστη. Καὶ οἱ
γραμματεῖς, οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔ-
λεγον· Ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καί· Ὅτι ἐν τῷ ἄρ-
23 χοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ
προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν
αὐτοῖς· Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλ-
24 λειν; Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύ-
25 ναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. Καὶ ἐὰν οἰκία
ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐ-
26 κείνη. Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν ϗ με-
μέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.
27 (1) Οὐ δύναται οὐδεὶς" τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελ- [1] Οὐδεὶς δύναται
θὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶ-
τον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
28 διαρπάσει. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθή-
σεται (2) τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ- [2] τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα
πων," καὶ [m] αἱ [c] βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημή-
29 σωσιν· ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ
ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός

III. ἐςιν αἰωνίου [1] κρίσεως". Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα 30
ἀκάθαρτον ἔχει.
Ἔρχονται ἔν [2] οἱ ἀδελφοὶ ϗ ἡ μήτηρ αὐτῦ·" 31
καὶ ἔξω ἑςῶτες ἀπέςειλαν πρὸς αὐτὸν, φωνῦντες
αὐτόν· καὶ ἐκάθητο ὄχλ@ περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ 32
αὐτῷ· Ἰδὲ, ἡ μήτηρ σου, ϗ οἱ ἀδελφοί σου, ἔξω
ζητῦσί σε. Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· Τίς ἐςιν 33
ἡ μήτηρ μου, ἢ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ περιβλεψ- 34
άμεν@ κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους, λέ-
γει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου ϗ οἱ ἀδελφοί μου. Ὃς γὰρ 35
ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τῦ Θεῦ, ὗτος ἀδελφός μου,
ϗ ἀδελφή ⌐ μου ⌐, ϗ μήτηρ ἐςί.

[1] ἁμαρτήματος
[2] ἡ μήτηρ αὐτῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῦ

IV. Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασ- 1
σαν ϗ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥςε αὐ-
τὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ·
ϗ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν.
Καὶ ἐδίδασκεν αὐτὲς ἐν παραβολαῖς πολλὰ, ϗ ἔλε- 2
γεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτῦ· Ἀκέετε· Ἰδὲ, ἐξ- 3
ῆλθε σπείρων τῦ σπεῖραι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεί- 4
ρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν· ϗ ἦλθε τὰ πετεινὰ
⌐ τῦ ἐρανῦ ⌐ ϗ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν 5
ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπε ἐκ εἶχε γῆν πολλήν· ϗ εὐθέ-
ως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθ@ γῆς. Ἡ- 6
λίου δὲ ἀνατείλαντος, ἐκαυματίσθη, ϗ διὰ τὸ μὴ
ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς 7
ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, ϗ συνέπνιξ-
αν αὐτὸ, καὶ καρπὸν ἐκ ἔδωκε. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν 8
εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαί-

νοντα καὶ αὐξάνοντα· καὶ ἔφερεν ἓν τριάκοντα, ϗ IV.
9 ἓν ἑξήκοντα, ϗ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν ⸀αὐτοῖς⸌·
10 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ὅτε δὲ ἐγένετο
καταμόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν
11 τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὑμῖν δέδοται ⸀γνῶναι⸌ τὸ μυστήριον τῆς βασι-
λείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς
12 τὰ πάντα γίνεται· ἵνα βλέποντες βλέπωσι, ϗ μὴ
ἴδωσι· ϗ ἀκούοντες ἀκούωσι, ϗ μὴ συνιῶσι· μήποτε
ἐπιστρέψωσι, ϗ ἀφεθῇ αὐτοῖς ⸀τὰ ἁμαρτήματα⸌.
13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύ-
14 την; ϗ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; Ὁ
15 σπείρων, τὸν λόγον σπείρει. Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ
τὴν ὁδὸν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, ϗ ὅταν ἀκούσωσιν,
εὐθέως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς, ϗ αἴρει τὸν λόγον τὸν
16 ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Καὶ οὗτοί εἰ-
σιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ, ὅταν
ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμ-
17 βάνουσιν αὐτόν· καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς,
ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα, γενομένης θλίψεως
ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται.
18 Καὶ ⸀οὗτοί εἰσιν⸌ οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι,
19 ⸀οὗτοί εἰσιν⸌ οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες· καὶ αἱ μέ-
ριμναι τοῦ αἰῶνος ⸀τούτου⸌ καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι
20 συμπνίγουσι τὸν λόγον, ϗ ἄκαρπος γίνεται. Καὶ
οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵ-
τινες ἀκούουσι τὸν λόγον ϗ παραδέχονται, ϗ καρ-

IV. ποφορῦσιν, ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν
ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Μήτι ὁ λύχνος ἔρ- 21
χεται, ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην;
οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; Οὐ γάρ ἐστί τι 22
κρυπτὸν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυ-
φον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Εἴ τις ἔχει ὦτα 23
ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε, 24
τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται
ὑμῖν· καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσι. Ὃς 25
γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως 26
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλῃ
τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται 27
νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μη-
κύνηται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. Αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ 28
καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα
πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ 29
καρπὸς, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρ-
έστηκεν ὁ θερισμός. Καὶ ἔλεγε· Τίνι ὁμοιώσωμεν 30
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ πα-
[1] κόκκον ραβάλωμεν αὐτήν; Ὡς (1) κόκκῳ" σινάπεως, ὃς, 31
ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν
σπερμάτων ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ὅταν σπαρῇ, 32
ἀναβαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μεί-
ζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑ-
πὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
σκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐ- 33
[2] ἐδύναντο λάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς (2) ἠδύναντο".

34 ἀκούειν. Χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· IV.
κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάν-
τα.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας
36 γενομένης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἀφέντες
τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν, ὡς ἦν ἐν τῷ
πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ (1) πλοιάρια" ἦν μετ' αὐτοῦ. 1 πλοῖα
37 Καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου μεγάλη· τὰ δὲ κύ-
ματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε (2) αὐτὸ ἤδη 2 ἤδη γεμί-
38 γεμίζεσθαι." Καὶ ἦν αὐτὸς (3) ἐπὶ" τῇ πρύμνῃ, ζεσθαι τὸ πλοῖον
ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρουσιν 3 ἐν
αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι,
39 ὅτι ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ
ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμωσο.
Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγά-
40 λη. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε οὕτω; (4) πῶς 4 οὔπω
41 οὐκ" ἔχετε πίστιν; Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν,
καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι
καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ.
1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν V.
2 χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ
τοῦ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνη-
3 μείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ· ὃς τὴν
κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς (5) μνημείοις", καὶ οὔτε ἁ- 5 μνήμασι
4 λύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι· διὰ τὸ αὐτὸν
πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι
ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντετρίφ-
5 θαι· καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι. Καὶ διαπαν-

V. τὰς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς (1) ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς
μνήμασιν" ἦν κράζων, ϗ κατακόπτων ἑαυτὸν λί-
θοις. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε 6
ϗ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ 7
(2) εἶπε·" Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ
ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν Θεὸν, μή με βασανίσῃς.
Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρ- 8
τον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· Τί σοι 9
ὄνομα; ϗ (3) ἀπεκρίθη λέγων·" Λεγεὼν ὄνομά
μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολ- 10
λὰ, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. Ἦν 11
δὲ ἐκεῖ (4) πρὸς τὰ ὄρη" ἀγέλη χοίρων ⌜ μεγάλη ⌝
βοσκομένη. Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ⌜ πάντες οἱ 12
δαίμονες ⌝, λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους,
ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς 13
εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα
τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρ-
μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασ-
σαν, ⌜ ἦσαν δὲ ⌝ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ
θαλάσσῃ. (5) Οἱ δὲ" βόσκοντες (6) τοὺς χοίρους" 14
ἔφυγον, ϗ (7) ἀνήγγειλαν" εἰς τὴν πόλιν ϗ εἰς
τοὺς ἀγρούς. Καὶ (8) ἐξῆλθον" ἰδεῖν, τί ἐστι τὸ
γεγονός. Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ϗ θεω- 15
ροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ϗ ἱματισμένον
ϗ σωφρονοῦντα ⌜ τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα ⌝· ϗ
ἐφοβήθησαν. (9) Καὶ διηγήσαντο" αὐτοῖς οἱ ἰδόν- 16
τες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν
χοίρων. Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν 17
ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ (10) ἐμβάντος" αὐτοῦ 18

1 μνήμασι καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν
2 λέγει
3 λέγει αὐτῷ
4 πρὸς τῷ ὄρει
5 Καὶ οἱ
6 αὐτοὺς
7 ἀπήγγειλαν
8 ἦλθον
9 Διηγήσαντο δὲ
10 ἐμβαίνοντος

εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς, ἵνα V.
19 ᾖ μετ᾽ αὐτοῦ. [1] Ὁ δὲ Ἰησοῦς" οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν, [1] Καὶ
ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς
τοὺς σοὺς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς, ὅσα σοι ὁ Κύριος
20 [2] ἐποίησεν," καὶ ἠλέησέ σε. Καὶ ἀπῆλθε, καὶ ἤρξ- [2] πεποίηκεν
ατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πά-
λιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ᾽ αὐτόν·
22 καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδοὺ, ἔρχεται εἷς
τῶν ἀρχισυναγώγων ὀνόματι Ἰάειρος· καὶ ἰδὼν
23 αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ παρεκάλει
αὐτὸν πολλὰ, λέγων· Ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσ-
χάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας,
24 ὅπως σωθῇ· καὶ ζήσεται. Καὶ ἀπῆλθε μετ᾽ αὐτοῦ·
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον
25 αὐτόν. Καὶ γυνή ⸆ τις ⸇ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος
26 ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰα-
τρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ [3] παρ᾽ ἑαυτῆς" πάντα, [3] αὐτῆς
καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον
27 ἐλθοῦσα· ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ
28 ὄχλῳ ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. (Ἔλεγε
γὰρ ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι, σωθήσο-
29 μαι.) Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος
αὐτῆς· καὶ ἔγνω τῷ σώματι, ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς
30 μάστιγος. Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυ-
τῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς
ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε· Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων;

V. Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν 31
ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· Τίς μου ἥψα-
το; Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 32
Ἡ δὲ γυνὴ, φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν 33
ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ
πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ, 34
ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι
ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, 35
ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγοντες· Ὅτι
ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν δι-
δάσκαλον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως, ἀκούσας τὸν λό- 36
γον λαλούμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ φο-
βοῦ, μόνον πίστευε. Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ 37
συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν 38
οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον * καὶ ⸌
κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. Καὶ εἰσελθὼν 39
λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παι-
δίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέ- 40
1 πάντας λων αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἐκβαλὼν (1) ἅπαντας," παρα-
λαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ
τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται, ὅπου ἦν τὸ παιδίον
⸆ ἀνακείμενον ⸌. Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ 41
παιδίου, λέγει αὐτῇ· Ταλιθὰ, κοῦμι· ὅ ἐστι μεθ-
2 ἔγειρε ερμηνευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, (2) ἔ-
γειραι." Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον, καὶ πε- 42
ριεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. Καὶ ἐξέστησαν
ἐκστάσει μεγάλῃ. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ, 43

ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φα- v.
γεῖν.

1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα vi.
αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
2 Καὶ γενομένου σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ
διδάσκειν· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέ-
γοντες· Πόθεν τούτῳ ταῦτα; ϗ τίς ἡ σοφία ἡ δο-
θεῖσα αὐτῷ, ⸆ὅτι⸇ ϗ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν
3 χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων,
ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, ϗ Ἰωσῆ, ϗ
Ἰούδα, ϗ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐ-
τοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
4 Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι οὐκ ἔστι προφήτης
ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγ-
5 γενέσι, ϗ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ
οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀῤῥώστοις
6 ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε. Καὶ ἐθαύμαζε
διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγε τὰς κώμας
κύκλῳ, διδάσκων.

7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, ϗ ἤρξατο αὐτοὺς
ἀποστέλλειν δύο δύο· ϗ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
8 πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. Καὶ παρήγγειλεν
αὐτοῖς, ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβδον
μόνον· μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλ-
9 κόν· ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ [1] ἐν- [1] ἐνδύσησθε
10 δύσασθαι" δύο χιτῶνας. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅπου
ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλ-
11 θητε ἐκεῖθεν. Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ

VI. ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξ-
ατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς
μαρτύριον αὐτοῖς. ⌜Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον
ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόῤῥοις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ
πόλει ἐκείνῃ.⌝ Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον, ἵνα με- 12
τανοήσωσι· Καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤ- 13
λειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀῤῥώστους, καὶ ἐθεράπευον.
Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, (φανερὸν γὰρ 14
ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ,) καὶ ἔλεγεν· ὅτι Ἰωάννης
ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνερ-
γοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι 15
Ἡλίας ἐστίν. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Ὅτι προφήτης
ἐστὶν, ⌜ἢ⌝ ὡς εἷς τῶν προφητῶν. Ἀκούσας δὲ ὁ 16
Ἡρώδης, εἶπεν· Ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ⌜Ἰωάν-
νην⌝, οὗτός ⌜ἐστιν· αὐτὸς⌝ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. Αὐ- 17
τὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰω-
άννην, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν ⌜τῇ⌝ φυλακῇ, διὰ Ἡ-
ρωδιάδα, τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐ-
τοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. Ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης 18
τῷ Ἡρώδῃ· Ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα
τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ 19
ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο. Ὁ γὰρ 20
Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα
δίκαιον καὶ ἅγιον· καὶ συνετήρει αὐτὸν, καὶ ἀκούσας
αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε. Καὶ 21
γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενε-
σίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ, καὶ
τοῖς χιλιάρχοις, καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας·
καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιά- 22

δος, κ̀ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ VI.
τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κορα-
23 σίῳ· Αἴτησόν με, ὃ ἐὰν θέλῃς, κ̀ δώσω σοί. Καὶ
ὤμοσεν αὐτῇ· Ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοὶ,
24 ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Ἡ δὲ ἐξελθοῦ-
σα, εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσομαι; Ἡ δὲ εἶ-
25 πε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννȣ τȣ̃ βαπτιστȣ̃. Καὶ εἰσ-
ελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα,
ἠτήσατο, λέγουσα· Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξ αὐτῆς
ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τȣ̃ βαπτιστοῦ.
26 Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς, διὰ τȣ̀ς ὅρ-
κους καὶ τοὺς συνανακειμένους ȣ̓κ ἠθέλησεν αὐτὴν
27 ἀθετῆσαι. Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς
σπεκουλάτωρα, ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν
28 αὐτȣ̃. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ
φυλακῇ, κ̀ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτȣ̃ ἐπὶ πίνακι,
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον ἔ-
29 δωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, ἦλθον, καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ,
καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, κ̀ ὅσα ἐποίησαν, κ̀
31 ὅσα ἐδίδαξαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐ-
τοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, κ̀ ἀναπαύεσθε ὀλί-
γον· ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι κ̀ οἱ ὑπάγοντες πολ-
32 λοί· καὶ ȣ̓δὲ φαγεῖν ηὐκαίρουν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς
33 ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ᾽ ἰδίαν. Καὶ εἶδον αὐ-
τȣ̀ς ὑπάγοντας ⁻ οἱ ὄχλοι ᶜ· καὶ ἐπέγνωσαν ⁻ αὐ-

VI. τὸν ⌝ πολλοί· ϗ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συν-
ἔδραμον ἐκεῖ ⌜ καὶ προῆλθον αὐτοὺς, ϗ συνῆλθον
πρὸς αὐτόν ⌝. Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ⌜ ὁ Ἰησοῦς ⌝ πο- 34
λὺν ὄχλον, ϗ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν
ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· ϗ ἤρξατο διδάσ-
κειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενο- 35
μένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέ-
γουσιν· Ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, ϗ ἤδη ὥρα
πολλή· ἀπόλυσον αὐτοὺς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς 36
κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς
[1] τί φάγωσιν (1) ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν." Ὁ δὲ 37
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν.
Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν
[2] δηναρίων διακοσίων (2) διακοσίων δηναρίων" ἄρτους, καὶ δῶμεν αὐτοῖς
φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχε- 38
τε; ὑπάγετε, ⌜ ϗ ⌝ ἴδετε. Καὶ γνόντες, λέγουσι·
Πέντε, ϗ δύο ἰχθύας. Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνα- 39
κλῖναι πάντας, συμπόσια συμπόσια, ἐπὶ τῷ χλω-
ρῷ χόρτῳ. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ, ἀνὰ 40
ἑκατὸν ϗ ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε 41
ἄρτους ϗ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν, εὐλόγησε ϗ κατέκλασε τοὺς ἄρτους, ϗ ἐδί-
δου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς·
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. Καὶ ἔφαγον 42
πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν κλασμάτων 43
δώδεκα κοφίνους πλήρεις, ϗ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. Καὶ 44
ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, ⌜ ὡσεὶ ⌝ πεντακισχί-
λιοι ἄνδρες.

45 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτȣ̃ ἐμ- VI.
βῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς
46 Βηθσαϊδὰν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. Καὶ
ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσ-
47 εύξασθαι. Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον ἐν
μέσῳ τῆς θαλάσσης· καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς·
48 καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν· ἦν
γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς. Καὶ περὶ τετάρτην
φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς, περιπα-
τῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐ-
49 τȣ́ς. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν, περιπατȣ̃ντα ἐπὶ τῆς
θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν.
50 Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ
εὐθέως ἐλάλησε μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρ-
51 σεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη πρὸς
αὐτȣ̀ς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ
λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίςαντο ⁻ καὶ ἐθαύ-
52 μαζονᶜ. Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἦν γὰρ
53 ἡ καρδία αὐτῶν πεπωρωμένη. Καὶ διαπεράσαντες
ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γενησαρὲτ, καὶ προσωρμίσθη-
σαν.

54 Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τȣ̃ πλοίου, εὐθέως ἐ-
55 πιγνόντες αὐτὸν, περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχω-
ρον ἐκείνην, ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κα-
κῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον, ὅτι ἐκεῖ ἐςι.
56 Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ
ἀγροὺς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τȣ̀ς ἀσθενοῦντας,
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα κἂν τȣ̃ κρασπέδου τοῦ

VI. ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνλαι. Καὶ ὅσοι ἂν ἥπλοντο αὐ-
τοῦ, ἐσώζοντο.

VII. Καὶ συνάγονλαι πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καί τι- 1
νες τῶν Γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων.
Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτȣ̃ κοιναῖς χερ- 2
σὶ, τοῦτ' ἔςιν ἀνίπλοις, ἐσθίοντας ἄρτους ⁺ ἐμέμψ-
αντο. (Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι ϗ πάντες οἱ Ἰȣδαῖοι, 3
ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, ȣκ ἐσθίουσι,
κρατȣ̃ντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων· ϗ ἀπὸ 4
ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπλίσωνται, ȣκ ἐσθίουσι· ϗ ἄλλα
πολλά ἐςιν, ἃ παρέλαβον κραλεῖν, βαπλισμȣ̀ς ποτη-
ρίων, ϗ ξεςῶν, ϗ χαλκίων, καὶ κλινῶν·) ἔπειτα 5
ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς·
Διατί οἱ μαθηταί σȣ ȣ̓ περιπαλȣ̃σι καλὰ τὴν παρά-
δοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ⁽¹⁾ ἀνίπλοις" χερσὶν
ἐσθίȣσι τὸν ἄρτον ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· 6
Ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν
ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπλαι· Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεί-
λεσί με τιμᾶ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει
ἀπ' ἐμȣ̃. Μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες δι- 7
δασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. Ἀφέντες γὰρ 8
τὴν ἐντολὴν τȣ̃ Θεȣ̃, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν
ἀνθρώπων, βαπλισμοὺς ξεςῶν ϗ ποτηρίων· καὶ
ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ ἔλε- 9
γεν αὐτοῖς· Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τȣ̃ Θεȣ̃,
ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν ⁽²⁾ τηρήσητε". Μωσῆς 10
γὰρ εἶπε· Τίμα τὸν πατέρα σȣ ϗ τὴν μητέρα σȣ·

¹ κοιναῖς

² ςήσητε

καὶ· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τε- VII.
11 λευτάτω. Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος
τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Κορβᾶν, ὅ ἐςι δῶρον, ὃ ἐὰν
12 ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς· καὶ ὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν ὐδὲν
13 ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτῦ, ἀκυρῦν-
τες τὸν λόγον τῦ Θεῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν, ᾗ παρ-
εδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν
15 αὐτοῖς· Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ συνίετε. Οὐδέν
ἐςιν ἔξωθεν τῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐ-
τὸν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευ-
όμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐςι τὰ κοινοῦντα τὸν
16 ἄνθρωπον. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τῦ ὄχλυ, ἐπηρώτων
18 αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτῦ περὶ τῆς παραβολῆς. Καὶ
λέγει αὐτοῖς· Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐςε; ὐ νο-
εῖτε, ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν
19 ἄνθρωπον, ὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι; Ὅτι ὐκ εἰσ-
πορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοι-
λίαν· καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρί-
20 ζον πάντα τὰ βρώματα. Ἔλεγε δέ· Ὅτι τὸ ἐκ
τῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄν-
21 θρωπον. Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀν-
θρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοι-
22 χεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαὶ, πλεονεξίαι, πονη-
ρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρὸς, βλασ-
23 φημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. Πάντα ταῦτα τὰ
πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
πον.

VII. Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια 24
Τύρου ϗ Σιδῶνος. Καὶ εἰσελθὼν εἰς ⸢τὴν⸣ οἰ-
κίαν, οὐδένα ἤθελε γνῶναι· ϗ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυ- 25
γάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσ-
έπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ γυνὴ 26
[1] Συραφοινίκισσα Ἑλληνὶς, [1] Συροφοίνισσα" τῷ γένει· ϗ ἠρώτα
[2] ἐκβάλῃ αὐτὸν, ἵνα τὸ δαιμόνιον [2] ἐκβάλλῃ" ⸢ἐκ⸣ τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Ἄφες 27
πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ καλόν ἐστι,
λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, ϗ βαλεῖν τοῖς κυν-
αρίοις. Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ· Ναὶ 28
Κύριε· ϗ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης
ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. Καὶ εἶπεν 29
αὐτῇ· Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε· ἐξελήλυθε τὸ
δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου. Καὶ ἀπελθοῦσα 30
εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθὸς,
καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.

Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ 31
[3] εἰς Σιδῶνος, ἦλθε [3] πρὸς" τὴν θάλασσαν τῆς Γα-
λιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ 32
φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογίλαλον, ϗ παρακαλοῦσιν
αὐτὸν, ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. Καὶ ἀπολαβό- 33
μενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς
δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, ϗ πτύσας ἥψ-
ατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ· καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν 34
οὐρανὸν, ἐστέναξε, ϗ λέγει αὐτῷ· Ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι,
διανοίχθητι. Καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ 35

ἀκοαὶ, ϗ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ VII.
36 ἐλάλει ὀρθῶς. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ
εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον
37 περισσότερον ἐκήρυσσον. Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξε-
πλήσσοντο, λέγοντες· Καλῶς πάντα πεποίηκε·
καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους
λαλεῖν.

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, παμπόλλου ὄχλου VIII.
ὄντος, ϗ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσά-
μενος ⌜ὁ Ἰησοῦς⌝ τοὺς μαθητὰς ⌜αὐτοῦ⌝, λέγει
2 αὐτοῖς· Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη
(1) ἡμέρας″ τρεῖς προσμένουσί μοι, ϗ οὐκ ἔχουσι [1] ἡμέραι
3 τί φάγωσι. Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς
οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ
4 αὐτῶν μακρόθεν ἥκουσι. Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις
5 ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ᾽ ἐρημίας; Καὶ ἐπηρώτα
αὐτούς· Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπ-
6 τά. Καὶ παρήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς
γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔ-
κλασε, ϗ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶ-
7 σι· ϗ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ εἶχον ἰχθύδια
ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας, εἶπε παραθεῖναι ϗ αὐτά.
8 Ἔφαγον δὲ ϗ ἐχορτάσθησαν· ϗ ἦραν περισσεύ-
9 ματα κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας. Ἦσαν δὲ οἱ
φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι· ϗ ἀπέλυσεν αὐτούς.

10 Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μα-

VIII. ϑητῶν αὐτῷ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.
Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐ- 11
τῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,
πειράζοντες αὐτόν. Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύμα- 12
τι αὐτοῦ, λέγει· Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζη-
τεῖ; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύ-
τῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς, ἐμβὰς πάλιν 13
ᵉ εἰς τὸ πλοῖον ᵉ, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἐπ- 14
ελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ
εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ διεστέλλετο 15
αὐτοῖς, λέγων· Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης
τῶν Φαρισαίων, καὶ τῆς ζύμης Ἡρώδου. Καὶ διε- 16
λογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους
οὐκ ἔχομεν. Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· 17
Τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖ-
τε, οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν
καρδίαν ὑμῶν; ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε; 18
καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε;
ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισ- 19
χιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρα-
τε; Λέγουσιν αὐτῷ· Δώδεκα. Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ 20
εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώ-
ματα κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά. Καὶ 21
ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς οὐ συνίετε;
Καὶ [1] ἔρχεται" εἰς Βηθσαϊδὰν, καὶ φέρουσιν 22
αὐτῷ τυφλὸν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν, ἵνα αὐτοῦ
ἅψηται. Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, 23
ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς
τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπη-

[1] ἔρχονται

24 ρώτα αὐτὸν, εἴ τι βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας ἔλε- VIII.
γε· Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὡς δένδρα, περι-
25 πατοῦντας. Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ϗ ἐποίησεν αὐτὸν ἀνα-
βλέψαι· ϗ ἀποκατεστάθη, ϗ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς
26 [1]ἅπαντας." Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς ÷τὸν↙ [1] ἅπαντα
οἶκον αὐτοῦ, λέγων· Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς,
μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ.
27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς ϗ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου. Καὶ ἐν τῇ
ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς·
28 Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπε-
κρίθησαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν· ϗ ἄλλοι, Ἠλί-
29 αν· ἄλλοι δὲ, Ἕνα τῶν προφητῶν. Καὶ αὐτὸς
λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ
30 Χριστός. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέ-
31 γωσι περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς,
ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ
ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ϗ *τῶν↙
ἀρχιερέων ϗ *τῶν↙ γραμματέων, ϗ ἀποκτανθῆ-
32 ναι, ϗ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. Καὶ παῤῥησίᾳ
τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ
33 Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ. Ὁ δὲ ἐπιστρα-
φεὶς, ϗ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τῷ
Πέτρῳ, λέγων· Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· ὅτι
οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου

VIII. [1] ἀκολουθεῖν

(1) ἐλθεῖν," ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν
ςαυρὸν αὐτοῦ, ϗ ἀκολουθείτω μοι. ^Ὃς γὰρ ἂν 35
θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς
[2] τὴν ἑαυτῦ ψυχὴν δ' ἂν ἀπολέσῃ (2) τὴν ψυχὴν αὐτῦ," ἕνεκεν ἐμοῦ
ϗ τῦ Εὐαγγελίυ, ⸢ ὗτος ⸥ σώσει αὐτήν. Τί γὰρ 36
ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅ-
λον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει 37
ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτῦ; ^Ὃς 38
γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με ϗ τοὺς ἐμὺς λόγους ἐν τῇ
γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι ϗ ἁμαρτωλῷ, ϗ ὁ υἱὸς
τῦ ἀνθρώπυ ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν, ὅταν ἔλθῃ
ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
IX. τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑ- 1
μῖν, ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑςηκότων, οἵτινες ὐ
μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασι-
λείαν τῦ Θεῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς 2
τὸν Πέτρον, ϗ τὸν Ἰάκωβον, ϗ ⸢ τὸν ⸥ Ἰωάννην,
καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν
μόνους· ϗ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ 3
τὰ ἱμάτια αὐτῦ ἐγένετο ςίλβοντα, λευκὰ λίαν
⸢ ὡς χιὼν ⸥, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς ὐ δύναται
λευκᾶναι. Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλίας σὺν Μωσεῖ· 4
καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς 5
ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββὶ, καλόν ἐςιν ἡ-
μᾶς ὧδε εἶναι. Καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ
μίαν, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ Ἡλίᾳ μίαν. Οὐ γὰρ 6
[3] λαλήσει ᾔδει τί (3) λαλήσῃ·" ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. Καὶ ἐγέ- 7

νετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ IX.
τῆς νεφέλης ⸀λέγουσα⸁· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου
8 ὁ ἀγαπητὸς, αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα περι-
βλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν
9 μόνον μεθ' ἑαυτῶν. Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν
ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ διη-
γήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
10 ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς
ἑαυτοὺς, συζητοῦντες, τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.
11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ
12 γραμματεῖς, ὅτι Ἡλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλθὼν
πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ πῶς γέγραπται
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξ-
13 ουδενωθῇ. Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι καὶ Ἡλίας ἐλή-
λυθε, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ, ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς
γέγραπται ἐπ' αὐτόν.

14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πο-
λὺν περὶ αὐτοὺς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐ-
15 τοῖς. Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος, [1] ἰδὼν αὐτὸν, [1] ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεθαμβήθησαν
ἐξεθαμβήθη," καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν.
16 Καὶ ἐπηρώτησε [2] τοὺς γραμματεῖς" Τί συζητεῖ- [2] αὐτούς
17 τε πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου,
εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔ-
18 χοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν κατα-
λάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόν-
τας ⸀αὐτοῦ⸁, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθη-
19 ταῖς σου, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ

IX. δὲ ἀποκριθεὶς (1) αὐτῷ" λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος,
1 αὐτοῖς ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι, ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐ- 20
τὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν, εὐθέως τὸ
πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς,
ἐκυλίετο, ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα 21
αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ;
Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν· καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς 22
πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ'
εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ'
ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ, εἰ δύνασαι 23
⌜πιστεῦσαι⌝· πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ 24
εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δακρύ-
ων ἔλεγε· Πιστεύω, ⌜Κύριε,⌝ βοήθει μου τῇ ἀ-
πιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχ- 25
λος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέ-
γων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγώ
σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλ-
2 κράξας θῃς εἰς αὐτόν. Καὶ (2) κράξαν," καὶ πολλὰ (3) σπα- 26
3 σπαράξας ράξαν" ⌜αὐτὸν⌝, ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νε-
κρὸς, ὥστε πολλοὺς λέγειν, ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ 27
Ἰησοῦς κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτὸν,
καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ 28
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν· Ὅτι
ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν 29
αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν,
εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες, παρεπορεύοντο διὰ τῆς 30
Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ἤθελεν, ἵνα τὶς γνῷ. Ἐδίδασκε 31

γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι IX.
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
πων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς,
32 (1) τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ" ἀναστήσεται. Οἱ δὲ ἠγνόουν
τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

[1] μετὰ τρεῖς ἡμέρας

33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ
γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ ὁδῷ ⸆ πρὸς
34 ἑαυτοὺς ⸅ διελογίζεσθε; Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλ-
λήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς μείζων.
35 Καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐ-
τοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσ-
36 χατος, καὶ πάντων διάκονος. Καὶ λαβὼν παιδίον,
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμε-
37 νος αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων
παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν
38 ἀποστείλαντά με. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ⸆ ὁ ⸅ Ἰω-
άννης, λέγων· Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ⸆ ἐν ⸅ τῷ
ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια ⸆ ὃς οὐκ ἀκολου-
θεῖ ἡμῖν ⸅· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν ⸆ ὅτι οὐκ ἀκο-
39 λουθεῖ ἡμῖν ⸅. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ κωλύετε
αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν, ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με.
40 Ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ' (2) ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν" ἐστιν.
41 Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος, ἐν
⸆ τῷ ⸅ ὀνόματί ⸆ μου ⸅, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέ-
42 γω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὃς
ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων

[2] ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν

IX. εἰς ἐμὲ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περίκειται
λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέ-
βληται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ 43
σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν σοι ἐστὶ
κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας
ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ
ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ 44
πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλί- 45
ζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστί σοι εἰσελθεῖν
εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, ⌜ εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεσ-
τον, ⌝ ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ 46
οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλί- 47
ζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλ-
μον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο
ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ
πυρὸς, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ 48
πῦρ οὐ σβέννυται. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, καὶ 49
πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται. Καλὸν τὸ ἅλας· 50
ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύ-
σετε; Ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν
ἀλλήλοις.

X. Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰου- 1
δαίας, διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ συμπορεύον-
ται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν· καὶ, ὡς εἰώθει, πά-
λιν ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες ⌜ οἱ ⌝ 2
Φαρισαῖοι ἐπηρώτησαν αὐτόν· Εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυ-
ναῖκα ἀπολῦσαι; πειράζοντες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀ- 3
ποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μω-

4 σῆς; Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς ἐπέτρεψε βιβλίον X.
5 ἀποςασίε γράψαι, κ̀ ἀπολῦσαι. Καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν
6 ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. Ἀπὸ
δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν κ̀ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς
7 ὁ Θεός. Ἕνεκεν τούτε καταλείψει ἄνθρωπος τὸν
πατέρα αὐτῦ κ̀ τὴν μητέρα, κ̀ προσκολληθήσε-
8 ται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο
εἰς σάρκα μίαν. Ὥςε ὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία
9 σάρξ. Ὃ ὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπ☉ μὴ
10 χωριζέτω. Καὶ [1]ἐν τῇ οἰκίᾳ" πάλιν οἱ μαθηταὶ [1] εἰς τὴν οἰκίαν
11 αὐτῦ περὶ τῦ αὐτῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέ-
γει αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
12 καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν. Καὶ ἐὰν
γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, κ̀ γαμηθῇ ἄλ-
λῳ, μοιχᾶται.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται αὐ-
τῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν.
14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησῦς ἠγανάκτησε, κ̀ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, ⁻ κ̀ ᶜ μὴ
κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιύτων ἐςὶν ἡ βασιλεία
15 τῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται
τὴν βασιλείαν τῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, ὐ μὴ εἰσέλθῃ
16 εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμεν☉ αὐτά, τιθεὶς
τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, ηὐλόγει αὐτά.
17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν
εἷς κ̀ γονυπετήσας αὐτόν, ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσ-
καλε ἀγαθέ, τί ποιήσω, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κλη-

X. ρονομήσω ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέ- 18
γεις ἀγαθόν ; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός.
Τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ φονεύσῃς· 19
Μὴ κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Μὴ ἀποστε-
ρήσῃς· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. Ὁ 20
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα
πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ὁ δὲ Ἰη- 21
σοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ἕν σοι ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλη-
σον, καὶ δὸς ⸢τοῖς⸣ πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι ⸢ἄρας τὸν σταυ-
ρόν⸣. Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε 22
λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Καὶ 23
περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς, λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται. Οἱ δὲ μα- 24
θηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰ-
ησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· Τέκνα, πῶς
δύσκολόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ ⸢τοῖς⸣ χρήμα-
σιν, εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εὐ- 25
κοπώτερόν ἐστι, κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς
[1] εἰσελθεῖν ῥαφίδος [1] διελθεῖν," ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσ- 26
σοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ τίς δύναται
σωθῆναι ; Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει· 27
Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ τῷ Θεῷ·
πάντα γὰρ δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. ⸢Καὶ⸣
ἤρξατο ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφή- 28
καμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ἀποκρι- 29

δεὶς ˉ δὲ ᶜ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς Χ.
ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς, ἢ
πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς,
30 ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ * ἕνεκεν ᶜ τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ
λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ,
οἰκίας, ϗ ἀδελφοὺς, καὶ ἀδελφὰς, καὶ μητέρας, ϗ
* τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, ϗ ἐν τῷ αἰῶνι
31 τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. Πολλοὶ δὲ ἔσονται
πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ ˉ οἱ ᶜ ἔσχατοι, πρῶτοι.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσό-
λυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ϗ ἐθαμ-
βοῦντο, ϗ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλα-
βὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ
33 μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν· Ὅτι ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν
εἰς Ἱεροσόλυμα, ϗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδο-
θήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι ϗ ˉ τοῖς ᶜ γραμματεῦσι·
ϗ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, ϗ παραδώσουσιν
34 αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, ϗ μασ-
τιγώσουσιν αὐτὸν, ϗ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀπο-
κτενοῦσιν αὐτόν· ϗ ⁽¹⁾ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ" ἀναστήσε- [1] μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ται.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος ϗ Ἰωάννης
οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν
36 ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν
37 αὐτοῖς· Τί θέλετε ⁽²⁾ ποιῆσαί με ὑμῖν;" Οἱ δὲ [2] ποιήσω ὑμῖν;
εἶπον αὐτῷ· Δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ
εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.

X. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. 38
1 ἢ Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω, [1] καὶ"
τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι;
Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ- 39
πεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον, ὃ ἐγὼ πίνω, πίεσθε·
καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθήσεσ-
θε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων 40
⌜μου⌝, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.
Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ 41
Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσά- 42
μενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς· Οἴδατε, ὅτι οἱ δοκοῦντες
ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕ- 43
τω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέ-
2 ὑμῶν διάκονος γας ἐν ὑμῖν, ἔσται [2] διάκονος ὑμῶν". Καὶ ὃς 44
3 ἐὰν [3] ἂν" θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων
δοῦλος. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε δι- 45
ακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευομένου αὐ- 46
τοῦ ἀπὸ Ἱεριχὼ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου
ἱκανοῦ, υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο
παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Καὶ ἀκούσας, ὅτι Ἰ- 47
ησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέ-
γειν· Ὁ υἱὸς Δαβὶδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. Καὶ ἐπ- 48
ετίμων αὐτῷ πολλοὶ, ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ
μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ 49
στὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι. Καὶ
φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει,

50 ⁽¹⁾ ἔγειραι·" φωνεῖ σε. Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτι- X.
51 ον αὐτῦ, ἀναςὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησῦν. Καὶ ἀ- ¹ ἔγειρε
ποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησῦς· Τί θέλεις ποιήσω
σοι; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· ⁽²⁾ Ῥαββονὶ," ἵνα ² Ῥαββουνὶ
52 ἀναβλέψω. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε,
ἡ πίςις σου σέσωκέ σε. Καὶ εὐθέως ἀνέβλεψε,
καὶ ἠκολέθει ⁽³⁾ τῷ Ἰησῦ" ἐν τῇ ὁδῷ. ³ αὐτῷ

1 Καὶ ὅτε ἐγγίζυσιν εἰς Ἱερυσαλὴμ, εἰς Βηθφα- XI.
γὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀ-
2 ποςέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ
εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον
δεδεμένον, ἐφ' ὃν ὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· ⁽⁴⁾ λύ- ⁴ λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε
3 σαντες αὐτὸν ἀγάγετε." Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ·
Τί ποιεῖτε τῦτο; εἴπατε· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ
χρείαν ἔχει· καὶ εὐθέως αὐτὸν ⁽⁵⁾ ἀποςελεῖ" ὧ- ⁵ ἀποςέλλει
4 δε. Ἀπῆλθον δὲ, καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμέ-
νον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τῦ ἀμφόδου, καὶ λύου-
5 σιν αὐτόν. Καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑςηκότων ἔλεγον
6 αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; Οἱ δὲ
εἶπον αὐτοῖς καθὼς ⁽⁶⁾ ἐνετείλατο" ὁ Ἰησοῦς· καὶ ⁶ εἶπεν
7 ἀφῆκαν αὐτύς. Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν
Ἰησῦν, καὶ ⁽⁷⁾ ἐπέβαλον" αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· ⁷ ἐπιβάλλουσιν
8 καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐ-
τῶν ἔςρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ςοιβάδας ἔ-
κοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐςρώννυον εἰς τὴν ὁδόν.
9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθῦντες ἔκραζον,
λέγοντες· Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν

XI. ὀνόματι Κυρίου· εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία 10
⸆ ἐν ὀνόματι Κυρίου ⸇ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ·
ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἰε- 11
ροσόλυμα ⸆ ὁ Ἰησοῦς ⸇ καὶ εἰς τὸ ἱερόν. Καὶ πε-
ριβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας,
ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ τῇ 12
ἐπαύριον, ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας, ἐπεί-
νασε. Καὶ ἰδὼν συκῆν μακρόθεν, ἔχουσαν φύλ- 13
λα, ἦλθεν, εἰ ἄρα εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν
ἐπ᾽ αὐτὴν, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν και-
ρὸς σύκων. Καὶ ἀποκριθεὶς ⸆ ὁ Ἰησοῦς ⸇ εἶπεν 14
αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα (1) οὐδεὶς"
καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 15
Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ εἰσελθὼν
⸆ ὁ Ἰησοῦς ⸇ εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς
τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας
τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψε· καὶ 16
οὐκ ἤφιεν ἵνα τὶς διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ.
Καὶ ἐδίδασκε, λέγων αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται· Ὅτι 17
ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς
ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον
λῃστῶν. Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχι- 18
ερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν· ἐφοβοῦντο
γὰρ αὐτόν· ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ
διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο 19
ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ πρωῒ παραπορευόμενοι εἶ- 20
δον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. Καὶ ἀνα- 21
μνησθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, ἴδε, ἡ συκῆ,

(1) μηδεὶς

22 ἣν κατηράσω, ἐξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς * ὁ ᵉ XI.
23 Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν Θεοῦ. Ἀμὴν
γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ·
Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ
διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ
24 λέγει γίνεται· ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τοῦτο
λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ⁻ ἂν ᵉ προσευχόμενοι αἰ-
τεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν.
25 Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, ἀφίετε, εἴ τι ἔ-
χετε κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς
26 οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Εἰ
δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐν
τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐ-
τὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
28 τεροι, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦ-
τα ποιεῖς; καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδω-
29 κεν, ἵνα ταῦτα ποιῇς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον·
καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
30 ταῦτα ποιῶ. Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ
31 ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. Καὶ ἐλο-
γίζοντο πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν·
ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ· Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
32 Ἀλλ' ⁻ ἐὰν ᵉ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων· ἐφοβοῦντο
τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι
33 ὄντως προφήτης ἦν. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι

XI. τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξου-
XII. σίᾳ ταῦτα ποιῶ. Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παρα- 1
βολαῖς λέγειν· Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος,
καὶ περιέθηκε φραγμὸν, ϗ ὤρυξεν ὑπολήνιον, καὶ
ᾠκοδόμησε πύργον, ϗ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· ϗ
ἀπεδήμησε. Καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς 2
τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ
ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. Οἱ δὲ λαβόντες 3
αὐτὸν, ἔδειραν, ϗ ἀπέστειλαν κενόν. Καὶ πάλιν 4
ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον ¯λι-
θοβολήσαντες ʿ ἐκεφαλαίωσαν, ϗ ἀπέστειλαν ἠτι-
μωμένον. Καὶ ¯πάλιν ʿ ἄλλον ἀπέστειλε· κἀκεῖ- 5
νον ἀπέκτειναν· ϗ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέρον-
τες, τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες. Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔ- 6
χων, ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς
αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων· Ὅτι ἐντραπήσονται τὸν
υἱόν μου. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυ- 7
τούς· Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀπο-
κτείνωμεν αὐτὸν, ϗ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. Καὶ 8
λαβόντες αὐτὸν, ἀπέκτειναν, ϗ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος. Τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶ- 9
νος; ἐλεύσεται ϗ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, ϗ δώ-
σει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύ- 10
την ἀνέγνωτε; Λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκο-
δομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.
Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν 11
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, 12
καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ, ὅτι

πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε. Καὶ ἀφέντες XII.
13 αὐτὸν ἀπῆλθον. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτόν τι-
νας τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐ-
14 τὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. Οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐ-
τῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν, ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέ-
λει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον
ἀνθρώπων, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ δι-
δάσκεις· ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὔ; δῶ-
15 μεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρι-
σιν, εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι
16 δηνάριον, ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη, καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ
17 δὲ εἶπον αὐτῷ· Καίσαρος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰ-
ησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καί-
σαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύμασαν
18 ἐπ᾽ αὐτῷ. Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν,
οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι· καὶ ἐπηρώτη-
19 σαν αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψ-
εν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ κα-
ταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀ-
δελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ
20 σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἑπτὰ ⁻ οὖν ᶜ ἀδελφοὶ
ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσ-
21 κων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν
αὐτὴν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα.
22 Καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπ-
τὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. (1)Ἐσχάτη" πάντων 1"Εσχατω
23 ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ ⁻ οὖν ᶜ ἀναστάσει,
⁻ ὅταν ἀναστῶσι, ᶜ τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ

XII. γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς 24
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ
εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ;
Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, 25
οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ⁻ οἱ ⁻ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς. Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, 26
[1] τοῦ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ (1) τῆς"
βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων· Ἐγὼ ὁ Θεὸς
Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;
Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ⁻ Θεὸς ⁻ ζώντων. 27
Ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε. Καὶ προσελθὼν εἷς 28
τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἰ-
δὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐ-
[2] πάντων τόν· Ποία ἐστὶ πρώτη (2) πασῶν" ἐντολή; Ὁ δὲ 29
[3] πάντων ἐντολή· Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ὅτι πρώτη (3) πασῶν τῶν
ἐντολῶν" Ἄκουε Ἰσραὴλ, Κύριος, ὁ Θεὸς ἡμῶν,
Κύριος εἷς ἐστι· καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν 30
σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου· αὕτη πρώτη ἐντολή. Καὶ δευτέρα ὁ- 31
μοία, αὕτη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σε-
αυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι.
Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· Καλῶς, διδάσκα- 32
λε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ἐστι ⁻ Θεὸς ⁻, καὶ οὐκ
ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν ἐξ 33
ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ
ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀ-
γαπᾷν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλεῖόν ἐστι πάντων
τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ ⁻ τῶν ⁻ θυσιῶν. Καὶ ὁ 34

Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν, ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν XII.
αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.
35 Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ Χριστὸς υἱός ἐστι
36 Δαβίδ; Αὐτὸς γὰρ Δαβὶδ εἶπεν ἐν ⌜τῷ⌝ Πνεύμα-
τι ⌜τῷ⌝ ἁγίῳ· (1) Εἶπεν" ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· [1] λέγει
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
37 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Αὐτὸς οὖν Δαβὶδ λέγει
αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστι; Καὶ ὁ
38 πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. Καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· Βλέπετε ἀπὸ τῶν
γραμματέων, τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπα-
39 τεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτο-
καθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας
40 ἐν τοῖς δείπνοις· οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν
χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι
λήψονται περισσότερον κρίμα.

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυ-
λακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς
τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον
42 πολλά. Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ, ἔβαλε
43 λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης. Καὶ προσκαλεσά-
μενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, (2) λέγει" αὐτοῖς· Ἀ- [2] εἶπεν
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον
πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυ-
44 λάκιον. Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐ-

XII. τοῖς ἔϐαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑςερήσεως αὐτῆς
πάντα ὅσα εἶχεν ἔϐαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

XIII. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐ- 1
τῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε, πο-
ταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς 2
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς με-
γάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ,
ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ 3
ὄρος τῶν Ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων
αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος, καὶ Ἰάκωϐος καὶ Ἰωάν-
νης, καὶ Ἀνδρέας· Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔςαι, 4
καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντε-
λεῖσθαι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, ἤρξατο 5
λέγειν· Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ 6
γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες·
Ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. Ὅταν 7
δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θρο-
εῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. Ἐ- 8
γερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ
βασιλείαν· καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ
ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. Ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦ- 9
τα. Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσι γὰρ
ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε,
καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων ςαθήσεσθε ἕνεκεν
ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Καὶ εἰς πάντα τὰ 10
ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.
Ὅταν δὲ (1) ἀγάγωσιν" ὑμᾶς παραδιδόντες, 11

[1] ἄγωσιν

μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε ⁻ μηδὲ μελετᾶτε ⁻· XIII.
ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λα-
λεῖτε· ὀ γάρ ἐςε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ
12 Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελ-
φὸν εἰς θάνατον, ϗ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναςή-
σονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
13 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά
μου. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσε-
14 ται. Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσε-
ως ⁻ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ⁻, ἑςὼς
ὅπου ὀ δεῖ· ὁ ἀναγινώσκων νοείτω· τότε οἱ ἐν τῇ
15 Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώ-
ματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελ-
16 θέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ εἰς τὸν
ἀγρὸν ὤν, μὴ ἐπιςρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ
17 ἱμάτιον αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαςρὶ ἐχούσαις
ϗ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
18 Προσεύχεσθε δὲ, ἵνα μὴ γένηται ⁻ ἡ φυγὴ ὑμῶν ⁻
19 χειμῶνος· ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψις,
οἵα ὀ γέγονε τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἧς ἔκτι-
20 σεν ὁ Θεὸς, ἕως τοῦ νῦν, ϗ ὀ μὴ γένηται. Καὶ εἰ
μὴ Κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη
πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, οὓς ἐξελέξ-
21 ατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας· καὶ τότε ἐάν τις ὑ-
μῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριςὸς, ἤ· Ἰδοὺ, ἐκεῖ· μὴ
22 ⁽¹⁾ πιςεύσητε." Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστ- [1] πιςεύετε
τοι ϗ ψευδοπροφῆται· καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέ-
ρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾷν, εἰ δυνατὸν, ϗ τοὺς ἐκ-
23 λεκτούς. Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν

XIII. πάντα. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν 24
θλίψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελή-
νη ȣ̓ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς. Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ 25
ȣ̓ρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις, αἱ ἐν
τοῖς ȣ̓ρανοῖς, σαλευθήσονται. Καὶ τότε ὄψονται 26
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπȣ ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις, με-
τὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. Καὶ τότε ἀπο- 27
στελεῖ τȣ̀ς ἀγγέλȣς αὐτȣ̃, καὶ ἐπισυνάξει τȣ̀ς ἐκλεκ-
τοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
γῆς ἕως ἄκρου ȣ̓ρανοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθε- 28
τε τὴν παραβολήν· ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁ-
παλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε, ὅτι
ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦ- 29
τα ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε, ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ȣ̓ μὴ παρέλθῃ ἡ 30
γενεὰ αὕτη, μέχρις ȣ̃ πάντα ταῦτα γένηται. Ὁ 31
[1] παρελεύσε-ται ȣ̓ρανὸς καὶ ἡ γῆ (1) παρελεύσονται" οἱ δὲ λόγοι
μου ȣ̓ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκεί- 32
[2] ȣ̓ νης (2) καὶ" τῆς ὥρας ȣ̓δεὶς οἶδεν, ȣ̓δὲ οἱ ἄγγε-
λοι οἱ ἐν ȣ̓ρανῷ, ȣ̓δὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. Βλέ- 33
πετε, ἀγρυπνεῖτε, καὶ προσεύχεσθε· ȣ̓κ οἴδατε γὰρ
πότε ὁ καιρός ἐστιν. Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀ- 34
φεὶς τὴν οἰκίαν αὐτȣ̃, καὶ δȣ̀ς τοῖς δȣ́λοις αὐτȣ̃ τὴν
ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτȣ̃, καὶ τῷ θυρω-
ρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. Γρηγορεῖτε ȣ̃ν· ȣ̓κ 35
οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὀψὲ,
ἢ μεσονυκτίȣ, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ· μὴ ἐλ- 36
[3] Ὃ θὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. (3) "Α" 37
δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· Γρηγορεῖτε.

1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα ϗ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας· XIV.
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς
2 αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν. Ἔλε-
γον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσαι τȣ
3 λαοῦ. Καὶ ὄντ@· αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ
Σίμωνος τȣ λεπροῦ, κατακειμένȣ αὐτȣ, ἦλθε γυ-
νὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρȣ, νάρδου πιστικῆς πο-
λυτελȣς· ϗ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον κατέχε-
4 εν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. Ἦσαν δέ τινες ἀ-
γανακτȣντες πρὸς ἑαυτȣς, ϗ λέγοντες· Εἰς τί ἡ
5 ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; ἠδύνατο γὰρ
τοῦτο ⁼ τὸ μύρον ⸥ πραθῆναι ἐπάνω τριακοσίων
δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ ἐνεβρι-
6 μῶντο αὐτῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε αὐτήν·
τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργά-
7 σατο (1) εἰς ἐμέ." Πάντοτε γὰρ τȣς πτωχȣς ἔ- 1 ἐν ἐμοί
χετε μεθ' ἑαυτῶν, ϗ, ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐ-
8 τοὺς εὖ ποιῆσαι· ἐμὲ δὲ ȣ πάντοτε ἔχετε. Ὃ
(2) εἶχεν" αὕτη, ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου 2 ἔσχεν
9 τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. Ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὅπου (3) ἂν" κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο 3 ἐὰν
εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ϗ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθή-
10 σεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. Καὶ ⁼ ὁ ⸥ Ἰούδας ὁ
Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς
11 ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. Οἱ δὲ ἀ-
κȣσαντες ἐχάρησαν, ϗ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀρ-
γύριον δοῦναι. Καὶ ἐζήτει, πῶς εὐκαίρως αὐτὸν
παραδῷ.
12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσ-

XIV. χα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτȣ̃· Πȣ̃
θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν, ἵνα φάγῃς τὸ
πάσχα; Καὶ ἀποςέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 13
καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπ-
αντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαςά-
ζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ· Καὶ ὅπȣ ἐὰν εἰσέλθῃ, 14
εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ· Ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει·
Πȣ̃ ἐςι τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει 15
(1) ἀνώγεον" μέγα ἐςρωμένον, ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοι-
μάσατε ἡμῖν. Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτȣ̃, καὶ 16
ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς·
καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρ- 17
χεται μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ ἀνακειμένων αὐ- 18
τῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησȣ̃ς· Ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ'
ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ 19
εἷς καθ' εἷς· Μήτι ἐγώ; καὶ ἄλλος· Μήτι ἐγώ;
Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Εἷς ἐκ τῶν δώδε- 20
κα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον.
Ὁ μὲν υἱὸς τȣ̃ ἀνθρώπȣ ὑπάγει, καθὼς γέγραπ- 21
ται περὶ αὐτȣ̃. Οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι'
ȣ̃ ὁ υἱὸς τȣ̃ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐ-
τῷ, εἰ ȣ̓κ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Καὶ ἐσ- 22
θιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογή-
σας ἔκλασε, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε,
ᵀ φάγετε· ᶜ τȣ̃τό ἐςι τὸ σῶμά μȣ. Καὶ λαβὼν 23
τὸ ποτήριον, εὐχαριςήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον
ἐξ αὐτȣ̃ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τȣ̃τό ἐςι τὸ 24

1 ἀνάγαιον

αἷμά μȣ τὸ τῆς ⁻καινῆς⁻ διαθήκης, τὸ περὶ πολ- XIV.
25 λῶν ἐκχυνόμϩον. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ȣ̓κέτι ȣ̓
μὴ πίω ἐκ τȣ̃ [1] γϩνήματος" τῆς ἀμπέλου, ἕως [1] γενήματος
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ Θεȣ̃.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαι-
27 ῶν. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι πάντες
σκανδαλισθήσεσθε ⁻ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ⁻·
ὅτι γέγραπται· Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορ-
28 πισθήσεται τὰ πρόβατα. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆ-
29 ναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ
Πέτρος ἔφη αὐτῷ· Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθή-
30 σονται, ἀλλ' ȣ̓κ ἐγώ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ⁼σὺ⁻ σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ
ταύτῃ, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρ-
31 νήσῃ με. Ὁ δὲ ἐκ περισσȣ̃ ἔλεγε μᾶλλον· Ἐάν
με δέῃ συναποθανεῖν σοι, ȣ̓ μή σε ἀπαρνήσομαι.
Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον, ȣ̃ τὸ ὄνομα [2] Γεθση- [2] Γεθσημανεῖ
μανῆ· καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτȣ̃· Καθίσατε
33 ὧδε ἕως προσεύξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει τὸν
Πέτρον καὶ ⁻τὸν⁻ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυ-
34 τȣ̃· καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Καὶ
λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
35 θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. Καὶ προ-
ελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσηύχετο,
ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ' αὐτȣ̃ ἡ ὥρα.

XIV. Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πατὴρ, πάντα δυνατά σοι· 36
παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ
τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ. Καὶ ἔρχεται, καὶ εὑ- 37
ρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας· καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ·
Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγο-
ρῆσαι; Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλ- 38
θητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ
δὲ σὰρξ ἀσθενής. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξ- 39
ατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. Καὶ ὑποστρέψας εὗ- 40
ρεν αὐτοὺς ⸆πάλιν⸅ καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ
ὀφθαλμοὶ αὐτῶν (1) βεβαρημένοι," καὶ οὐκ ᾔδεισαν,
τί αὐτῷ ἀποκριθῶσι. Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ 41
λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε ⸆τὸ⸅ λοιπὸν καὶ ἀνα-
παύεσθε· ἀπέχει, ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ παραδίδοται
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτω-
λῶν. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ὁ παραδιδούς με 42
ἤγγικε.

(1) καταβαρυνόμενοι

Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται 43
Ἰούδας, εἷς ⸆ὢν⸅ τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχ-
λος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν
ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέ-
ρων. Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον 44
αὐτοῖς, λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρα-
τήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς. Καὶ 45
ἐλθὼν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ, λέγει· Ῥαββὶ,
Ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Οἱ δὲ ἐπέβαλον 46
ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.
Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων, σπασάμενος τὴν 47

μάχαιραν, ἔπαισε τὸν δȣ̃λον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ XIV.
48 ἀφεῖλεν αὐτȣ̃ τὸ ὠτίον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰ-
ησȣ̃ς εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ λῃςὴν ἐξήλθετε με-
49 τὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, συλλαβεῖν με. Καθ'
ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ
ȣ̓κ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ
50 γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον.
51 Καὶ εἷς τις νεανίσκος [1] ἠκολούθει αὐτῷ, περι-
βεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατȣ̃σιν αὐ-
52 τὸν οἱ νεανίσκοι. Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδό-
να, γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

[1] ἠκολούθησεν

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα.
Καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
54 πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. Καὶ ὁ Πέτρος
ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν
αὐλὴν τȣ̃ ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ
55 τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. Οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτȣν κατὰ τȣ̃
Ἰησȣ̃ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν· καὶ ȣ̓χ
56 εὕρισκον. Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρȣν κατ' αὐ-
57 τȣ̃, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι ȣ̓κ ἦσαν. Καί τινες ἀ-
ναςάντες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτȣ̃, λέγοντες·
58 Ὅτι ἡμεῖς ἠκȣ́σαμεν αὐτȣ̃ λέγοντος· Ὅτι ἐγὼ
καταλύσω τὸν ναὸν τȣ̃τον τὸν χειροποίητον, καὶ
διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδο-
59 μήσω. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐ-
60 τῶν. Καὶ ἀναςὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον,
ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ

XIV. ὐδέν; τί ὗτοί σου καταμαρτυρῦσιν; Ὁ δὲ ἐσι- 61
ώπα, ϗ ὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπ-
ηρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριςὸς, ὁ
υἱὸς τῦ εὐλογητοῦ; Ὁ δὲ Ἰησῦς εἶπεν· Ἐγώ εἰ- 62
μι· καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τῦ ἀνθρώπυ [1] καθήμενον
ἐκ δεξιῶν" τῆς δυνάμεως, ϗ ἐρχόμενον μετὰ τῶν
νεφελῶν τοῦ ὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥήξας 63
τὺς χιτῶνας αὐτοῦ, λέγει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν
μαρτύρων; ἠκύσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν 64
φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι
ἔνοχον θανάτου. Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐ- 65
τῷ, ϗ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτῦ, ϗ κολα-
φίζειν αὐτὸν, ϗ λέγειν αὐτῷ· Προφήτευσον· ϗ οἱ
ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον.

Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρυ ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχε- 66
ται μία τῶν παιδισκῶν τῦ ἀρχιερέως. Καὶ ἰδῦ- 67
σα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ,
λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησῦ ἦσθα.
Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων· Οὐκ οἶδα, ὐδὲ ἐπίςαμαι 68
τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον·
καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα 69
αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεςηκόσιν·
Ὅτι ὗτος ἐξ αὐτῶν ἐςιν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. 70
Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεςῶτες ἔλεγον τῷ
Πέτρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· ϗ γαρ Γαλιλαῖος
εἶ ϗ ἡ λαλιά συ ὁμοιάζει. Ὁ δὲ ἤρξατο ἀνα- 71
θεματίζειν καὶ [2] ὀμνύειν" Ὅτι ὐκ οἶδα τὸν ἄν-
θρωπον τοῦτον, ὃν λέγετε. Καὶ ἐκ δευτέρου 72
ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος

1 ἐκ δεξιῶν καθήμενον

2 ὀμνύναι

[1] τȣ̃ ῥήματος ȣ̔" εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησȣ̃ς· Ὅτι πρὶν XIV.
ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ [1] τὸ ῥῆμα ὃ
ἐπιβαλὼν ἔκλαιε.

1 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβέλιον ποιήσαντες XV.
οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμμα-
τέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν,
2 ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πιλάτῳ. Καὶ ἐπη-
ρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Σὺ λέ-
3 γεις. Καὶ κατηγόρουν αὐτȣ̃ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.
4 Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων·
Οὐκ ἀποκρίνῃ ȣ̓δέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυ-
5 ρȣ̃σιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ȣ̓κέτι ȣ̓δὲν ἀπεκρίθη, ὥστε
6 θαυμάζειν τὸν Πιλάτον. Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέ-
7 λυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ἠτοῦντο. Ἦν δὲ
ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν
δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.
8 Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι, καθὼς
9 ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐ-
τοῖς λέγων· Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα
10 τῶν Ἰουδαίων; Ἐγίνωσκε γὰρ, ὅτι διὰ φθόνον
11 παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ ἀρ-
χιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαρ-
12 αββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκρι-
θεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί ȣ̓̃ν θέλετε ποιήσω
13 ὃν λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Οἱ δὲ πάλιν
14 ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔ-
λεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ

XV. [1] περισσοτέρως" ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν.
Ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν 15
ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρ-
έδωκε τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώσας, ἵνα σαυρωθῇ.
Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, 16
ὅ ἐστι πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖ-
ραν. Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέ- 17
ασιν αὐτῷ, πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον. Καὶ 18
ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε [2] βασιλεῦ"
τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν 19
καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνα-
τα προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, 20
ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν
τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια.
Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα σαυρώσωσιν αὐτόν.
Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρη- 21
ναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάν-
δρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σαυρὸν αὐτοῦ. Καὶ 22
φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον· ὅ ἐστι μεθερ-
μηνευόμενον, κρανίου τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ 23
πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Καὶ 24
σαυρώσαντες αὐτὸν [3] διεμέριζον" τὰ ἱμάτια αὐ-
τοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ, τίς τί ἄρῃ. Ἦν 25
δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσαύρωσαν αὐτόν. Καὶ ἦν 26
ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· Ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ σὺν αὐτῷ σαυροῦσι 27
δύο λῃστὰς, ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων
αὐτοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ 28
μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. Καὶ οἱ παραπορευόμενοι 29

[1] περισσῶς
[2] ὁ βασιλεὺς
[3] διαμερίζονται

ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐ- XV.
τῶν, καὶ λέγοντες· Οὐὰ, ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ
30 ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν· σῶσον σεαυτὸν καὶ
31 κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως ˹δὲ˺ καὶ οἱ ἀρ-
χιερεῖς, ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν
γραμματέων, ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ
32 δύναται σῶσαι; Ὁ Χριστὸς, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσ-
ραὴλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν
καὶ πιστεύσωμεν. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνεί-
33 διζον αὐτόν. Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος
34 ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης. Καὶ
τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ,
λέγων· Ἐλωῒ, Ἐλωῒ, λαμμᾶ σαβαχθανί; Ὅ
ἐστι μεθερμηνευόμενον· Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου,
35 εἰς τί με ἐγκατέλιπες; Καί τινες τῶν παρεστη-
κότων ἀκούσαντες, ἔλεγον· Ἰδοὺ, Ἠλίαν φωνεῖ.
36 Δραμὼν δὲ εἷς, καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περι-
θείς τε καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτὸν, λέγων· Ἄφετε·
37 ἴδωμεν, εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. Ὁ δὲ
38 Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. Καὶ τὸ
καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν
39 ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων, ὁ παρεστηκὼς
ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτω κράξας ἐξέπνευσεν, εἶ-
πεν· Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ.
40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι·
ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ
τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ Σαλώ-
41 μη· αἳ καὶ, ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν

XV. αὐτῷ ϗ διηκόνουν αὐτῷ· ϗ ἄλλαι πολλαὶ, αἱ συν-
αναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευὴ, ὅ 42
[1] ἐλθὼν ἐστι προσάββατον, [1] ἦλθεν" Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀρι- 43
μαθαίας, εὐσχήμων βουλευτὴς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν
προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας
εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, ϗ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν, εἰ ἤδη τέθνη- 44
κε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπη-
ρώτησεν αὐτὸν, εἰ πάλαι ἀπέθανε. Καὶ γνοὺς 45
ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰω-
σήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, ϗ καθελὼν αὐτὸν, 46
ἐνείλησε τῇ σινδόνι· καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνη-
μείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσε-
κύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ 47
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ϗ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν,
ποῦ τίθεται.

XVI. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγ- 1
δαληνὴ ϗ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου ϗ Σαλώμη ἠγό-
ρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ 2
τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον 3
πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ
τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεω- 4
ροῦσιν, ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας
σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον 5

νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημέ- XVI.
6 νον στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ
λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε
τὸν Ναζαρηνὸν, τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν
7 ὧδε· ἴδε ὁ τόπος, ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἀλλ' ὑπά-
γετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ,
ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν
8 ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ‾ τα-
χὺ.[c], ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς
τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦν-
το γάρ.
9 Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου, ἐφάνη πρώ-
τον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπ-
10 τὰ δαιμόνια. Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς
11 μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαίουσι. Κἀ-
κεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠ-
12 πίστησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περι-
πατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις
13 εἰς ἀγρόν. Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς
14 λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. Ὕστερον, ἀνα-
κειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισε
τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν· ὅτι τοῖς
θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.
15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅ-
παντα, κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.
16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀ-
17 πιστήσας, κατακριθήσεται. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύ-
σασι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου
δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς·

XVI. ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐ- 18
[1] βλάψῃ τοὺς [1] βλάψει"· ἐπὶ ἀῤῥώστους χεῖρας ἐπιθήσου-
σι, καὶ καλῶς ἕξουσιν. Ὁ μὲν οὖν Κύριος, μετὰ 19
τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ
ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόν- 20
τες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος,
καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούν-
των σημείων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ

ΛΟΥΚΑΝ.

1 ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξ- 1.
ασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων
2 ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ
ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λό-
3 γου· ἔδοξε κἀμοὶ, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν
4 ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε,
ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀ-
σφάλειαν.
5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως
τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, ἐξ
ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ (1) ἡ γυνὴ αὐτοῦ" ἐκ τῶν θυ- 1 γυνὴ αὐτῷ
γατέρων Ἀαρὼν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ.
6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πο-
ρευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι
7 τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον,
καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προ-
8 βεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο

1. δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημε-
ρίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱε- 9
ρατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι, εἰσελθὼν εἰς τὸν
[1] ἦν τοῦ λαοῦ ναὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος [1] τοῦ λαοῦ 10
ἦν" προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.
Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν 11
τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. Καὶ ἐταράχ- 12
θη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ Ζαχα- 13
ρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· καὶ ἡ γυνή σου
Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰωάννην. Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλία- 14
[2] γενέσει σις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ [2] γεννήσει" αὐτοῦ χαρήσον-
ται. Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον - τοῦ ʿ Κυρίου· 15
καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ· καὶ Πνεύματος ἁ-
γίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ.
Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύ- 16
ριον τὸν Θεὸν αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς προελεύσεται 17
ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου, ἐ-
πιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς
ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατε-
σκευασμένον. Καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγ- 18
γελον· Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι
πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡ-
μέραις αὐτῆς. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν 19
αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ, ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε, καὶ εὐ-
αγγελίσασθαί σοι ταῦτα. Καὶ ἰδοὺ, ἔσῃ σιωπῶν, 20
καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται

ταῦτα· ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵ- 1.
21 τινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. Καὶ
ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν· ϗ ἐθαύμα-
22 ζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν
δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν,
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· ϗ αὐτὸς ἦν δια-
23 νεύων αὐτοῖς· καὶ διέμενε κωφός. Καὶ ἐγένετο,
ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ,
24 ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς
ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· ϗ πε-
25 ριέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα· Ὅτι οὕ-
τω μοι πεποίηκεν ὁ Κύριος ἐν ἡμέραις, αἷς ἐπεῖ-
δεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος
Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ
27 ὄνομα Ναζαρὲτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην
ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ τὸ ὄ-
28 νομα τῆς παρθένου, Μαριάμ. Καὶ εἰσελθὼν ὁ
ἄγγελος πρὸς αὐτὴν, εἶπε· Χαῖρε, κεχαριτωμένη·
ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.
29 Ἡ δὲ [1] ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ,"
καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.
30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ·
31 εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδοὺ, συλ-
λήψῃ ἐν γαστρὶ, ϗ τέξῃ υἱὸν, ϗ καλέσεις τὸ ὄνο-
32 μα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας, ϗ υἱὸς ὑψίσ-
του κληθήσεται. Καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς
33 τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ βασιλεύ-

[1] ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη

I. σει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς
βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ Μαρι- 34
ὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄν-
δρα οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶ- 35
πεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπί σε, καὶ
δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμε-
νον ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ, Ἐλι- 36
σάβετ, ἡ συγγενής σου, καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν
1 γήρει ἐν (1) γήρᾳ" αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ
τῇ καλουμένῃ στείρᾳ. Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ 37
τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα. Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ, ἡ 38
δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ
ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις 39
ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν
Ἰούδα. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ 40
ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκου- 41
2 τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ σεν (2) ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας,"
ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. Καὶ
ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἀνε- 42
φώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ
ἐν γυναιξὶ, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας
σου. Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ 43
Κυρίου μου πρός με; Ἰδοὺ γὰρ, ὡς ἐγένετο ἡ φω- 44
νὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησε
3 τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει (3) ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος" ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις 45
τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. Καὶ εἶπε 46

47 Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ 1.
ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί
48 μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης
αὐτοῦ. Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι
49 αἱ γενεαί, ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός· ϗ
50 ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενε-
51 ὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Ἐποίησε κρά-
τος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους
52 διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ
53 θρόνων, ϗ ὕψωσε ταπεινούς. Πεινῶντας ἐνέπλη-
σεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.
54 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέ-
55 ους, (καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,)
τῷ Ἀβραὰμ ϗ τῷ σπέρματι αὐτοῦ [1] εἰς τὸν αἰ- [1] ἕως αἰῶνος
56 ῶνα." Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας
τρεῖς· ϗ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν
58 αὐτήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν. Καὶ ἤκουσαν οἱ περί-
οικοι ϗ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνε Κύρι-
ος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον αὐ-
59 τῇ. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ [2] ὀγδόῃ ἡμέρᾳ" ἦλθον [2] ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ
περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτό, ἐπὶ τῷ
60 ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν. Καὶ ἀπο-
κριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί· ἀλλὰ κληθή-
61 σεται Ἰωάννης. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν· Ὅτι οὐ-
δείς ἐστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τῷ ὀ-
62 νόματι τούτῳ. Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί
63 ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ αἰτήσας πινακί-

1. διον, ἔγραψε, λέγων· Ἰωάννης ἐςὶ τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. Ἀνεῴχθη δὲ τὸ 64
ςόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, κὴ ἡ γλῶσσα αὐτῦ· κὴ
ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάν- 65
τας φόβος τὲς περιοικοῦντας αὐτές· κὴ ἐν ὅλῃ τῇ
ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήμα-
τα ταῦτα. Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκέσαντες ἐν 66
τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον
τοῦτο ἔςαι; Καὶ χεὶρ Κυρίε ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ 67
Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτῦ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγί-
ου, κὴ προεφήτευσε, λέγων· Εὐλογητὸς Κύριος, 68
ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ· Ὅτι ἐπεσκέψατο, κὴ ἐποίησε
λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἤγειρε κέρας σωτη- 69
ρίας ἡμῖν, ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ·
(καθὼς ἐλάλησε διὰ ςόματος τῶν ἁγίων τῶν 70
ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτῦ·) σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν 71
ἡμῶν, κὴ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισέντων ἡμᾶς·
ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, κὴ μνησ- 72
θῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτῦ· ὅρκον, ὃν ὤμοσε πρὸς 73
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφό- 74
βως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λα-
τρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι κὴ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐ- 75
τῦ, πάσας τὰς ἡμέρας ⸀τῆς ζωῆς⸁ ἡμῶν. Καὶ 76
σὺ, παιδίον, προφήτης ὑψίςου κληθήσῃ· προπο-
ρεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς
αὐτῦ, τῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, 77
ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα ἐλέες 78
Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ
ὕψους, ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου 79

καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς I.
80 ὁδὸν εἰρήνης. Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦ-
το πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας
ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δό- II.
γμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου, ἀπογράφεσθαι
2 πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. (Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώ-
τη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.)
3 Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς
4 τὴν ἰδίαν πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ, εἰς τὴν Ἰουδαί-
αν, εἰς πόλιν Δαβὶδ, ἥτις καλεῖται Βηθλεὲμ, (διὰ
5 τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβὶδ,) ἀπο-
γράψασθαι σὺν Μαριὰμ, τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ
6 γυναικὶ, οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐ-
τοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν.
7 Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐ-
σπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτ-
νῃ· διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυ-
λοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν
9 ποίμνην αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐ-
τοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς. Καὶ ἐφο-
10 βήθησαν φόβον μέγαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος·
Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν
11 μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ· ὅτι ἐτέχθη ὑ-
μῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς, Κύριος, ἐν πό-
12 λει Δαβίδ. Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὑρήσετε

11. βρέφος ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν ⸆τῇ⸇ φάτνῃ.
Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος 13
ϛρατιᾶς ȣρανίου, αἰνούντων τὸν Θεὸν, καὶ λεγόν-
των· Δόξα ἐν ὑψίϛοις Θεῷ, ϗ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν 14
ἀνθρώποις εὐδοκία. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' 15
αὐτῶν εἰς τὸν ȣρανὸν οἱ ἄγγελοι, ϗ οἱ ἄνθρωποι,
οἱ ποιμένες, εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ
ἕως Βηθλεὲμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γε-
γονὸς, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. Καὶ ἦλθον 16
σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ, καὶ τὸν
Ἰωσὴφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Ἰ- 17
δόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τȣ̃ ῥήματος τȣ̃ λαλη-
θέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τȣ́του. Καὶ πάν- 18
τες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέν-
των ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτȣ́ς. Ἡ δὲ Μα- 19
ριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμ-
[1] ὑπέϛρεψαν βάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ (1) ἐπέϛρεψ- 20
αν" οἱ ποιμένες δοξάζοντες ϗ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν
ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη
πρὸς αὐτούς.

[2] αὐτὸν Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τȣ̃ περιτεμεῖν 21
(2) τὸ παιδίον" ϗ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτȣ̃ Ἰησοῦς,
τὸ κληθὲν ὑπὸ τȣ̃ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι
αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ 22
αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον αὐ-
τὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραϛῆσαι τῷ Κυρίῳ, (κα- 23

θῷς γέγραπἰαι ἐν νόμῳ Κυρίου· ὅτι πᾶν ἄρσεν II.
διανοῖγον μήτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται·)
24 καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ
Κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νεοσσὲς περιςε-
25 ρῶν. Καὶ ἰδὲ, ἦν ἄνθρωπ@ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ
ὄνομα Συμεών· κ ὁ ἄνθρωπος ἔτος δίκαιος κ εὐ-
λαβὴς, προσδεχόμενος παράκλησιν τε Ἰσραήλ.
26 Καὶ Πνεῦμα [1] ἅγιον ἦν" ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐ- [1] ἦν ἅγιον
τῷ κεχρημαλισμένον ὑπὸ τε Πνεύμαἰος τε ἁγίε,
μὴ ἰδεῖν θάνατον, πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χριςὸν Κυρίου.
27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν. Καὶ ἐν
τῷ εἰσαγαγεῖν τὲς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τε
ποιῆσαι αὐτὲς κατὰ τὸ εἰθισμένον τε νόμου περὶ
28 αὐτε, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας
29 αὐτε, κ εὐλόγησε τὸν Θεὸν, κ εἶπε· Νῦν ἀπο-
λύεις τὸν δελόν σε, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σε,
30 ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν
31 σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν
32 λαῶν· φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, κ δόξαν λαε
33 σου Ἰσραήλ. Καὶ ἦν [2] Ἰωσὴφ κ ἡ μήτηρ αὐ- [2] ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ
τοῦ" θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐ-
34 τοῦ· καὶ εὐλόγησεν αὐτὲς Συμεὼν, κ εἶπε πρὸς
Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτε· Ἰδὲ, ἔτος κεῖται εἰς
πτῶσιν κ ἀνάςασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ
35 εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, (καί σε δὲ αὐτῆς τὴν
ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,) ὅπως ἂν ἀποκα-
36 λυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ
ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουὴλ, ἐκ φυλῆς
Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζή-

II. σασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας
αὐτῆς· καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσ- 37
σάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις καὶ
δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. Καὶ αὕτη, 38
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα, ἀνθωμολογεῖτο τῷ Κυρίῳ,
καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις
λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅ- 39
παντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν, Ναζαρέτ.

Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο ⸆ πνεύ- 40
ματι ⸅, πληρούμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦν
ἐπ' αὐτό. Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔ- 41
τος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. Καὶ 42
ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν ⸆ εἰς
Ἱεροσόλυμα ⸅ κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς· καὶ τελει- 43
ωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς,
ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ
ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Νομίσαντες δὲ 44
αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν, καὶ
ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ⸆ ἐν ⸅ τοῖς
γνωστοῖς. Καὶ μὴ εὑρόντες ⸆ αὐτὸν ⸅, ὑπέστρεψαν 45
[1] ἀναζητοῦντες εἰς Ἱερουσαλὴμ, (1) ζητοῦντες" αὐτόν. Καὶ ἐγένε- 46
το, μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθ-
εζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα
αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. Ἐξίσταντο δὲ πάν- 47
τες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀ-
ποκρίσεσιν αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἐξεπλάγη- 48
σαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκνον,

τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδὲ, ὁ πατήρ σε κἀγὼ II.
49 ὀδυνώμενοι ἐζητῦμέν σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; ὐκ ᾔδειτε, ὅτι ἐν τοῖς τῦ πα-
50 τρός μου δεῖ εἶναί με; Καὶ αὐτοὶ ὐ συνῆκαν τὸ
51 ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. Καὶ κατέβη μετ' αὐ-
τῶν ϗ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· ϗ ἦν ὑποτασσόμενος
αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτῦ διετήρει πάντα τὰ
52 ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ Ἰησοῦς
προέκοπτε σοφίᾳ, ϗ ἡλικίᾳ, ϗ χάριτι παρὰ Θεῷ
καὶ ἀνθρώποις.

1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τι- III.
βερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίυ Πιλάτυ
τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας
Ἡρώδου, Φιλίππυ δὲ τῦ ἀδελφῦ αὐτῦ τετραρχῦν-
τος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, ϗ
2 Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, [1] ἐπ' [1] ἐπὶ ἀρχιερέως
ἀρχιερέων" Ἄννα ϗ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεῦ
ἐπὶ Ἰωάννην τὸν ⌜τῦ⌝ Ζαχαρίου υἱὸν, ἐν τῇ ἐ-
3 ρήμῳ. Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τῦ
Ἰορδάνυ, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφε-
4 σιν ἁμαρτιῶν· ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων
Ἡσαίου τοῦ προφήτυ, ⌜λέγοντος⌝· Φωνὴ βοῶν-
τος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου,
5 εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβυς αὐτῦ· πᾶσα φάραγξ
πληρωθήσεται, ϗ πᾶν ὄρος ϗ βουνὸς ταπεινωθή-
σεται· ϗ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, ϗ αἱ τρα-
6 χεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· ϗ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ
7 σωτήριον τῦ Θεοῦ. Ἔλεγεν ὖν τοῖς ἐκπορευομέ-

III. νοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχιδ-
νῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης
ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοί- 8
ας· καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔ-
χομεν τὸν Ἀβραάμ. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύνα-
ται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ
Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν 9
δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρ-
πὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· Τί οὖν 10
ποιήσομεν; Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς· Ὁ ἔ- 11
χων δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ
ἔχων βρώματα, ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ 12
τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδά-
σκαλε, τί ποιήσομεν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μη- 13
δὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.
Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι, λέγοντες· 14
Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς·
Μηδένα διασείσητε, μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρ-
κεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ 15
λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις
αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χρι-
στὸς, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασι, λέγων· Ἐγὼ 16
μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός
μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑπο-
δημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι
ἁγίῳ καὶ πυρί. Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ 17
διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖ-
τον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατα-

18 καύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα III.
19 παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. Ὁ δὲ Ἡ-
ρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ
Ἡρωδιάδος, τῆς γυναικὸς ⌜Φιλίππου⌝ τοῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν
20 ὁ Ἡρώδης, προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατ-
έκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν,
καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆ-
22 ναι τὸν οὐρανὸν, καὶ καταβῆναι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
σωματικῷ εἴδει, ὡσεὶ περιστερὰν, ἐπ' αὐτὸν, καὶ φω-
νὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, ⌜λέγουσαν⌝ Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ
23 ἀγαπητὸς, ἐν σοὶ ηὐδόκησα. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς
ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν, ὡς ἐνομίζετο,
24 υἱὸς Ἰωσὴφ, τοῦ Ἡλὶ, τοῦ Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ
25 Μελχὶ, τοῦ Ἰαννὰ, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ
26 Ἀμὼς, τοῦ Ναοὺμ, τοῦ Ἐσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ Μαὰθ,
27 τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεῒ, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰούδα, τοῦ
Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησὰ, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθι-
28 ὴλ, τοῦ Νηρὶ, τοῦ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ, τοῦ Κωσὰμ,
29 τοῦ Ἐλμωδὰμ, τοῦ Ἢρ, τοῦ Ἰωσῆ, τοῦ Ἐλιέζερ,
30 τοῦ Ἰωρεὶμ, τοῦ Ματθὰτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ Συμεὼν, τοῦ
31 Ἰούδα, τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ Ἰωνὰν, τοῦ Ἐλιακεὶμ, τοῦ
Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνὰν, τοῦ Ματταθὰ, τοῦ Ναθὰν, τοῦ
32 Δαβὶδ, τοῦ Ἰεσσαὶ, τοῦ Ὠβὴδ, τοῦ Βοὸζ, τοῦ Σαλ-
33 μὼν, τοῦ Ναασσὼν, τοῦ Ἀμιναδὰβ, τοῦ Ἀρὰμ,
34 τοῦ Ἐσρὼμ, τοῦ Φαρὲς, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰακὼβ, τοῦ
35 Ἰσαὰκ, τοῦ Ἀβραὰμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχὼρ, τοῦ

III. (1) Σαρὰχ," τοῦ Ῥαγαῦ, τȣ̃ Φαλὲκ, τοῦ Ἑβὲρ,
1 Σερȣ̀χ τȣ̃ Σαλὰ, τȣ̃ Καϊνὰν, τοῦ Ἀρφαξὰδ, τȣ̃ Σὴμ, τȣ̃ 36
Νῶε, τοῦ Λάμεχ, τȣ̃ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνὼχ, 37
τοῦ Ἰαρὲδ, τȣ̃ Μαλελεὴλ, τȣ̃ Καϊνὰν, τοῦ Ἐνὼς, 38
τȣ̃ Σὴθ, τȣ̃ Ἀδὰμ, τȣ̃ Θεοῦ.

IV. Ἰησοῦς δὲ Πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν 1
ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνȣ· ϗ ἤγετο ἐν τῷ Πνεύματι εἰς
τὴν ἔρημον, ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος 2
ὑπὸ τοῦ διαβόλου· καὶ ȣ̓κ ἔφαγεν ȣ̓δὲν ἐν ταῖς ἡ-
μέραις ἐκείναις· ϗ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ⁻ ὕστε-
ρον ⁺ ἐπείνασε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ 3
υἱὸς εἶ τοῦ Θεȣ̃, εἰπὲ τῷ λίθῳ τȣ́τῳ ἵνα γένηται
ἄρτος. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν, λέγων· 4
Γέγραπται· Ὅτι ȣ̓κ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ⁻ ὁ ⁺
ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι Θεȣ̃. Καὶ ἀνα- 5
γαγὼν αὐτὸν ⁻ ὁ διάβολος ⁺ εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἔ-
δειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης
ἐν στιγμῇ χρόνου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· 6
Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν, καὶ τὴν
δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, ϗ ᾧ ἐὰν θέ-
λω, δίδωμι αὐτήν. Σὺ ȣ̓̃ν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώ- 7
2 πᾶσα πιόν μου, ἔσται σου (2) πάντα". Καὶ ἀποκριθεὶς 8
αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ⁻ Ὕπαγε ὀπίσω μȣ Σατα-
νᾶ· ⁺ γέγραπται ⁻ γάρ ⁺· Προσκυνήσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου, ϗ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Καὶ ἤγαγεν 9
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ϗ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ
πτερύγιον τȣ̃ ἱεροῦ· ϗ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ ⁻ ὁ ⁺ υἱὸς
εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω. Γέ- 10
γραπται γάρ· Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτȣ̃ ἐντελεῖται

11 περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε· καὶ ⊤ ὅτι ⌞ ἐπὶ χει- IV.
ρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψης πρὸς λίθον τὸν
12 πόδα σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὅτι εἴρηται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου.
13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπ-
έστη ἀπ᾽ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύ-
ματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ᾽
15 ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἐδί-
δασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος
16 ὑπὸ πάντων. Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρὲτ, οὗ ἦν
τεθραμμένος· καὶ εἰσῆλθε, κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, εἰς τὴν συναγωγήν· καὶ ἀν-
17 έστη ἀναγνῶναι. Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου
τοῦ προφήτου· καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον, εὗρε τὸν τό-
18 πον, οὗ ἦν γεγραμμένον· Πνεῦμα Κυρίου ἐπ᾽ ἐμέ· οὗ
[1] ἕνεκεν" ἔχρισέ με [2] εὐαγγελίζεσθαι" πτωχοῖς, 1 εἵνεκεν
ἀπέσταλκέ με ⊤ ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν 2 εὐαγγελί-σασθαι
19 καρδίαν ⌞· κηρύξαι αἰχμαλώταις ἄφεσιν καὶ τυφ-
λοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέ-
20 σει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. Καὶ πτύξας τὸ
βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε· καὶ πάντων
ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες
21 αὐτῷ. Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτούς· Ὅτι σή-
μερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑ-
22 μῶν. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμα-
ζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευομέ-
νοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός

IV. ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πάν- 23
τως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ,
θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα
[1] εἰς (1) ἐν τῇ" Καπερναοὺμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πα-
τρίδι σου. Εἶπε δέ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς 24
προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ἐπ' 25
ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν· πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη
ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λι-
μὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ πρὸς οὐδεμί- 26
αν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλίας, εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς
Σιδῶνος, πρὸς γυναῖκα χήραν. Καὶ πολλοὶ λε- 27
προὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσρα-
ήλ· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ
Σύρος. Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συν- 28
αγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα. Καὶ ἀναστάντες ἐξέ- 29
βαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ ἤγαγον αὐτὸν
ἕως ⸢τῆς⸣ ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν
[2] ὥστε ᾠκοδόμητο, (2) εἰς τὸ" κατακρημνίσαι αὐτόν. Αὐ- 30
τὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο.

Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλι- 31
λαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι.
Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ὅτι ἐν ἐξ- 32
ουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν 33
ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ
ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων· Ἔα, τί ἡμῖν καὶ 34
σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶ-
δά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν 35
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε

(1) ἐξ" αὐτῦ. Καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς IV.
⌐τὸ⌐ μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτῦ, μηδὲν βλάψαν [1] ἀπ'
36 αὐτόν. Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας· ϗ συν-
ελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Τίς ὁ λόγος
ὗτος, ὅτι ἐν ἐξυσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀ-
37 καθάρτοις πνεύμασι, ϗ ἐξέρχονται; Καὶ ἐξεπο-
ρεύετο ἦχος περὶ αὐτῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περι-
38 χώρυ. Ἀνας̃ὰς δὲ (2) ἐκ" τῆς συναγωγῆς, εἰσ- [2] ἀπὸ
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· ⌐ἡ⌐ πενθερὰ δὲ
τῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ ϗ ἠ-
39 ρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. Καὶ ἐπις̃ὰς ἐπάνω
αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν.
40 Παραχρῆμα δὲ ἀνας̃ᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. Δύνον-
τος δὲ τῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενῦντας νό-
σοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ
ἑνὶ ἑκάς̃ῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθεράπευσεν
41 αὐτύς· ἐξήρχετο δὲ ϗ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κρά-
ζοντα ϗ λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ⌐ὁ Χρις̃ὸς⌐ ὁ υἱὸς
τῦ Θεῦ· καὶ ἐπιτιμῶν ὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔ-
42 δεισαν τὸν Χρις̃ὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡ-
μέρας, ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· ϗ οἱ
ὄχλοι (3) ἐζήτουν" αὐτὸν, ϗ ἦλθον ἕως αὐτῦ, ϗ [3] ἐπεζήτουν
43 κατεῖχον αὐτὸν, τῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ὁ
δὲ εἶπε πρὸς αὐτύς· Ὅτι ϗ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν
εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τῦ Θεῦ· ὅτι
44 εἰς τῦτο ἀπές̃αλμαι. Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς
συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ V.
τῦ ἀκύειν τὸν λόγον τοῦ Θεῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑς̃ὼς

V. παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ. Καὶ εἶδε δύο πλοῖα 2
1 ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες ἑςῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλιεῖς (1) ἀποβάν-
τες ἀπ' αὐτῶν" ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς 3
δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· ϗ καθί-
σας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ 4
ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· Ἐπανά-
γαγε εἰς τὸ βάθος, ϗ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν
εἰς ἄγραν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· 5
Ἐπιςάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες, οὐδὲν
ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκ-
2 πλῆθος ἰχθύων τυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν (2) ἰχ- 6
θύων πλῆθος" πολύ· διεῤῥήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον
αὐτῶν. Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ 7
ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· ϗ
ἦλθον, ϗ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥςε βυ-
θίζεσθαι αὐτά. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπε- 8
σε τοῖς γόνασι ⁻ τοῦ ᵋ Ἰησοῦ, λέγων· Ἔξελθε ἀπ'
ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. Θάμβος 9
γὰρ περιέσχεν αὐτὸν ϗ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ
τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων, ᾗ συνέλαβον. Ὁμοίως δὲ 10
ϗ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν
κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα
ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ
ζωγρῶν. Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν 11
γῆν, ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πό- 12
λεων, ϗ ἰδοὺ, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ϗ ἰδὼν τὸν Ἰη-

σοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ, λέγων· V.
13 Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. Καὶ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών· Θέλω,
καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως, ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ'
14 αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰ-
πεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς προσ-
15 έταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. Διήρχετο
δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχ-
λοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ
16 τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν
ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος.
17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν δι-
δάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι φαρισαῖοι καὶ νομοδι-
δάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης
τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ
18 δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδού,
ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον, ὃς ἦν παρα-
λελυμένος· καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν, καὶ θεῖναι
19 ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ μὴ εὑρόντες [1] διὰ ποίας" 1 ποίας
εἰσενέγκωσιν αὐτόν, διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες
ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν
20 τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ
ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπεν ‾ αὐτῷ ε· Ἄνθρωπε,
21 ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἤρξαντο δια-
λογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι, λέγον-
τες· Τίς ἐστιν οὗτος, ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς
δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ Θεός;
22 Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν,

V. ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί διαλογίζεσθε ἐν
ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· 23
¹ Ἔγειρε 'Αφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου· ἢ εἰπεῖν· (1)"Ἔγει-
ραι" καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι ἐξουσίαν 24
ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁ-
² παραλυτικῷ μαρτίας· (εἶπε τῷ (2) παραλελυμένῳ·") Σοὶ
λέγω, (1) ἔγειραι," ϗ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου, πο-
ρεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς 25
3 ὃ ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' (3) ᾧ" κατέκειτο, ἀπῆλ-
θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν. Καὶ 26
ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν,
καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες· Ὅτι εἴδομεν πα-
ράδοξα σήμερον.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, ϗ ἐθεάσατο τελώνην 27
ὀνόματι Λευΐν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· ϗ εἶ-
πεν αὐτῷ· 'Ακολούθει μοι. Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα 28
ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐποίησε δοχὴν 29
μεγάλην ⁻ ὁ ⌐ Λευῒς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· ϗ ἦν
ὄχλος τελωνῶν πολὺς ϗ ἄλλων, οἳ ἦσαν μετ' αὐ-
τῶν κατακείμενοι. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμμα- 30
τεῖς αὐτῶν ϗ οἱ φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ, λέγοντες· Διατί μετὰ * τῶν ⌐ τελωνῶν καὶ
ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε ϗ πίνετε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ 31
Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ
ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Οὐκ 32
ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς
μετάνοιαν. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διατί οἱ 33
μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι πυκνὰ, ϗ δεήσεις ποι-

οῦνται, ὁμοίως ϗ οἱ τῶν φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσ- V.
34 θίουσι ϗ πίνουσιν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ
δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
35 μετ' αὐτῶν ἐστι, ποιῆσαι νηστεύειν; Ἐλεύσονται
δὲ ἡμέραι, ϗ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος,
36 τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Ἔλε-
γε δὲ ϗ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· Ὅτι οὐδεὶς ἐπί-
βλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαι-
όν· εἰ δὲ μήγε, ϗ τὸ καινὸν σχίζει, ϗ τῷ παλαι-
ῷ οὐ συμφωνεῖ ⌜ἐπίβλημα⌝ τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.
37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ
δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐ-
38 τὸς ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. Ἀλλὰ
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον· ϗ ἀμφότε-
39 ροι συντηροῦνται. Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιόν, εὐ-
θέως θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρηστό-
τερός ἐστιν.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύ- VI.
εσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· ϗ ἔτιλλον οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας, καὶ ἤσθιον, ψώχοντες ταῖς
2 χερσί. Τινὲς δὲ τῶν φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς· Τί
3 ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; Καὶ
ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦ-
το ἀνέγνωτε, ὃ ἐποίησε Δαβίδ, ὁπότε ἐπείνασεν
4 αὐτὸς ϗ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ Θεοῦ, ϗ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλα-
βε, ϗ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε ϗ τοῖς μετ' αὐτοῦ· οὓς οὐκ
5 ἔξεστι φαγεῖν, εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἔλε-

VI. γεν αὐτοῖς· Ὅτι κύριός ἐςιν ὁ υἱὸς τῦ ἀνθρώπου
κ̀ τῦ σαββάτου.

Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν 6
αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, κ̀ διδάσκειν. Καὶ ἦν ἐ-
κεῖ ἄνθρωπος, κ̀ ἡ χεὶρ αὐτῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά.
Παρετήρουν δὲ ⁻ αὐτὸν ᵋ οἱ γραμματεῖς κ̀ οἱ φα- 7
ρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρω-
σι κατηγορίαν αὐτῦ. Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλο- 8
1 τῷ ἀνδρὶ — γισμὲς αὐτῶν, κ̀ εἶπε (1) τῷ ἀνθρώπῳ" τῷ ξη-
2 Ἔγειρε — ρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· (2) Ἔγειραι," κ̀ ςῆθι εἰς
τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀναςὰς ἔςη. Εἶπεν ὖν ὁ Ἰησῦς 9
πρὸς αὐτὲς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς τι· Ἔξεςι τοῖς σάβ-
βασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶ-
3 ἀποκτεῖναι — σαι, ἢ (3) ἀπολέσαι;" Καὶ περιβλεψάμενος πάν- 10
4 αὐτῷ — τας αὐτὲς, εἶπεν (4) τῷ ἀνθρώπῳ·" Ἔκτεινον τὴν
5 ἀπεκατεςάθη — χεῖρά σου· ὁ δὲ ἐποίησεν ⁻ οὕτω ᵋ· κ̀ (5) ἀποκα-
τεςάθη" ἡ χεὶρ αὐτῦ ⁻ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη ᵋ. Αὐ- 11
τοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, κ̀ διελάλουν πρὸς ἀλ-
λήλους, τί ἂν ποιήσειαν τῷ Ἰησῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐξῆλθεν 12
εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· κ̀ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ
προσευχῇ τῦ Θεῦ. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσε- 13
φώνησε τὲς μαθητὰς αὐτῦ, κ̀ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐ-
τῶν δώδεκα, ὓς κ̀ ἀποςόλες ὠνόμασε· Σίμωνα, ὃν 14
κ̀ ὠνόμασε Πέτρον, κ̀ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτῦ,
Ἰάκωβον κ̀ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,

15 Ματθαῖον κ̧ Θωμᾶν, Ἰάκωϐον τὸν τȣ̃ Ἀλφαίȣ κ̧ VI.
16 Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, Ἰούδαν Ἰακώ-
ϐου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδό-
17 της. Καὶ καταϐὰς μετ᾽ αὐτῶν, ἔςη ἐπὶ τόπου
πεδινοῦ· κ̧ ὄχλος μαθητῶν αὐτȣ̃ κ̧ πλῆθος πο-
λὺ τοῦ λαȣ̃ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰȣδαίας, κ̧ Ἱερȣσα-
λὴμ, κ̧ τῆς παραλίου Τύρου κ̧ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον
ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν·
18 καὶ οἱ ὀχλούμενοι [1] ὑπὸ" πνευμάτων ἀκαθάρ- [1] ἐπὶ
19 των· κ̧ ἐθεραπεύοντο. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει
ἅπτεσθαι αὐτȣ̃· ὅτι δύναμις παρ᾽ αὐτȣ̃ ἐξήρχετο,
20 καὶ ἰᾶτο πάντας. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τȣ̀ς ὀφθαλ-
μȣ̀ς αὐτȣ̃ εἰς τȣ̀ς μαθητὰς αὐτȣ̃, ἔλεγε· Μακάριοι
οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα ἐςὶν ἡ βασιλεία τȣ̃ Θεȣ̃.
21 Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν· ὅτι χορτασθήσεσθε.
22 Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν· ὅτι γελάσετε. Μα-
κάριοί ἐςε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, κ̧
ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, κ̧ ὀνειδίσωσι, κ̧ ἐκϐάλω-
σι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν, ἕνεκα τοῦ υἱȣ̃ τοῦ
23 ἀνθρώπου. [2] Χαίρετε" ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ [2] Χάρητε
σκιρτήσατε· ἰδȣ̀ γὰρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ
ȣ̓ρανῷ· κατὰ [3] ταῦτα" γὰρ ἐποίουν τοῖς προφή- [3] τ᾽αὐτὰ
24 ταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Πλὴν ȣ̓αὶ ὑμῖν τοῖς πλȣ-
25 σίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. Οὐαὶ
ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ ὑ-
μῖν, οἱ γελῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε κ̧ κλαύσε-
26 τε. Οὐαὶ ⁻ὑμῖν ͨ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι ⁻πάν-
τες ͨ οἱ ἄνθρωποι· κατὰ [3] ταῦτα" γὰρ ἐποίουν
27 τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Ἀλλ᾽

VI. ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς. Εὐλο- 28
[1] ὑμᾶς γεῖτε τοὺς καταρωμένους (1) ὑμῖν"· ⌜καὶ⌝ προσεύ-
χεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. Τῷ τύπτον- 29
τί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε ϗ τὴν ἄλλην· καὶ
ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα
μὴ κωλύσῃς. Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε, δίδου· ϗ 30
ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ, μὴ ἀπαίτει. Καὶ καθ- 31
ὼς θέλετε, ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑ-
μεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς 32
ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστὶ; ϗ γὰρ
οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι.
Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, 33
ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ
[2] δανείζετε αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν (2) δανείζητε" παρ' ὧν ἐλ- 34
πίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; ϗ γὰρ
⌜οἱ⌝ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα ἀ-
πολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς 35
ὑμῶν, ϗ ἀγαθοποιεῖτε ϗ δανείζετε μηδὲν ἀπελ-
πίζοντες· ϗ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, ϗ ἔσεσθε
υἱοὶ ⌜τοῦ⌝ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ
τοὺς ἀχαρίστους ϗ πονηρούς. Γίνεσθε ⌜οὖν⌝ οἰκ- 36
τίρμονες, καθὼς ϗ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.
Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικά- 37
ζετε, ϗ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε, ϗ ἀπο-
λυθήσεσθε. Δίδοτε, ϗ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον κα- 38
λὸν, πεπιεσμένον ϗ σεσαλευμένον ϗ ὑπερεκχυνό-
μενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν. Τῷ γὰρ
αὐτῷ μέτρῳ, ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν·

39 Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· Μήτι δύναται τυφλὸς VI.
τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πε-
40 σοῦνται; Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον
αὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος
41 αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφ-
θαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου· τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ
42 ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; Ἢ πῶς δύνασαι λέ-
γειν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφὲ, ἄφες, ἐκβάλω τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου· αὐτὸς τὴν ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτὰ, ἔκ-
βαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ
τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφ-
43 θαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Οὐ γάρ ἐστι δένδρον κα-
λὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν· οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποι-
44 οῦν καρπὸν καλόν. Ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ
ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλ-
λέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν.
45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς
καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ πονηρὸς
⌜ἄνθρωπος⌝ ἐκ τοῦ πονηροῦ ⌜θησαυροῦ τῆς
καρδίας αὐτοῦ⌝ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ
περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα ⌜αὐ-
46 τοῦ⌝. Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε, Κύριε· καὶ οὐ ποι-
47 εῖτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με, καὶ ἀ-
κούων μου τῶν λόγων, καὶ ποιῶν αὐτοὺς, ὑποδείξω
48 ὑμῖν, τίνι ἐστὶν ὅμοιος. Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ
οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψε, καὶ ἐβάθυνε, καὶ
ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ
γενομένης, προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ

VI. καὶ οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰρ
ἐπὶ τὴν πέτραν. Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας, 49
ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν
γῆν χωρὶς θεμελίου· ᾗ προσέρρηξεν ὁ ποταμός·
καὶ εὐθέως ἔπεσε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας
ἐκείνης μέγα.

VII. Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς 1
τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ.
Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος, κακῶς ἔχων, ἤ- 2
μελλε τελευτᾷν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. Ἀκούσας 3
δὲ περὶ Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους
τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτόν, ὅπως ἐλθὼν διασώ-
σῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς 4
τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως, λέγον-
τες· Ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο· ἀγαπᾷ 5
γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠ-
κοδόμησεν ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐ- 6
τοῖς. Ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ
τῆς οἰκίας, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος
φίλους, λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γάρ
εἰμι ἱκανὸς, ἵνα (1) ὑπὸ τὴν στέγην μου" εἰσέλθῃς·
διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰ- 7
πὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ 8
ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ'
ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι,
καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ
τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀκούσας 9
δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς,

[1] μου ὑπὸ τὴν στέγην

τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· Λέγω ὑμῖν, VII.
10 οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. Καὶ
ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον, εὗρον
τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν [1] τῇ" ἑξῆς, ἐπορεύετο εἰς πόλιν [1] τῷ
καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μα-
12 θηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ, καὶ ὄχλος πολύς. Ὡς δὲ
ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ, ἐξεκομίζε-
το τεθνηκὼς, υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ
αὕτη χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν
13 σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος, ἐσπλαγχ-
14 νίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. Καὶ
προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ· οἱ δὲ βαστάζοντες
ἔστησαν. Καὶ εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθη-
15 τι. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν·
16 καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ φό-
βος [2] ἅπαντας", καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγον- [2] πάντας
τες· Ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ
17 ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐξ-
ῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐ-
τοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
19 πάντων τούτων. Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τι-
νὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ἔπεμψε πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
20 προσδοκῶμεν; Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ
ἄνδρες, εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡ-
μᾶς πρός σε, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον

VII. προσδοκῶμεν; Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε 21
πολλοὺς ἀπὸ νόσων ϗ μαστίγων ϗ πνευμάτων πο-
νηρῶν· ϗ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν.
Καὶ ἀποκριθεὶς ˹ ὁ Ἰησοῦς ˺ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ- 22
θέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ εἴδετε ϗ ἠκούσατε·
ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λε-
προὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρον-
ται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν, 23
ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Ἀπελθόντων δὲ 24
τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς
¹ ἐξήλθατε ὄχλους περὶ Ἰωάννου· Τί (1) ἐξεληλύθατε" εἰς
τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σα-
λευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρω- 25
πον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδού, οἱ
ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ ϗ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς
βασιλείοις εἰσίν. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; 26
προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, ϗ περισσότερον προ-
φήτου. Οὗτός ἐστι, περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδού, ἐγὼ 27
ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς
κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Λέγω 28
γὰρ ὑμῖν· μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης
Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων αὐτοῦ ἐστι. Καὶ 29
πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας ϗ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν
Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. Οἱ 30
δὲ φαρισαῖοι ϗ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠ-
θέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ.
˹ Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, ˺ Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώ- 31
πους τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι;

32 Ὅμοιοί εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ VII.
προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν
ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ
33 ἐκλαύσατε. Ἐλήλυθε γὰρ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς
μήτε ἄρτον ἐσθίων, μήτε οἶνον πίνων· καὶ λέγετε·
34 Δαιμόνιον ἔχει. Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐσθίων καὶ πίνων· καὶ λέγετε· Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φά-
γος καὶ οἰνοπότης, [1] τελωνῶν φίλος" καὶ ἁμαρτω-
35 λῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐ-
τῆς πάντων.

[1] φίλος τελωνῶν

36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν φαρισαίων, ἵνα φάγῃ
μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φαρι-
37 σαίου, ἀνεκλίθη. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἐν τῇ πόλει, ἥ-
τις ἦν ἁμαρτωλὸς, ἐπιγνοῦσα, ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ
οἰκίᾳ τοῦ φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου,
38 καὶ στᾶσα [2] παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω," κλαί-
ουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δά-
κρυσι· καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε,
καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε τῷ μύ-
39 ρῳ. Ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν, εἶ-
πεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγί-
νωσκεν ἂν, τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ, ἥτις ἅπτεται
40 αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰ-
ησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν·
41 ὁ δέ φησι· Διδάσκαλε, εἰπέ. Δύο χρεωφειλέται
ἦσαν δανειστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακό-
42 σια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. Μὴ ἐχόντων δὲ αὐ-
τῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν
43 αὐτῶν, εἰπὲ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει; Ἀποκριθεὶς

[2] ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ

VII. δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω, ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον
ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας.
Καὶ ϛραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη· 44
Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς
τὴν οἰκίαν· ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου ἐκ ἔδωκας·
αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, καὶ
ταῖς θριξὶ ⁻τῆς κεφαλῆς⁻ αὐτῆς ἐξέμαξε. Φί- 45
λημά μοι ἐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς εἰσῆλθον,
ἐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τὲς πόδας. Ἐλαίῳ 46
τὴν κεφαλήν μου ἐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤ-
λειψέ μου τοὺς πόδας. Οὗ χάριν λέγω σοι, ἀφ- 47
έωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαὶ, ὅτι ἠγάπησε
πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. Εἶ- 48
πε δὲ αὐτῇ· Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. Καὶ 49
ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς
ἐτός ἐϛιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; Εἶπε δὲ πρὸς 50
τὴν γυναῖκα· Ἡ πίϛις σε σέσωκέ σε· πορεύε εἰς
εἰρήνην.

VIII. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς διώδευε 1
κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζό-
μενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεȣ̃· καὶ οἱ δώδεκα σὺν
αὐτῷ, καὶ γυναῖκές τινες, αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι 2
ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν· Μαρία, ἡ
καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξ-
εληλύθει, καὶ Ἰωάννα, γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπȣ Ἡ- 3
ρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολλαὶ, αἵτινες δι-
ηκόνουν αὐτῷ [1] ἀπὸ" τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.
Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν 4
ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν, εἶπε διὰ παραβολῆς·

[1] ἐκ

5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· VIII.
ϗ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁ-
δόν· καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
6 κατέφαγεν αὐτό. Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέ-
τραν· ϗ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.
7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν· ϗ συμ-
8 φυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. Καὶ ἕτερον
ἔπεσεν (1) ἐπὶ" τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν· καὶ φυὲν ἐ- 1 εἰς
ποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων
9 ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ἐπηρώ-
των δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Τίς εἴη
10 ἡ παραβολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται
γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς
δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ
11 βλέπωσι, ϗ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕ-
τη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος, ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.
12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες· εἶτα ἔρ-
χεται ὁ διάβολος ϗ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρ-
13 δίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ
δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἳ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χα-
ρᾶς δέχονται τὸν λόγον· ϗ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν,
οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι ϗ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφ-
14 ίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὸν, οὗτοί εἰ-
σιν οἱ ἀκούσαντες, ϗ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου ϗ
ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ
15 τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν,
οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ ϗ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες
τὸν λόγον, κατέχουσι, ϗ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομο-

VIII. νῇ. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, καλύπτει αὐτὸν 16
σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχ-
νίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ
φῶς. Οὐ γάρ ἐστι κρυπτὸν, ὃ οὐ φανερὸν γενήσε- 17
ται· οὐδὲ ἀπόκρυφον, ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φα-
νερὸν ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν, πῶς ἀκούετε· ὃς γὰρ 18
ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ
ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀ- 19
δελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ
τὸν ὄχλον. Καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ, λεγόντων· Ἡ 20
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν
σε θέλοντες. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· 21
Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες ⸆ αὐτόν ⸇.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέ- 22
βη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε
πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης.
Καὶ ἀνήχθησαν. Πλεόντων δὲ αὐτῶν, ἀφύπνω- 23
σε. Καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην,
καὶ συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. Προσελθόντες 24
δὲ διήγειραν αὐτὸν, λέγοντες· Ἐπιστάτα, ἐπιστά-
τα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ
ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο,
καὶ ἐγένετο γαλήνη. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἐστιν ἡ 25
πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγον-

τες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ VIII.
τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούου-
σιν αὐτῷ;

26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρη-
νῶν, ἥτις ἐστὶν [1] ἀντιπέραν" τῆς Γαλιλαίας. 1 ἀντίπερα
27 Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ
ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρό-
νων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἐν οἰ-
28 κίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ
τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας, προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ
φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί ἐμοὶ καὶ σοι, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ
Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς.
29 Παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξ-
ελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πολλοῖς γὰρ χρόνοις
συνηρπάκει αὐτόν· καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι καὶ πέ-
δαις, φυλασσόμενος· καὶ διαῤῥήσσων τὰ δεσμὰ,
30 ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπ-
ηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Τί σοί ἐστιν
ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λεγεών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ
31 εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν, ἵνα
μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.
32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν
τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐ-
τοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.
33 Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἰσ-
ῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη
κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη.
34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ [2] γεγενημένον," ἔφυ- 2 γεγονὸς

VIII. γον, ϰ̀ ⌜ἀπελθόντες⌝ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πό-
λιν, ϰ̀ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γε- 35
γονός. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ϰ̀ εὗρον καθ-
ήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξελη-
λύθει, ἱματισμένον ϰ̀ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πό-
δας τοῦ Ἰησοῦ· ϰ̀ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ 36
αὐτοῖς ϰ̀ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ⌜ὁ δαιμονισθείς⌝.
Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περι- 37
χώρου τῶν Γαδαρηνῶν, ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν· ὅτι
φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. Αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς
τὸ πλοῖον, ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, 38
ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ.
Ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ⌜ὁ Ἰησοῦς⌝, λέγων· Ὑπόστρε- 39
φε εἰς τὸν οἶκόν σου, ϰ̀ διηγοῦ, ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ
Θεός. Καὶ ἀπῆλθε, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσ-
σων, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν, ἀπε- 40
δέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσ-
δοκῶντες αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἦλθεν ἀνὴρ, ᾧ ὄνομα 41
Ἰάειρος, ϰ̀ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε,
καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει
αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· ὅτι θυγά- 42
τηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη
ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν, οἱ ὄχλοι
συνέπνιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵμα- 43
[1] ἰατροῖς τος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις [1] εἰς ἰατροὺς" προσ-
αναλώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς
θεραπευθῆναι· προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ 44

κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· ϗ παραχρῆμα ἔστη VIII.
45 ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων,
εἶπεν ὁ Πέτρος ϗ οἱ [1] μετ' αὐτοῦ·" Ἐπιστάτα, [1] σὺν αὐτῷ
οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε ϗ ἀποθλίβουσι· ϗ λέγεις·
46 Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ὁ δὲ ⸆Ἰησοῦς⸇ εἶπεν· Ἥψα-
τό μου τίς· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν
47 ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ, ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέ-
μουσα ἦλθε, ϗ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν
ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν ⸆αὐτῷ⸇ ἐνώπιον παν-
48 τὸς τοῦ λαοῦ, ϗ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶ-
πεν αὐτῇ· Θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ
49 σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος,
ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων αὐ-
τῷ· Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν
50 διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, ἀπεκρίθη
αὐτῷ, λέγων· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, ϗ σωθή-
51 σεται. [2] Εἰσελθὼν" δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν [2] Ἐλθὼν
εἰσελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ [3] Ἰάκωβον καὶ [3] Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον
Ἰωάννην," ϗ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς ϗ τὴν μητέρα.
52 Ἔκλαιον δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ
εἶπε· Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύ-
53 δει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν.
54 Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, ϗ κρατήσας τῆς
χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησε, λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου.
55 Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, ϗ ἀνέστη παρα-
56 χρῆμα. Καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ
ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. Ὁ δὲ παρήγγειλεν
αὐτοῖς, μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

IX. Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ⌜ μαθητὰς 1
αὐτοῦ⌝, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ
πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν. Καὶ 2
ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
1 τοὺς ἀσθενεῖς — καὶ ἰᾶσθαι (1) τοὺς ἀσθενοῦντας." Καὶ εἶπε πρὸς 3
2 ῥάβδον — αὐτούς· Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδὸν, μήτε (2) ῥάβ-
δους", μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον·
μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰ- 4
κίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.
3 δέχωνται — Καὶ ὅσοι ἂν μὴ (3) δέξωνται" ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι 5
ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ
τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς μαρτύριον ἐπ'
αὐτούς. Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώ- 6
μας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

Ἤκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα 7
⌜ ὑπ' αὐτοῦ⌝ πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι
ὑπό τινων, ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν·
ὑπό τινων δὲ, ὅτι Ἠλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ, ὅτι προ- 8
φήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. Καὶ εἶπεν ⌜ ὁ⌝ 9
Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν
οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν
αὐτόν.

Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐ- 10
τῷ, ὅσα ἐποίησαν· καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς, ὑπεχώ-
ρησε κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον ⌜ πόλεως καλου-
μένης⌝ Βηθσαϊδά. Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθη- 11

σαν αὐτῷ. Καὶ δεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς IX.
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχον-
12 τας θεραπείας, ἰᾶτο. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλί-
νειν. Προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· Ἀπό-
λυσον τὸν ὄχλον, ἵνα [1] ἀπελθόντες" εἰς τὰς [1] πορευθέντες
κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, καταλύσωσι, καὶ
εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσ-
13 μέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φα-
γεῖν. Οἱ δὲ εἶπον· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε
ἄρτοι καὶ [2] δύο ἰχθύες," εἰ μήτι πορευθέντες ἡ- [2] ἰχθύες δύο
μεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώ-
14 ματα. Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι.
Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε
15 αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ ἐποίησαν
16 οὕτω, καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. Λαβὼν δὲ τοὺς πέν-
τε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου
17 τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφα-
γον, καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἤρθη τὸ περισ-
σεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον
καταμόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, καὶ ἐπηρώ-
τησεν αὐτοὺς, λέγων· Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι
19 εἶναι; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν
βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ, Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ, Ὅτι προ-
20 φήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. Εἶπε δὲ αὐτοῖς·
Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
21 Πέτρος εἶπε· Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἐπιτι-

IX. μήσας αὐτοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ ⁽¹⁾ εἰπεῖν" τοῦ-
1 λέγειν το, εἰπών· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ 22
παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι,
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Ἔλεγε δὲ πρὸς 23
2 ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ⁽²⁾ ἐλθεῖν, ἀπ-
αρνησάσθω" ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
⌜καθ' ἡμέραν⌝ καὶ ἀκολουθείτω μοι. Ὃς γὰρ 24
ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐ-
τήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐ-
μοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄν- 25
θρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπο-
λέσας ἢ ζημιωθείς; Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με 26
καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ
τοῦ πατρὸς, καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. Λέγω δὲ ὑ- 27
3 ἑστώτων μῖν ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν ὧδε ⁽³⁾ ἑστηκότων", οἳ
4 γεύσωνται οὐ μὴ ⁽⁴⁾ γεύσονται" θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὡσεὶ ἡμέ- 28
ραι ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν ⌜τὸν⌝ Πέτρον καὶ Ἰωάν-
νην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος 29
τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ
λευκὸς ἐξαστράπτων. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελά- 30
λουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἠλίας· οἳ ὀφ- 31
θέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἔμελλε
πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐ- 32
τῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ. Διαγρηγορήσαντες

δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συν- IX.
33 εστῶτας αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι
αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν·
Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιή-
σωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοί, καὶ [1] Μωσεῖ μί- [1] μίαν Μωσεῖ
34 αν," καὶ μίαν Ἠλίᾳ· μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. Ταῦτα
δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη, καὶ ἐπεσκία-
σεν αὐτούς. Ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους εἰσ-
35 ελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς
νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
36 πητός, αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φω-
νήν, εὑρέθη ⌜ὁ⌝ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσί-
γησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
ραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν.

37 Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐ-
τῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πο-
38 λύς. Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησε, λέ-
γων· Διδάσκαλε, δέομαί σου, [2] ἐπίβλεψον" ἐπὶ [2] ἐπίβλεψαι
39 τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής [3] ἐστί μοι·" καὶ ἰδού, [3] μοί ἐστι
πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ
40 ἀπ' αὐτοῦ, συντρῖβον αὐτόν. Καὶ ἐδεήθην τῶν
μαθητῶν σου, ἵνα [4] ἐκβάλλωσιν" αὐτό, καὶ οὐκ [4] ἐκβάλωσιν
41 ἠδυνήθησαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ
γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε
42 [5] ὧδε τὸν υἱόν σου." Ἔτι δὲ προσερχομένου [5] τὸν υἱόν σου ὧδε
αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ συνεσπά-

ΙΚ. ῥαξεν. Ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ
ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν
αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάν- 43
τες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.

[1] ἐποίει

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς [1] ἐ-
ποίησεν" ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· 44
ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς
χεῖρας ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, 45
καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσ-
θωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ
τοῦ ῥήματος τούτου.

Εἰσῆλθε δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν 46
εἴη μείζων αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἰδὼν τὸν διαλο- 47
γισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου,
ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς 48
ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν
ἀποστείλαντά με. Ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν
[2] ἐστι ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος [2] ἔσται" μέγας. Ἀποκριθεὶς 49
δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ
τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα " τὰ " δαιμόνια, καὶ
ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε· ὃς 50
[3] ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν γὰρ οὐκ ἔστι καθ' [3] ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν" ἐστιν.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς 51

ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ IX.
52 ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀπ-
έστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ· καὶ πο-
ρευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε
53 ἑτοιμάσαι αὐτῷ. Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτὸν, ὅτι τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.
54 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάν-
νης, εἶπον· Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτοὺς, ὡς καὶ Ἡλίας
55 ἐποίησε; Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ᵀ καὶ εἶ-
πεν· Οὐκ οἴδατε, οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς; Ὁ
γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων
56 ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι ᵏ. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς
ἑτέραν κώμην.

57 ⁽¹⁾ Ἐγένετο δὲ," πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, ¹ Καὶ ἐγένετο
εἶπέ τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι, ὅπου ἂν
58 ἀπέρχῃ ᵀ Κύριε ᵏ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ
ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
59 ἔχει, ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτε-
ρον· Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρε-
ψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου.
60 Εἶπε δὲ αὐτῷ ᵀ ὁ Ἰησοῦς ᵏ· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θά-
ψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε
61 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος·
Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι
62 ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. Εἶπε δὲ πρὸς
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐ-

IX. τοῦ ἐπ' ἄροτρον, ϗ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός
ἐςιν εἰς τὴν βασιλείαν τῦ Θεῦ.

X. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους 1
ἑβδομήκοντα, ϗ ἀπέςειλεν αὐτὺς ἀνὰ δύο πρὸ
προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον, ὗ
ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. Ἔλεγεν ὖν πρὸς αὐτύς· 2
Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι.
¹ ἐκβάλῃ Δεήθητε ὖν τοῦ κυρίου τῦ θερισμοῦ, ὅπως ⁽¹⁾ ἐκ-
βάλλῃ" ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτῦ. Ὑπά- 3
γετε· ἰδὺ, ἐγὼ ἀποςέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέ-
σῳ λύκων. Μὴ βαςάζετε βαλάντιον, μὴ πή- 4
ραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν
ἀσπάσησθε. Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶ- 5
τον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. Καὶ ἐὰν 6
⸂μὲν⸃ ᾖ ἐκεῖ ⸂ὁ⸃ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται
ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀ-
νακάμψει. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες 7
ϗ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης
τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐςι. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας
εἰς οἰκίαν. Καὶ εἰς ἣν ⸂δ'⸃ ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, 8
καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑ-
μῖν, ϗ θεραπεύετε τὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, ϗ λέγε- 9
τε αὐτοῖς· Ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τῦ Θεῦ.
² εἰσέλθητε Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ⁽²⁾ εἰσέρχησθε," ϗ μὴ δέ- 10
χωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐ-
τῆς, εἴπατε· Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα 11
ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν, ἀπομασσόμεθα ὑμῖν·
πλὴν τῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ⸂ἐφ' ὑμᾶς⸃
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Λέγω ⸂δὲ⸃ ὑμῖν, ὅτι 12

Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔςαι, ἢ
13 τῇ πόλει ἐκείνῃ. Οὐαί σοι Χοραζὶν, ὀυαί σοι Βηθ-
σαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνά-
μεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
14 σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. Πλὴν Τύρῳ καὶ
15 Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔςαι ἐν τῇ κρίσει, ἢ ὑμῖν. Καὶ
σὺ Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ ὀυρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως
16 ᾅδου καταβιβασθήσῃ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀ-
κούει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ
ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὸν ἀποςείλαντά με.

17 Ὑπέςρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς,
λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡ-
18 μῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώ-
ρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀςραπὴν ἐκ τοῦ ὀυρανοῦ πε-
19 σόντα. Ἰδοὺ, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πα-
τεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν
δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ ὀυδὲν ὑμᾶς ὀυ μὴ (1) ἀδι- 1 ἀδικήσῃ
20 κήσει·" Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύ-
ματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ ⁻ μᾶλλον ⁺,
ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς ὀυρανοῖς.
21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε
τοῦ ὀυρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα
ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ
νηπίοις. Ναὶ, ὁ πατὴρ, ὅτι ὀύτως ἐγένετο εὐδοκία
22 ἔμπροσθέν σου. ⁻ Καὶ ςραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς,
εἶπε· ⁺ Πάντα (2) παρεδόθη μοι" ὑπὸ τοῦ πατρός 2 μοι παρεδόθη
μου· καὶ ὀυδεὶς γινώσκει, τίς ἐςιν ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ

X. πατὴρ· κ τίς ἐςιν ὁ πατὴρ, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, κ ᾧ
ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Καὶ ςραφεὶς 23
πρὸς τοὺς μαθητὰς, κατ' ἰδίαν εἶπε· Μακάριοι οἱ
ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. Λέγω γὰρ 24
ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται κ βασιλεῖς ἠθέλησαν
ἰδεῖν, ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ ὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι
ἃ ἀκούετε, κ ὐκ ἤκουσαν.

Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀνέςη, ἐκπειράζων αὐτὸν 25
καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ 26
νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ 27
ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σῳ
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, κ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
σῳ, κ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σῳ, κ ἐξ ὅλης τῆς δια-
νοίας σῳ· καὶ τὸν πλησίον σῳ ὡς σεαυτόν. Εἶπε 28
δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, κ ζή-
σῃ. Ὁ δὲ, θέλων δικαιῶν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν 29
Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐςί μου πλησίον; Ὑπολαϐὼν 30
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄνθρωπός τις κατέϐαινεν ἀπὸ
Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, κ λῃςαῖς περιέπεσεν·
οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν κ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπ-
ῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ 31
συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέϐαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκεί-
νῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ 32
καὶ λευΐτης, γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ
ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων 33
ἦλθε κατ' αὐτὸν, κ ἰδὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνίσθη.
Καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτῳ, 34

ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν X.
ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον,
35 καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ⸀ἐξ-
ελθὼν⸌, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ, τι ἂν
προσδαπανήσῃς, ἐγὼ, ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με,
36 ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν (1) δοκεῖ [1] πλησίον δοκεῖ σοι
σοι πλησίον" γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς
37 λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ'
αὐτοῦ. (2) Εἶπεν οὖν" αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ [2] Εἶπε δὲ
σὺ ποίει ὁμοίως.

38 Ἐγένετο δὲ, ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐτὸς
εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις, ὀνόματι
Μάρθα, ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
39 Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ πα-
ρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε
40 τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ
πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέ-
λει σοι, ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε δια-
κονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ, ἵνα μοι συναντιλάβηται.
41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μάρθα,
42 Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά· ἑνὸς
δέ ἐστι χρεία. Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξ-
ελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

1 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ XI.
προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσ-

XI. εὔχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέ- 2
γετε· Πάτερ ⸆ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ⸅, ἁγιασθή-
τω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ⁽¹⁾ ἡ βασιλεία σου·"
⸆ γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς ⸅. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ 3
καθ᾽ ἡμέραν· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· 4
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν. Καὶ
μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν· ⸆ ἀλλὰ ῥῦ-
σαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ⸅ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· 5
Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν
μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς
ἄρτους· ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός 6
με, καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσ- 7
ωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤ-
δη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ᾽ ἐμοῦ
εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι.
Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶ- 8
ναι αὐτοῦ φίλον, διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερ-
θεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· 9
Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε·
κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν 10
λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει· καὶ τῷ κρούοντι ἀ-
νοιγήσεται. Τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ 11
υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ⁽²⁾ εἰ" καὶ
ἰχθῦν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; Ἢ 12
καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ὠὸν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορ-
πίον; Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴδατε 13

[1] σου ἡ βασιλεία

[2] ἢ

[1] ἀγαθὰ δόματα" διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ XI.
μᾶλλον ὁ πατὴρ, ὁ ἐξ οὐρανοῦ, δώσει Πνεῦμα ἅγιον [1] δόματα ἀγαθὰ
τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;
14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν·
ἐγένετο δὲ, τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ
15 κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. Τινὲς δὲ ἐξ αὐ-
τῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ, ἄρχοντι τῶν δαιμονί-
16 ων, ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Ἕτεροι δὲ πειράζον-
17 τες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. Αὐ-
τὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα, εἶπεν αὐτοῖς·
Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦ-
18 ται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. Εἰ δὲ καὶ ὁ Σατα-
νᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βα-
σιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε, ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλ-
19 λειν με τὰ δαιμόνια. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλ-
λουσι; διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται.
20 Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα
21 ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ
ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐ-
22 λὴν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Ἐπὰν
δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτὸν,
τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει, ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ
23 σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ,
κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορ-
24 πίζει. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ
τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζη-
τοῦν ἀνάπαυσιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει· Ὑποστρέ-
25 ψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν

XI. εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. Τότε 26
πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα πνεύμα-
τα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ
ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου
χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν 27
αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου,
εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε,
καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦνγε 28
μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ φυ-
λάσσοντες ⌜ αὐτόν ⌝. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζο- 29
μένων, ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστι·
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ ⌜ τοῦ προφήτου ⌝. Καθὼς γὰρ ἐγέ- 30
νετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευΐταις, οὕτως ἔσται καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. Βασίλισσα 31
νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν
[1] Σολομῶνος. ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν [1] Σο-
λομῶντος," καὶ ἰδού, πλεῖον [1] Σολομῶντος"
ὧδε. Ἄνδρες Νινευῒ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει με- 32
τὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν·
ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδού,
πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, εἰς 33
κρυπτὸν τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν
λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπω-
σιν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· 34
ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ
σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ
τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. Σκόπει οὖν, μὴ τὸ φῶς 35

36 τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστίν. Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον XI.
φωτεινὸν, μὴ ἔχον τὶ μέρος σκοτεινὸν, ἔσαι φω-
τεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτί-
ζῃ σε.
37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἠρώτα αὐτὸν φαρισαῖός τις,
ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ. Εἰσελθὼν δὲ ἀνέπε-
38 σεν· ὁ δὲ φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν, ὅτι οὐ πρῶ-
39 τον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος
πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ
ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε· τὸ δὲ ἔσω-
40 θεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. Ἄφρονες,
οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε;
41 Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην· καὶ ἰδὲ, πάν-
42 τα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. Ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς φαρι-
σαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγα-
νον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα ἔδει ποιῆσαι,
43 κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις,
ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγω-
44 γαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. Οὐαὶ
ὑμῖν ⸆ γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, ὑποκριταὶ⸅, ὅτι
ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι
45 ⸆οἱ⸅ περιπατοῦντες ἐπάνω, οὐκ οἴδασιν. Ἀπο-
κριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν, λέγει αὐτῷ· Διδάσ-
46 καλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. Ὁ δὲ εἶ-
πε· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς
ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν
47 δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. Οὐαὶ
ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν,

XI. οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. ˇἌρα 48
μαρτυρεῖτε ϗ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέ-
ρων ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς, ὑμεῖς
δὲ οἰκοδομεῖτε ⸆ αὐτῶν τὰ μνημεῖα⸇. Διὰ τοῦτο 49
καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς
προφήτας ϗ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦ-
σι ϗ ἐκδιώξουσιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων 50
τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης· ἀπὸ τοῦ αἵματος 51
ˇἌβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, τοῦ ἀπολομέ-
νου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου ϗ τοῦ οἴκου. Ναὶ
λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύ-
της. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν 52
[1] εἰσήλθατε κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ [1] εἰσήλθετε," ϗ
[2] Καὶ ἤρξαντο τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. [2] Λέγοντος δὲ 53
αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ἤρξαντο" οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν ϗ ἀποστοματί-
ζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων· ⸆ ἐνεδρεύοντες αὐτὸν, 54
ϗ ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἵνα
XII. κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.⸇ Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν 1
τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλή-
λους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ·
Πρῶτον προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν
φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. Οὐδὲν δὲ συγ- 2
κεκαλυμμένον ἐστὶν, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ
κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ 3
σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ
πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθή-
σεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φί- 4

λοις μου· Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν [1] ἀποκτεινόν- XII.
των" τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων πε- [1] ἀποκτενόντων
5 ρισσότερόν τι ποιῆσαι. Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν, τίνα φο-
βηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξου-
σίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναὶ λέγω
6 ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε στρουθία πω-
λεῖται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν
7 ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ αἱ
τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται.
Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.
8 Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμ-
προσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ-
μολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ
9 Θεοῦ. Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ-
πων, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ
10 Θεοῦ. Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον
11 Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. Ὅταν
δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς
ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε, πῶς ἢ τί
12 ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἴπητε· Τὸ γὰρ Πνεῦμα ἅγιον
13 διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν. Εἶπε
δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ
ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομί-
14 αν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέ-
15 στησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς
αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ [2] τῆς" πλε- [2] πάσης
ονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐ-
16 τοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπε δὲ πα-

XII. ραβολὴν πρὸς αὐτοὺς, λέγων· Ἀνθρώπου τινὸς
πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. Καὶ διελογίζετο ἐν 17
ἑαυτῷ, λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω, ποῦ συν-
άξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· 18
καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομή-
[1] γενήματά σω· καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ (1) γεννήματά″ μου
καὶ τὰ ἀγαθά μου. Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυ- 19
χὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά·
ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ 20
ὁ Θεός· Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου
ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται;
Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλου- 21
τῶν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο 22
ὑμῖν λέγω, Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ⁻ ὑμῶν ᵏ, τί
φάγητε· μηδὲ τῷ σώματι, τί ἐνδύσησθε. Ἡ ψυ- 23
χὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύ-
ματος. Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεί- 24
ρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον, οὐδὲ ἀπο-
θήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς. Πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς
διαφέρετε τῶν πετεινῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν 25
δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν 26
μεριμνᾶτε; Κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει· 27
οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει. Λέγω δὲ ὑμῖν· Οὐδὲ Σολο-
μῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν
τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον, ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον 28
ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς
οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;
Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε, τί φάγητε ἢ τί πίητε, καὶ 29

30 μὴ μετεωρίζεσθε. Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ XII.
κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν, ὅτι χρή-
31 ζετε τούτων. Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν [1] τοῦ [1] αὐτοῦ
Θεοῦ," καὶ ταῦτα ˹πάντα˺ προστεθήσεται ὑμῖν.
32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ
33 πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλή-
σατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ϗ δότε ἐλεημοσύνην.
Ποιήσατε ἑαυτοῖς [2] βαλάντια" μὴ παλαιούμενα, [2] βαλλάντια
θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπ-
34 της οὐκ ἐγγίζει, οὐδὲ σὴς διαφθείρει. Ὅπου γάρ
ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ϗ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.
35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, ϗ οἱ
36 λύχνοι καιόμενοι· καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις
προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσει
ἐκ τῶν γάμων· ἵνα, ἐλθόντος ϗ κρούσαντος, εὐ-
37 θέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖ-
νοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται, ϗ ἀνακλινεῖ αὐ-
38 τοὺς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. Καὶ ἐὰν
ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, ϗ ἐν τῇ τρίτῃ φυλα-
κῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι
39 ἐκεῖνοι. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι, εἰ ᾔδει ὁ οἰκο-
δεσπότης, ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρη-
σεν ἂν, ϗ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ.
40 Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι, ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖ-
41 τε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ
Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύ-
42 την λέγεις, ἢ ϗ πρὸς πάντας; Εἶπε δὲ ὁ Κύριος·
Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος [3] καὶ" φρόνιμος, [3] ὁ

XII. ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ,
τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; Μακάριος ὁ 43
δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει
ποιοῦντα οὕτως. Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶ- 44
σι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν 45
δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι· ϗ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε ϗ πίνειν
καὶ μεθύσκεσθαι· ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν 46
ἡμέρᾳ, ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ, ᾗ οὐ γινώσκει·
ϗ διχοτομήσει αὐτὸν, ϗ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν
ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ 47
θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ϗ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ
ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς·
ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσε- 48
ται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζη-
τηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, πε-
ρισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν 49
[1] ἐπὶ (1) εἰς" τὴν γῆν, ϗ τί θέλω, εἰ ἤδη ἀνήφθη;
Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, ϗ πῶς συνέχομαι 50
ἕως οὗ τελεσθῇ; Δοκεῖτε, ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην 51
δοῦναι ἐν τῇ γῇ; Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ δια-
μερισμόν. Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν 52
οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, ϗ δύο
[2] ἐπὶ ἐπὶ τρισί. Διαμερισθήσεται πατὴρ (2) ἐφ'" υἱῷ, 53
καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, ϗ θυγάτηρ
ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, ϗ νύμφη
ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς. Ἔλεγε δὲ ϗ τοῖς ὄχλοις· 54
Ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν,

εὐθέως λέγετε· Ὄμβρος ἔρχεται· καὶ γίνεται οὕ- XII.
55 τω. Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε· ὅτι καύ-
56 σων ἔσται· καὶ γίνεται. Ὑποκριταὶ, τὸ πρόσωπον
τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸν δὲ
57 καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; Τί δὲ καὶ ἀφ'
58 ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; Ὡς γὰρ ὑπάγεις
μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ
δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κα-
τασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτής σε παρα-
δῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε (1) βάλλῃ" εἰς 1 βάλῃ
59 φυλακήν. Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως
οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

1 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ, ἀπαγ- XIII.
γέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἷμα
2 Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε, ὅτι οἱ
Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γα-
3 λιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; Οὐχὶ,
λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσ-
4 αύτως ἀπολεῖσθε. Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ,
ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ, καὶ ἀπέ-
κτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε, ὅτι οὗτοι ὀφειλέται ἐγένοντο
παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱε-
5 ρουσαλήμ; Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ με-
6 τανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. Ἔλεγε δὲ
ταύτην τὴν παραβολήν· Συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ
ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην· καὶ ἦλθε (2) καρ- 2 ζητῶν καρπὸν
7 πὸν ζητῶν" ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. Εἶπε δὲ πρὸς

XIII. τὸν ἀμπελουργόν· Ἰδοὺ, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν
καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκ-
κοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; Ὁ δὲ 8
ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦ-
το τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βά-
[1] κόπρια λω (1) κοπρίαν". Κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ 9
μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν.

Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς 10
σάββασι. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθε- 11
νείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα, καὶ μὴ
δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. Ἰδὼν δὲ αὐ- 12
τὴν ὁ Ἰησοῦς, προσεφώνησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι,
ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. Καὶ ἐπέθηκεν αὐ- 13
τῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ
ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγω- 14
γος, ἀγανακτῶν, ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν
ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἓξ ἡμέραι εἰσὶν, ἐν
αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θερα-
πεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη 15
[2] Ὑποκριταὶ οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ εἶπεν· (2) Ὑποκριτὰ," ἕκαστος
ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν
ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;
ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδη- 16
σεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυ-
θῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;
Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατῃσχύνοντο πάν- 17
τες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν
ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ.

18 Ἔλεγε δέ· Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θε- XIII.
19 οῦ; καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Ὁμοία ἐστὶ κόκκῳ
σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον
ἑαυτοῦ· καὶ ηὔξησε, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλά-
20 δοις αὐτοῦ. ⸀Καὶ⸁ πάλιν εἶπε· Τίνι ὁμοιώσω
21 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ, ἣν
λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία,
ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσ-
23 κων, καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ. Εἶπε
δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ
24 δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ
τῆς στενῆς [1]πύλης·" ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, [1] θύρας
25 ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. Ἀφ' οὗ
ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύ-
ραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν,
λέγοντες· Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκρι-
26 θεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ. Τό-
τε ἄρξεσθε λέγειν· Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπί-
27 ομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. Καὶ
ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν ἐστέ· ἀπό-
στητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας.
28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων,
ὅταν ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάν-
τας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑ-
29 μᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀ-
νατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ⸀ἀπὸ⸁ βοῤῥᾶ καὶ νότου·
καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

XIII. Καὶ ἰδού, εἰσὶν ἔσχατοι, οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ 30
πρῶτοι, οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες φαρισαῖ- 31
οι, λέγοντες αὐτῷ· Ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν·
ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐ- 32
τοῖς· Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἰ-
δού, ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον
καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. Πλὴν δεῖ με 33
σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι· ὅτι
οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσα-
[1] ἀποκτένουσα λήμ. Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ (1) ἀποκτεί- 34
νουσα" τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπε-
σταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυν-
άξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς
νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας; καὶ οὐκ ἠθελήσατε.
Ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ⁻ἔρημος˓. 35
[2] Λέγω δὲ (2) Ἀμὴν δὲ λέγω" ὑμῖν, ὅτι οὐ μή με ἴδητε, ἕως
ἂν ἥξῃ ὅτε εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι Κυρίου.

XIV. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος 1
τῶν ἀρχόντων τῶν φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν
ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. Καὶ 2
ἰδού, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ.
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ 3
φαρισαίους, λέγων· Εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θερα-
πεύειν; Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ ἐπιλαβόμενος ἰά- 4
σατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσε. Καὶ ⁻ἀποκριθεὶς˓ 5
πρὸς αὐτοὺς εἶπε· Τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ

ἐμπεσεῖται, κ̀ ὀυκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τῇ XIV.
6 ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ὀυκ ἴσχυσαν ἀνταπο-
7 κριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς
κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων, πῶς τὰς πρω-
8 τοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· Ὅταν
κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς
εἰς τὴν πρωτοκλισίαν· μήποτε ἐντιμότερός σου ἦ
9 κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ· καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ κ̀ αὐτὸν
καλέσας, ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε
ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.
10 Ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς [1]"ἀνάπεσον" εἰς [1] ἀνάπεσαι
τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε,
εἴπῃ σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον. Τότε
ἔσαι σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοί.
11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· καὶ ὁ
12 ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. Ἔλεγε δὲ κ̀ τῷ
κεκληκότι αὐτόν· Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον,
μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου,
μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους·
μήποτε κ̀ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, κ̀ γένηταί σοι
13 ἀνταπόδομα. Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτω-
14 χοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλούς· κ̀ μακάριος ἔσῃ,
ὅτι ὀυκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται
15 γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. Ἀκούσας
δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα, εἶπεν αὐτῷ·
Μακάριος, ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
16 Θεοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπός τις ἐποίησε
17 δεῖπνον μέγα, κ̀ ἐκάλεσε πολλούς. Καὶ ἀπέστει-
λε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς

XIV. κεκλημένοις· Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα.
Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ 18
πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω
ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε
με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύγη βοῶν 19
ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐ-
ρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· 20
Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.
Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ⸀ἐκεῖνος⸁ ἀπήγγειλε 21
τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσ-
πότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἔξελθε ταχέως εἰς
τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτω-
χοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγα-
γε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ὡς 22
ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος 23
πρὸς τὸν δοῦλον· Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγ-
μοὺς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός
μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκεί- 24
νων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. Συν- 25
επορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ στραφεὶς
εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ 26
μισεῖ τὸν πατέρα (1) ἑαυτοῦ," καὶ τὴν μητέρα, καὶ
τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ
τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύ-
ναταί μου μαθητὴς εἶναι. Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει 27
τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναταί
μου εἶναι μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων 28
πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει
τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει (2) τὰ πρὸς" ἀπαρτισμόν;

[1] αὐτοῦ
[2] εἰς

29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον, ϗ μὴ ἰσχύον- XIV.
τος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται
30 ἐμπαίζειν αὐτῷ, λέγοντες· Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
31 ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. Ἢ
τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασι-
λεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύεται,
εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ
32 μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ᾽ αὐτόν; Εἰ
δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόῤῥω ὄντος, πρεσβείαν ἀπο-
33 στείλας, ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. Οὕτως οὖν πᾶς
ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπ-
34 άρχουσιν, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής. Καλὸν
τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυ-
35 θήσεται; Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν
ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.

1 Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι XV.
2 καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. Καὶ διεγόγγυ-
ζον οἱ φαρισαῖοι ϗ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες· Ὅτι
οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται, ϗ συνεσθίει αὐτοῖς.
3 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέ-
4 γων· Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρό-
βατα, ϗ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ
ἐννενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ϗ πορεύεται ἐπὶ τὸ
5 ἀπολωλὸς, ἕως εὕρῃ αὐτό; Καὶ εὑρὼν, ἐπιτίθησιν
6 ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαίρων· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν
οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους ϗ τοὺς γείτονας, λέ-
γων αὐτοῖς· Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβα-

XV. τόν μου τὸ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι οὕτω χα- 7
ρὰ ἔσαι ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανο-
οῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ
χρείαν ἔχουσι μετανοίας. Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς 8
ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ
ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπι-
μελῶς, ἕως ὅτου εὕρῃ; Καὶ εὑροῦσα, συγκαλεῖ- 9
ται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα· συγχά-
ρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν, ἣν ἀπώλεσα.
Οὕτω, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγ- 10
γέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. 11
Εἶπε δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ 12
νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ
ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς
τὸν βίον. Καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν 13
ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ,
ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, 14
ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην· καὶ
αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλή- 15
θη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμ-
ψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.
Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν 16
κερατίων, ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐ-
τῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τοῦ 17
πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων; ἐγὼ δὲ ˟ὧδε˟
λιμῷ ἀπόλλυμαι. Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν 18
πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς
τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· ˟καὶ˟ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος 19

κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθί- XV.
20 ων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑ-
αυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δρα-
μὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ϗ κατεφί-
21 λησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἥ-
μαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν ϗ ἐνώπιόν σου, ϗ οὐκέτι εἰ-
22 μὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν
τὴν πρώτην, ϗ ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δότε δακτύλι-
ον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ϗ ὑποδήματα εἰς τοὺς πό-
23 δας· καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύ-
24 σατε· καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ υἱός
μου νεκρὸς ἦν, ϗ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν,
25 καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ
υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· ϗ ὡς ἐρχό-
μενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας ϗ χο-
26 ρῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων
27 ἐπυνθάνετο, τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει· ϗ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου
τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέ-
28 λαβεν. Ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν.
Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν.
29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· Ἰδοὺ, τοσαῦτα
ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλ-
θον, ϗ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν
30 φίλων μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ
καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔ-
31 θυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν

XV. αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα
τὰ ἐμὰ, σά ἐστιν. Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι 32
ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζη-
σε· καὶ ἀπολωλὼς ⁻ἦν⁺, καὶ εὑρέθη.

XVI. Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Ἄν- 1
θρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον· καὶ
οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτοῦ. Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· 2
Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς
οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. Εἶ- 3
πε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύ-
ριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ;
σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. Ἔγνων 4
τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας,
δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. Καὶ προσκα- 5
λεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυ-
ρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ
κυρίῳ μου; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. 6
Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθί-
σας ταχέως γράψον πεντήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ 7
εἶπε· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκα-
τὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ
γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπῄνεσεν 8
ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως
ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτε-
ροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑ-
αυτῶν εἰσι. Κἀγὼ ὑμῖν λέγω· Ποιήσατε ἑαυ- 9
τοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν

ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίες σκηνάς. XVI.
10 Ὁ πιςὸς ἐν ἐλαχίςῳ, ϰ̀ ἐν πολλῷ πιςός ἐςι· ϰ̀
ὁ ἐν ἐλαχίςῳ ἄδικ῝, ϰ̀ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐςιν.
11 Εἰ ἦν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιςοὶ ἐκ ἐγένεσθε, τὸ
12 ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιςεύσει; Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλο-
τρίῳ πιςοὶ ἐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει;
13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ
γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, ϰ̀ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ
ἑνὸς ἀνθέξεται, ϰ̀ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ
14 δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. Ἤκουον δὲ
ταῦτα πάντα καὶ οἱ φαρισαῖοι, φιλάργυροι ὑπάρ-
15 χοντες· ϰ̀ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. Καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ὑμεῖς ἐςε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας
ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέλυγμα
16 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐςιν. Ὁ νόμ῝ ϰ̀ οἱ προ-
φῆται ἕως Ἰωάννε· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τε͂ Θεε͂
17 εὐαγγελίζεται, ϰ̀ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. Εὐ-
κοπώτερον δέ ἐςι τὸν ἐρανὸν ϰ̀ τὴν γῆν παρελθεῖν,
18 ἢ τε͂ νόμε μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ ἀπολύων
τὴν γυναῖκα αὐτε͂, ϰ̀ γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύει· ϰ̀
πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει.
19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλέσιος, ϰ̀ ἐνεδιδύσκετο πορ-
φύραν ϰ̀ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμ-
20 πρῶς. Πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέ-
βλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτε͂ ἡλκωμένος, ϰ̀ ἐπιθυ-
21 μῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων
ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίε· ἀλλὰ ϰ̀ οἱ κύνες
22 ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτε͂. Ἐγένετο δὲ

XVI. ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν
ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον ⸆τοῦ⸇ Ἀβρα-
άμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Καὶ 23
ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρ-
χων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρό-
θεν, καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐ- 24
τὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραὰμ, ἐλέησόν με,
καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακ-
τύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν
μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ 25
Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι, ὅτι ἀπέλαβες ⸆σὺ⸇
τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοί-
ως τὰ κακά· νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀ-
δυνᾶσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν καὶ 26
ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες
[1] ἔνθεν διαβῆναι [1] ἐντεῦθεν" πρὸς ὑμᾶς, μὴ δύνωνται,
μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· 27
Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν
οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· 28
ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλ-
θωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει 29
αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωσέα καὶ τοὺς προφή-
τας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχὶ, 30
πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευ-
θῇ πρὸς αὐτοὺς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· 31
Εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ
ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

XVII. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἀνένδεκτόν ἐστι 1
⸆τοῦ⸇ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ, δι' οὗ ἔρχε-

2 ται. Λυσιτελεῖ αὐτῷ, εἰ μύλος ὀνικὸς περίκειται XVII.
περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ϰ̀ ἔῤῥιπλαι εἰς τὴν θά-
λασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τού-
3 των. Προσέχετε ἑαυτοῖς· ἐὰν ⁻ δὲ ⁻ ἁμάρτῃ
⁻ εἰς σὲ ⁻ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ· ϰ̀ ἐὰν
4 μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. Καὶ ἐὰν ἑπλάκις τῆς ἡ-
μέρας (1) ἁμάρτῃ" εἰς σὲ, ϰ̀ ἑπλάκις τῆς ἡμέρας [1] ἁμαρτήσῃ
ἐπιστρέψῃ ⁻ ἐπὶ σε ⁻, λέγων· Μετανοῶ· ἀφήσεις
5 αὐτῷ. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· Προσ-
6 θες ἡμῖν πίστιν. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Εἰ εἴχετε
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκα-
μίνῳ ταύτῃ· Ἐκριζώθητι, ϰ̀ φυτεύθητι ἐν τῇ
7 θαλάσσῃ· ϰ̀ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑ-
μῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς
εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως· Παρελθὼν
8 ἀνάπεσαι; ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· Ἑτοίμασον τί
δειπνήσω, ϰ̀ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως
φάγω ϰ̀ πίω· ϰ̀ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι
9 σύ; Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίη-
10 σε τὰ διαταχθέντα ⁻ αὐτῷ ⁻; οὐ δοκῶ. Οὕτω
καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα
ὑμῖν, λέγετε· Ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὅτι ὃ ὠ-
φείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερου-
σαλὴμ, ϰ̀ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σαμαρείας
12 καὶ Γαλιλαίας. Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα
κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ
13 ἔστησαν πόῤῥωθεν. Καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέ-

XVII. γοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν 14
εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς
ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς, ἐκα-
θαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπ- 15
έστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν.
Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, 16
εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκα- 17
θαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; Οὐχ' εὑρέθησαν 18
ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλ-
λογενὴς οὗτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· 19
ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φαρισαίων, πότε ἔρ- 20
χεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ
εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ
παρατηρήσεως·· οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ ὧδε, ἤ, ἰδοὺ ἐκεῖ· 21
ἰδοὺ γὰρ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν·
Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι, 22
ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου ἰδεῖν· καὶ οὐκ ὄψεσθε. Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· 23
Ἰδοὺ ὧδε, ἤ, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξ-
ητε. Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ, ἡ ἀστράπτουσα ἐκ 24
τῆς ὑπ' οὐρανὸν, εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει· οὕτως
ἔσται ‾ καὶ ʿ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐ-
τοῦ. Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀ- 25
ποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Καὶ καθὼς 26
ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ‾ τοῦ ʿ Νῶε, οὕτως ἔσται
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἤσθιον, 27

ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας XVII.
εἰσῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἦλθεν ὁ κατα-
28 κλυσμὸς, ϗ ἀπώλεσεν ἅπαντας. Ὁμοίως ϗ ὡς
ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγό-
29 ραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ ϗ θεῖον
30 ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας· κατὰ ταῦ-
τα ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτε-
31 ται. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώμα-
τος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβά-
τω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐ-
32 πιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. Μνημονεύετε τῆς γυ-
33 ναικὸς Λώτ. Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ϗ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτὴν,
34 ζωογονήσει αὐτήν. Λέγω ὑμῖν· ταύτῃ τῇ νυκτὶ
ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· ⸆ ὁ ⸇ εἷς παραληφθή-
35 σεται, ϗ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. Δύο ἔσονται ἀλή-
θουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό· ⸆ ἡ ⸇ μία παραληφθήσεται, ϗ
36 ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται. ⸆ Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ·
ὁ εἷς παραληφθήσεται, ϗ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. ⸇
37 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Ποῦ, Κύριε; Ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθή-
σονται οἱ ἀετοί.

1 Ἔλεγε δὲ ϗ παραβολὴν αὐτοῖς, πρὸς τὸ δεῖν XVIII.
2 πάντοτε προσεύχεσθαι, ϗ μὴ ἐκκακεῖν, λέγων·
Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φοβούμε-
3 νος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. Χήρα δὲ
⸆ τις ⸇ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· ϗ ἤρχετο πρὸς αὐ-

XVIII. τὸν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου
μου. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον. Μετὰ δὲ 4
ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ ϗ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι,
ϗ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι, διάγε τὸ παρέχειν 5
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα
μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. Εἶπε δὲ ὁ 6
Κύριος· Ἀκούσατε, τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει.
Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκ- 7
λεκτῶν αὐτοῦ, τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας ϗ
νυκτὸς, ϗ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; Λέγω ὑμῖν, 8
ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὑρήσει τὴν πίστιν
ἐπὶ τῆς γῆς;

Εἶπε δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' 9
ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, ϗ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοι-
ποὺς, τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀν- 10
έβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι· ὁ εἷς φαρισαῖ-
ος, ϗ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ φαρισαῖος σταθεὶς 11
πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ Θεὸς, εὐχα-
ριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώ-
πων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ, ἢ ϗ ὡς οὗτος ὁ τε-
λώνης. Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ 12
πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν 13
ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἐπᾶραι· ἀλλ' ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ,
λέγων· Ὁ Θεὸς, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.
Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν 14

οἶκον αὐτοῦ, ἢ " γὰρ ᵏ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν XVIII.
ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν,
ὑψωθήσεται.

15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν
ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν· Ἄφ-
ετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε
αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλεί-
αν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων· Δι-
δάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρο-
19 νομήσω; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις
20 ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς
ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ φονεύσῃς· Μὴ
κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Τίμα τὸν πατέ-
21 ρα σου, καὶ τὴν μητέρα " σου ᵏ. Ὁ δὲ εἶπε· Ταῦ-
22 τα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ἀκού-
σας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἕν σοι
λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτω-
χοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀ-
23 κολούθει μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος
24 ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. Ἰδὼν δὲ αὐ-
τὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε· Πῶς δυσ-
κόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς
25 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εὐκοπώτερον γάρ ἐστι,
κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς (1) ῥαφίδος " εἰσελθεῖν, ἢ 1 βελόνης

XVIII. πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.
Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆ- 26
ναι; Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, 27
δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· 28
Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν
σοι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι 29
οὐδείς ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφοὺς,
ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θε-
οῦ, ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ 30
καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν
αἰώνιον.

Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτούς· 31
Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσε-
ται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ
υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθ- 32
νεσι, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμ-
πτυσθήσεται· καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐ- 33
τόν· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐ- 34
τοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν· καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο
κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
λεγόμενα.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχὼ, 35
τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν.
Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο, 36
τί εἴη τοῦτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς 37
ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. Καὶ ἐβόησε, λέγων· 38
Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ οἱ προάγοντες 39

ἐπετίμων αὐτῷ, ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ XVIII.
40 μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Στα-
θεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς
αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ, ἐπηρώτησεν αὐτὸν,
41 λέγων· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύ-
42 ριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
43 Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ πα-
ραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων
τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ
Θεῷ.

1, 2 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ. Καὶ ἰδοὺ, XIX.
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν
3 ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει
ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν, τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ
4 ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν
ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν·
5 ὅτι ⌜δι'⌝ ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλ-
θεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐ-
τὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κα-
τάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖ-
6 ναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν
7 χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέ-
γοντες· Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε κα-
8 ταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν
Κύριον· Ἰδοὺ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύ-
ριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκο-
9 φάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς

XIX. αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ
τούτῳ ἐγένετο· καθότι ϗ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ
ἐστιν. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι 10
ϗ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε πα- 11
ραβολὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ,
καὶ δοκεῖν αὐτοὺς, ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. Εἶπεν οὖν· Ἄνθρω- 12
πός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν, λα-
βεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, ϗ ὑποστρέψαι. Καλέσας 13
δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς,
[1] ἐν ᾧ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πραγματεύσασθε [1] ἕως
ἔρχομαι. Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτὸν, ϗ 14
ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες· Οὐ
θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἐγέ- 15
νετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασι-
λείαν, ϗ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τού-
τους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον· ἵνα γνῷ, τίς τί διε-
πραγματεύσατο. Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέ- 16
γων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα
μνᾶς. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖ, ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι 17
ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπ-
άνω δέκα πόλεων. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέ- 18
γων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. Εἶ- 19
πε δὲ ϗ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλε-
ων. Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων· Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ 20
σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. Ἐφοβού- 21

μην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ XIX.
22 ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. Λέγει δὲ
αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦ-
λε· ᾔδεις, ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων
23 ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· καὶ διατί
οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν,
24 καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; Καὶ
τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν,
25 καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. Καὶ εἶπον αὐ-
26 τῷ· Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχον-
27 τος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Πλὴν τοὺς
ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με
βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατα-
28 σφάξατε ἔμπροσθέν μου. Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπο-
ρεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.
29 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθα-
νίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστει-
30 λε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἰπών· Ὑπάγετε εἰς
τὴν κατέναντι κώμην· ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε
πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων
31 ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις
ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ·
32 Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Ἀπελθόντες
δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον, καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.
33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐ-
34 τοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶ-
35 πον· Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Καὶ ἤγαγον

XIX. αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιῤῥίψαντες ἑαυτῶν
τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν.
Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐ- 36
τῶν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς 37
τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἤρξαντο ἅ-
παν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν
τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ, περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυ-
νάμεων, λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βα- 38
σιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ
δόξα ἐν ὑψίστοις. Καί τινες τῶν φαρισαίων ἀπὸ 39
τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτί-
μησον τοῖς μαθηταῖς σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν 40
αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ
λίθοι κεκράξονται. Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν 41
πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῇ, λέγων· Ὅτι εἰ ἔγνως 42
καὶ σὺ, καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰ-
ρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. Ὅτι 43
ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί
σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε, καὶ συν-
έξουσί σε πάντοθεν· καὶ ἐδαφιοῦσί σε καὶ τὰ τέκ- 44
να σου ἐν σοί· καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ
λίθῳ· ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκο-
πῆς σου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκ- 45
βάλλειν τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζον-
τας, λέγων αὐτοῖς· Γέγραπται· Ὁ οἶκός μου 46
οἶκος προσευχῆς ἐστιν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε
σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέ- 47
ραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-

τεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, ϗ οἱ πρῶτοι τοῦ XIX.
48 λαοῦ. Καὶ οὐχ εὕρισκον, τὸ, τί ποιήσωσιν· ὁ
λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, διδά- XX.
σκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, ϗ εὐαγγελι-
ζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς ϗ οἱ γραμματεῖς
2 σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέ-
γοντες· Εἰπὲ ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς,
3 ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀπο-
κριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀ-
4 γὼ ἕνα λόγον, ϗ εἴπατέ μοι. Τὸ βάπτισμα Ἰω-
5 άννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ συν-
ελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Ὅτι ἐὰν εἴ-
πωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε
6 αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων· πᾶς ὁ
λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν,
7 Ἰωάννην προφήτην εἶναι. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ
8 εἰδέναι πόθεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ
ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
9 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν
ταύτην· Ἄνθρωπός ⁻ τις ‹ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα,
ϗ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· ϗ ἀπεδήμησε χρόνους
10 ἱκανούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος
δῶσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ, δείραντες αὐτὸν, ἐξ-
11 απέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον
δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες ϗ ἀτιμάσαντες
12 ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι τρί-

XX. τον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.
Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; 13
πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον
ἰδόντες ἐντραπήσονται. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ 14
γεωργοὶ, διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες·
Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν
αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. Καὶ ἐκ- 15
βαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν.
Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;
Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ 16
δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶ-
πον· Μὴ γένοιτο. Ὁ δὲ, ἐμβλέψας αὐτοῖς, εἶπε· 17
Τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμμένον τοῦτο· Λίθον, ὃν ἀπε-
δοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κε-
φαλὴν γωνίας; Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λί- 18
θον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμή-
σει αὐτόν. Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ 19
γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν
γὰρ, ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε.
Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑ- 20
ποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβων-
ται αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ
καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν 21
αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν, ὅτι ὀρθῶς
λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον,
ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδά-
σκεις· ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦναι, ἢ οὔ; 22
Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν, εἶπεν πρὸς 23

24 αὐτούς· ⸀Τί με πειράζετε; ⸌ (1) ἐπιδείξατέ⸍ μοι XX. [1] δείξατέ
δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα κ̀ ἐπιγραφήν; Ἀπο-
25 κριθέντες δὲ εἶπον· Καίσαρος. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ
26 τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσ-
θαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ· κ̀ θαυμά-
27 σαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγησαν. Προσ-
ελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγον-
28 τες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέ-
γοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν· Ἐάν
τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, κ̀ οὗτος
ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐ-
29 τοῦ. Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· κ̀ ὁ πρῶτος λα-
30 βὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος. Καὶ ἔλαβεν ὁ
δεύτερος τὴν γυναῖκα, κ̀ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.
31 Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ κ̀ οἱ ἑπ-
32 τὰ, ⸀κ̀⸌ οὐ κατέλιπον τέκνα, κ̀ ἀπέθανον. ⸀Ὕστε-
33 ρον δὲ πάντων ἀπέθανε κ̀ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν
ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπ-
34 τὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γα-
35 μοῦσι κ̀ ἐκγαμίσκονται· οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ
αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν, κ̀ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ
36 νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίσκονται. Οὔτε
γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι,
κ̀ υἱοί εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.
37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ, κ̀ Μωσῆς ἐμήνυσεν

XX. ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβρα-
ὰμ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ.
Θεὸς δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ 38
αὐτῷ ζῶσιν. Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμ- 39
ματέων, εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. Οὐκ 40
ἔτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾷν αὐτὸν οὐδέν. Εἶπε δὲ 41
πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν υἱὸν Δα-
βὶδ εἶναι; Καὶ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ Ψαλ- 42
μῶν· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ
δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό- 43
διον τῶν ποδῶν σου. Δαβὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν κα- 44
λεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Ἀκούοντος δὲ παν- 45
τὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Προσέ- 46
χετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν θελόντων περι-
πατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν
ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· οἳ κατ- 47
εσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μα-
κρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισσότερον
κρίμα.

XXI. Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα 1
αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλουσίους. Εἶδε δὲ 2
καί τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λε-
πτά. Καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χή- 3
ρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον πάντων ἔβαλεν. Ἅ- 4
παντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς
ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ

ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον, ὃν εἶχεν, XXI.
ἔβαλε.

5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις
6 καλοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε· Ταῦτα
ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθή-
7 σεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται. Ἐπ-
ηρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε
οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅταν μέλλῃ ταῦ-
8 τα γίνεσθαι; Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε, μὴ πλανηθῆ-
τε. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
λέγοντες· Ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε.
9 Μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἀκού-
σητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε·
δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον· ἀλλ' οὐκ εὐθέως
10 τὸ τέλος. Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται
11 ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σει-
σμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους, καὶ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ
ἔσονται· φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ με-
12 γάλα ἔσται. Πρὸ δὲ τούτων [1] ἀπάντων" ἐπι- [1] πάντων
βαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξου-
σι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀ-
γομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνό-
13 ματός μου. Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον.
14 Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾷν
15 ἀπολογηθῆναι. Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ
σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν [2] οὐδὲ" ἀντιστῆ- [2] ἢ
16 ναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε
δὲ καὶ ὑπὸ γονέων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγγενῶν, καὶ φί-

XXI. λων· καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. Καὶ ἔσεσθε μι- 17
σούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. Καὶ θρὶξ 18
ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. Ἐν τῇ 19
ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν 20
δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερου-
σαλὴμ, τότε γνῶτε, ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐ-
τῆς. Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς τὰ 21
ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκχωρείτωσαν· ϗ οἱ
ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν.
[1] πλησθῆναι Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι, τοῦ [(1)] πλη- 22
ρωθῆναι" πάντα τὰ γεγραμμένα. Οὐαὶ δὲ ταῖς 23
ἐν γαστρὶ ἐχούσαις ϗ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς
γῆς, ϗ ὀργὴ ⁻ἐν⁺ τῷ λαῷ τούτῳ· καὶ πεσοῦνται 24
στόματι μαχαίρας, ϗ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς
πάντα τὰ ἔθνη· ϗ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη
ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. Καὶ 25
ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ ϗ σελήνῃ ϗ ἄστροις, καὶ ἐπὶ
[2] ἠχοῦς τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, [(2)] ἠχούσης" θα-
λάσσης ϗ σάλου· ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ 26
φόβου ϗ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκου-
μένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσον-
ται. Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρ- 27
χόμενον ἐν νεφέλῃ, μετὰ δυνάμεως ϗ δόξης πολ-
λῆς. Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψα- 28
τε, ϗ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει
ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Καὶ εἶπε παραβολὴν αὐ- 29
τοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν ϗ πάντα τὰ δένδρα· ὅταν 30
προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ᾽ ἑαυτῶν γινώ-

31 σκελε, ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐςίν. Οὕτω ϗ ὑ- XXI.
μεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε, ὅτι
32 ἐγγύς ἐςιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν
33 πάντα γένηται. Ὁ οὐρανὸς ϗ ἡ γῆ παρελεύσον-
34 ται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Προσέ-
χετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε (1) βαρυνθῶσιν" ὑμῶν 1 βαρηθῶσιν
αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ, ϗ μέθῃ, ϗ μερίμναις
βιωτικαῖς, ϗ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιςῇ ἡ ἡμέρα
35 ἐκείνη. Ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας
τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.
36 Ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ, δεόμενοι, ἵνα καται-
αξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα
γίνεσθαι, καὶ ςαθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ
νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλού-
38 μενον Ἐλαιῶν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε πρὸς
1 αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ. Ἤγγιζε δὲ ἡ XXII.
2 ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη πάσχα. Καὶ ἐζή-
τουν οἱ ἀρχιερεῖς ϗ οἱ γραμματεῖς, τὸ, πῶς ἀν-
3 έλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. Εἰσῆλθε
δὲ ⸆ὁ⸅ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον
Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα.
4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι ϗ τοῖς
5 ςρατηγοῖς, τὸ, πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς. Καὶ
ἐχάρησαν ϗ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι.

XXII. Καὶ ἐξωμολόγησε· καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παρα- 6
δοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου.

Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύ- 7
εσθαι τὸ πάσχα. Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάν- 8
νην, εἰπών· Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πά-
σχα, ἵνα φάγωμεν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ θέ- 9
λεις ἑτοιμάσωμεν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ, εἰσ- 10
ελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσει ὑμῖν
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθή-
σατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν, οὗ εἰσπορεύεται. Καὶ 11
ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ δι-
δάσκαλος· Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; κἀκεῖνος ὑμῖν 12
δείξει [1] ἀνώγεον " μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμά-
σατε. Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἴρηκεν αὐ- 13
τοῖς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ 14
ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦ- 15
το τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν, πρὸ τοῦ με πα-
θεῖν. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ 16
αὐτοῦ, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θε-
οῦ. Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας εἶπε· 17
Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς. Λέγω 18
γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ.
Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκλασε· καὶ ἔδω- 19
κεν αὐτοῖς, λέγων· Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ

[1] ἀνάγαιον

ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνά- XXII.
20 μνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπ-
νῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη
ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον.
21 Πλὴν ἰδοὺ, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ
22 ἐπὶ τῆς τραπέζης. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀν-
23 θρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ
ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς, τὸ, τίς ἄρα εἴη ἐξ
24 αὐτῶν, ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ
φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι
25 μείζων. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν
ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐ-
26 τῶν, εὐεργέται καλοῦνται. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως·
ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος· καὶ
27 ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων; ὁ
ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος;
28 ἐγὼ δέ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. Ὑμεῖς
δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασ-
29 μοῖς μου. Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό
30 μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν· ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνη-
τε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ
(1) καθίσησθε" ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα 1 καθίσεσθε
31 φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων,
Σίμων, ἰδοὺ, ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σι-
32 νιάσαι ὡς τὸν σῖτον. Ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ,
ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου. Καὶ σύ ποτε ἐπι-
33 στρέψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλα-

XXII. κὴν κ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε· Λέγω 34
σοι, Πέτρε, ὁ μὴ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν
ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 35
Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου, κ πήρας,
κ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶπον·
Οὐδενός. Εἶπεν ὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων 36
βαλάντιον, ἀράτω, ὁμοίως κ πήραν· καὶ ὁ μὴ
ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, κ ἀγορα-
σάτω μάχαιραν. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἔτι τοῦτο 37
τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοὶ, τό· Καὶ
μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. Καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ
τέλος ἔχει. Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ, μάχαιραι 38
ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἱκανόν ἐστι.

Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος 39
τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ κ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ. Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐ- 40
τοῖς· Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.
Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ᾽ αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βο- 41
λὴν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων· 42
Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο
ἀπ᾽ ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν
γενέσθω. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ᾽ ὐρανοῦ, 43
ἐνισχύων αὐτόν. Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτε- 44
νέστερον προσηύχετο. Ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ
ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν
γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν 45
πρὸς τὺς μαθητὰς ⁻ αὐτοῦ ᵋ, εὗρεν αὐτὺς κοιμω-
μένους ἀπὸ τῆς λύπης, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί καθ- 46

εὕδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλ- XXII.
θητε εἰς πειρασμόν.
47 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ, ὄχλος· καὶ ὁ
λεγόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προήρχετο
(1) αὐτῶν," καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. [1] αὐτοὺς
48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν
49 υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; Ἰδόντες δὲ οἱ
περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον, εἶπον αὐτῷ· Κύριε, εἰ πα-
50 τάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ
αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐ-
51 τοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πεν· Ἐᾶτε ἕως τούτου. Καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου
52 αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς
παραγενομένους ἐπ᾽ αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς
τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξελη-
53 λύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· καθ᾽ ἡμέραν
ὄντος μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε
τὰς χεῖρας ἐπ᾽ ἐμέ· ἀλλ᾽ αὕτη ὑμῶν ἐστιν ἡ ὥρα,
54 καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. Συλλαβόντες δὲ αὐ-
τὸν, ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον ⸢αὐτὸν⸣ εἰς τὸν οἶκον
τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρό-
55 θεν. Ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ
συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν
56 μέσῳ αὐτῶν. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθ-
ήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπε·
57 Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ⸢αὐτὸν⸣,
58 λέγων· Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. Καὶ μετὰ βραχὺ
ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ.

XXII. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ δι- 59
αστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο,
λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ
γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἄνθρω- 60
πε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λα-
λοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ⌜ὁ⌝ ἀλέκτωρ. Καὶ 61
στραφεὶς ὁ Κύριος, ἐνέβλεψε τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπ-
εμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν
αὐτῷ· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ με
τρίς. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ⌜ὁ Πέτρος⌝, ἔκλαυσε 62
πικρῶς.

¹ αὐτὸν
Καὶ οἱ ἄνδρες, οἱ συνέχοντες (1) τὸν Ἰησοῦν," 63
ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέροντες. Καὶ περικαλύψαντες 64
αὐτὸν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον· καὶ ἐπηρώτων
αὐτὸν, λέγοντες· Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παί-
σας σε. Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλε- 65
γον εἰς αὐτόν.

Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέρι- 66
ον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀν-
² αὐτῶν
ήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον (2) ἑαυτῶν," λέ-
γοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπε δὲ 67
αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· ἐὰν δὲ 68
καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε.
Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος 69
ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Εἶπον δὲ πάν- 70
τες· Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐ-

71 τοὺς ἔφη· Ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶ- XXII.
πον· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ
γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, (1)ἤγα- XXIII.
2 γεν" αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. Ἤρξαντο δὲ κατη- 1 ἤγαγον
γορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες· Τοῦτον εὕρομεν διαστρέ-
φοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους δι-
δόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.
3 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων· Σὺ εἶ
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐ-
4 τῷ ἔφη· Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὑρίσκω αἴ-
5 τιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπίσχυον, λέ-
γοντες· Ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν, διδάσκων καθ᾽
ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαί-
6 ας ἕως ὧδε. Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν,
7 ἐπηρώτησεν, εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι. Καὶ
ἐπιγνοὺς, ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστὶν, ἀνέ-
πεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν
8 Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. Ὁ δὲ
Ἡρώδης, ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ
θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν ⸆πολ-
λὰ⸇ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ᾽
9 αὐτοῦ γινόμενον. Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις
10 ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. Εἱστή-
κεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως
11 κατηγοροῦντες αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ

XXIII. Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαί-
ξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀνέπεμ-
ψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ, τε 12
Πιλάτος ϗ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλή-
λων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυ-
τούς. Πιλάτος δὲ, συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιε- 13
ρεῖς ϗ τοὺς ἄρχοντας ϗ τὸν λαὸν, εἶπε πρὸς αὐ- 14
τούς· Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον,
ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ, ἐνώπι-
ον ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώ-
πῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.
Ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς 15
αὐτὸν, ϗ ἰδοὺ, οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγ-
μένον αὐτῷ. Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 16
⸆Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν 17
ἕνα.⸅ Ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ, λέγοντες· Αἶ- 18
ρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· ὅστις 19
ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει ϗ φόνον
βεβλημένος εἰς φυλακήν. Πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος 20
προσεφώνησε, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. Οἱ 21
δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες· ⁽¹⁾ Σταύρωσον, σταύρω-
σον" αὐτόν. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί 22
γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου
εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.
Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐ- 23
τὸν σταυρωθῆναι· καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν
ϗ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινε γε- 24
νέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. Ἀπέλυσε δὲ ⸆αὐτοῖς⸅ 25

[1] Σταυροῦ, σταυροῦ

τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυ- XXIII.
λακὴν, ὃν ᾐτοῦντο· τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ
θελήματι αὐτῶν.

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνός
τινος Κυρηναίου τοῦ ἐρχομένου ἀπ᾽ ἀγροῦ ἐπέ-
θηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυ-
28 ναικῶν, αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. Στρα-
φεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Θυγατέρες
Ἱερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ᾽ ἐμέ· πλὴν ἐφ᾽ ἑαυ-
29 τὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. Ὅτι ἰδοὺ,
ἔρχονται ἡμέραι, ἐν αἷς ἐροῦσι· Μακάριαι αἱ στεῖ-
ραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθή-
30 λασαν. Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι· Πέσε-
τε ἐφ᾽ ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς.
31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ
32 ξηρῷ τί γένηται; Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κα-
κοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμε-
νον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κα-
κούργους· ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.
34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ
οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια
35 αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον. Καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεω-
ρῶν. Ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐ-
τοῖς, λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν,

XXIII. εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς, ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. Ἐν- 36
έπαιζον δὲ αὐτῷ ϗ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι
ϗ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ 37
εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.
Ἦν δὲ ϗ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ᾽ αὐτῷ γράμ- 38
μασιν Ἑλληνικοῖς ϗ Ῥωμαϊκοῖς ϗ Ἑβραϊκοῖς·
Οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Εἷς δὲ 39
τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν,
λέγων· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτὸν ϗ ἡ-
μᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέ- 40
γων· Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ
κρίματι εἶ; Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ, ὧν 41
ἐπράξαμεν, ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον
ἔπραξε. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· Μνήσθητί μου, 42
Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶ- 43
πεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον
μετ᾽ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα 44
ἕκτη, ϗ σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥ-
ρας ἐννάτης. Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος· καὶ ἐσχίσθη 45
τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. Καὶ φωνήσας 46
φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς
σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· καὶ ταῦτα εἰ-
πὼν, ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ 47
γενόμενον, ἐδόξασε τὸν Θεὸν, λέγων· Ὄντως ὁ
ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμ- 48
παραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην,
θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ⁻ ἑαυτῶν ᵋ τὰ
στήθη ὑπέστρεφον. Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνω- 49

στοὶ αὐτοῦ μακρόθεν, ϗ γυναῖκες αἱ συνακολουθή- XXIII.
σασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

50 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς ὑπ-
51 άρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς ϗ δίκαιος, (οὗτος οὐκ ἦν
συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ ϗ τῇ πράξει αὐ-
τῶν·) ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων·
ὃς [1] ϗ προσεδέχετο ϗ αὐτὸς" τὴν βασιλείαν [1] προσεδέχετο
52 τοῦ Θεοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο
53 τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ καθελὼν αὐτὸ, ἐνετύ-
λιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι
54 λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. Καὶ ἡ-
μέρα ἦν παρασκευὴ, ⸆ καὶ ⸌ σάββατον ἐπέφωσκε.
55 Κατακολουθήσασαι δὲ ϗ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν
συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαν-
το τὸ μνημεῖον, ϗ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.
56 Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα·
καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντο-
λήν.

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέος, ἦλ- XXIV.
θον ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώμα-
2 τα· ⸆ καί τινες σὺν αὐταῖς. ⸌ Εὗρον δὲ τὸν λίθον
3 ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. Καὶ εἰσελ-
4 θοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ
ἐγένετο, ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ
ἰδοὺ, [2] δύο ἄνδρες" ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσε- [2] ἄνδρες δύο
5 σιν ἀστραπτούσαις. Ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐ-
τῶν, ϗ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον

XXIV. πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νε-
κρῶν; ὐκ ἔϛιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐ- 6
λάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, λέγων· 7
Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς
χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, ϗ ϛαυρωθῆναι, ϗ
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναϛῆναι. Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν 8
ῥημάτων αὐτῦ. Καὶ ὑποϛρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνη- 9
μείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα ϗ
¹'Ην πᾶσι τοῖς λοιποῖς. ⁽¹⁾Ἦσαν" δὲ ἡ Μαγδαλη- 10
νὴ Μαρία, καὶ Ἰωάννα, καὶ Μαρία Ἰακώβου, ϗ
αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀπο-
ϛόλυς ταῦτα. Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ 11
λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, ϗ ἠπίϛουν αὐταῖς. Ὁ 12
δὲ Πέτρος ἀναϛὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ
παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα· καὶ
ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν, θαυμάζων τὸ γεγονός.

Καὶ ἰδὲ, δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐ- 13
τῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν ϛαδίους ἑξή-
κοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαύς. Καὶ 14
αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν
συμβεβηκότων τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμι- 15
λεῖν αὐτοὺς ϗ συζητεῖν, ϗ αὐτὸς ὁ Ἰησῦς ἐγγί-
σας συνεπορεύετο αὐτοῖς. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν 16
ἐκρατοῦντο, τῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Εἶπε δὲ 17
πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι ὗτοι, ὓς ἀντιβάλλετε ,
πρὸς ἀλλήλυς περιπατοῦντες, ϗ ἐϛὲ σκυθρωποί;
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς 18
αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς ⁻ ἐν ᵏ Ἱερουσαλὴμ,

καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις XXIV.
19 ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον
αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο
ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ, ἐναντί-
20 ον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ· ὅπως τε παρέδω-
καν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς
21 κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Ἡμεῖς δὲ
ἠλπίζομεν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν
Ἰσραήλ· ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύ-
την ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο.
22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς,
23 γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον· καὶ μὴ εὑροῦσαι
τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν
24 ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. Καὶ
ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ
εὗρον οὕτω, καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ
25 οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὦ ἀνόη-
τοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν,
26 οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν
τὸν Χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;
27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν
προφητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γρα-
28 φαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην,
οὗ ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω
29 πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέγοντες·
Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέ-
κλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐ-
30 τοῖς. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ'
αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον, εὐλόγησε, καὶ κλάσας

XXIV. ἐπεδίδου αὐτοῖς. Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀ- 31
φθαλμοὶ, ϗ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος
ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· 32
Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλά-
λει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γρα-
φάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν 33
εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς
ἕνδεκα ϗ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας· Ὅτι ἠγέρθη 34
ὁ Κύριος ὄντως, ϗ ὤφθη Σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξ- 35
ηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, ϗ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ
κλάσει τοῦ ἄρτου.

Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς 36
ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, ϗ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν.
Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι, ἐδόκουν 37
πνεῦμα θεωρεῖν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμέ- 38
νοι ἐστὲ, ϗ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν; Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς 39
πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ με
ϗ ἴδετε· ὅτι πνεῦμα σάρκα ϗ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθ-
ὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐπέ- 40
δειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἔτι δὲ 41
ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, ϗ θαυμαζόν-
των, εἶπεν αὐτοῖς· Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε;
Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος· καὶ ἀπὸ 42
μελισσίου κηρίου. Καὶ λαβὼν, ἐνώπιον αὐτῶν 43
ἔφαγεν.

Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησα 44

πρὸς ὑμᾶς, ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι XXIV.
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως, καὶ
45 προφήταις, καὶ ψάλμοις, περὶ ἐμοῦ. Τότε διή-
νοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς·
46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι οὕτω γέγραπται, καὶ οὕτως
ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ
47 τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐ-
τοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα
48 τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς δέ
49 ἐστε μάρτυρες τούτων. Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς
δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ⸆ Ἱερουσαλὴμ ⸇, ἕως οὗ
ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50 Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ
51 ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτούς. Καὶ
ἐγένετο, ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς, διέστη ἀπ'
52 αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ αὐτοὶ,
προσκυνήσαντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ
53 μετὰ χαρᾶς μεγάλης. Καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν
τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.
⸆ Ἀμήν. ⸇

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ.

---

1 ΕΝ ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, ϗ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν 1.
2 Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. Οὗτος ἦν ἐν
3 ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο·
4 καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. Ἐν
αὐτῷ ζωὴ ἦν, ϗ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.
5 Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, ϗ ἡ σκοτία αὐτὸ
6 οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος
7 παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· οὗτος ἦλθεν
εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, ἵνα
8 πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ
9 φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν
τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον
10 ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ
ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, ϗ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ
11 ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, ϗ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρ-
12 έλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς
ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ

1. ὄνομα αὐτοῦ· οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος 13
σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ
ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκή- 14
νωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρὸς, πλήρης χάρι-
τος καὶ ἀληθείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐ- 15
τοῦ, καὶ κέκραγε, λέγων· Οὗτος ἦν, ὃν εἶπον· Ὁ
ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι
[1] Ὅτι πρῶτός μου ἦν. (1) Καὶ" ἐκ τοῦ πληρώματος 16
αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χά-
ριτος. Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη· ἡ χάρις 17
καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν 18
οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς
τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε 19
ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ
λευΐτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; Καὶ 20
ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν·
[2] ἐγὼ οὐκ εἰμὶ Ὅτι (2) οὐκ εἰμὶ ἐγὼ" ὁ Χριστός. Καὶ ἠρώτησαν 21
αὐτόν· Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει· Οὐκ εἰ-
μί· Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη· Οὔ. Εἶ- 22
πον οὖν αὐτῷ· Τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς
πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; Ἔφη· 23
Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν
ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.
Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν φαρισαίων· 24
καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν βα- 25
πτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς, οὔτε Ἠλίας, οὔτε ὁ

26 προφήτης; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων· I.
Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν,
27 ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, ˉαὐτός ἐστιν˂ ὁ ὀπίσω μου
ἐρχόμενος, ˉὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν·˂ οὗ ˉἐγὼ˂
οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑπο-
28 δήματος. Ταῦτα ἐν (1) Βηθαβαρᾷ" ἐγένετο πέ- [1] Βηθανίᾳ
ραν τοῦ Ἰορδάνου ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει ˉὁ Ἰωάννης˂ τὸν Ἰησοῦν
ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ
30 Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὗτός
ἐστι, περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ,
ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ
Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτί-
32 ζων. Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι
τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον (2) ὡσεὶ" περι- [2] ὡς
33 στερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. Κἀγὼ οὐκ
ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδα-
τι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα
καταβαῖνον, καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπ-
34 τίζων ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ με-
μαρτύρηκα, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ
36 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰη-
σοῦ περιπατοῦντι, λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.
37 Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ
38 ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,

1. ϗ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐ-
τοῖς· Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, (ὃ 39
λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε,) ποῦ μένεις;
Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε ϗ ἴδετε. Ἦλθον ϗ εἶ- 40
δον, ποῦ μένει· ϗ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν
ἐκείνην. Ὥρα ⁻ δὲ ᶜ ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀν- 41
δρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν
δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου ϗ ἀκολουθη-
σάντων αὐτῷ. Εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελ- 42
φὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα, ϗ λέγει αὐτῷ· Εὑρήκαμεν
[1] Μεσίαν τὸν [1] Μεσσίαν" ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ⁻ ὁ ᶜ
Χριστός. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 43
Ἐμβλέψας ⁻ δὲ ᶜ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Σὺ εἶ Σί-
μων, ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς· ὃ ἑρμη-
νεύεται Πέτρος. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ⁻ ὁ Ἰη- 44
σοῦς ᶜ ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει
Φίλιππον, ϗ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ 45
ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀν-
δρέου ϗ Πέτρου. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθα- 46
ναήλ, ϗ λέγει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ
νόμῳ, ϗ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν
[2] Ναζαρέτ ⁻ τοῦ ᶜ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ [2] Ναζαρέθ." Καὶ εἶπεν 47
αὐτῷ Ναθαναήλ· Ἐκ Ναζαρὲθ δύναταί τι ἀγα-
θὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρχου ϗ ἴδε.
Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς 48
αὐτόν, ϗ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε, ἀληθῶς Ἰσραη-
λίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθανα- 49
ήλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ⁻ ὁ ᶜ Ἰησοῦς
ϗ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι,

50 ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθα- I.
ναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ,
51 σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι· Εἶδόν σε ὑποκά-
τω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων (1) ὄψει." [1] ὄψῃ
52 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἀπ'
ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγ-
γέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας
ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

1 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κα- II.
νᾶ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ.
2 Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
3 τὸν γάμον. Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μή-
τηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι.
4 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, γύναι; οὔπω
5 ἥκει ἡ ὥρα μου. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις·
6 Ὅ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ
ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι, κατὰ τὸν καθαρισμὸν
τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.
7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδα-
8 τος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρι-
9 κλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχι-
τρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον· καὶ οὐκ ᾔδει
πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες
10 τὸ ὕδωρ· φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ
λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν
οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω·

II. σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην 11
ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησῦς ἐν Κανᾷ
τῆς Γαλιλαίας, ϗ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτῦ· ϗ
ἐπίϛευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτῦ. Μετὰ τῦ- 12
το κατέϐη εἰς Καπερναοὺμ, αὐτὸς ϗ ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ, ϗ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτῦ· ϗ
ἐκεῖ ἔμειναν ὐ πολλὰς ἡμέρας.

Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰυδαίων, ϗ ἀνέ- 13
ϐη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ 14
ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας, ϗ πρόϐατα, ϗ περι-
ϛερὰς, καὶ τὺς κερματιϛὰς καθημένους. Καὶ 15
ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέϐαλεν
ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόϐατα ϗ τοὺς βόας· καὶ
τῶν κολλυϐιϛῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα, ϗ τὰς τραπέ-
ζας ἀνέϛρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιϛερὰς πωλοῦσιν 16
εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον
τῦ πατρός μυ οἶκον ἐμπορίυ. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μα- 17
θηταὶ αὐτῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐϛίν· Ὁ ζῆλος τῦ οἴκυ
σῦ [1] καλέφαγέ" με. Ἀπεκρίθησαν ὖν οἱ Ἰυδαῖοι 18
ϗ εἶπον αὐτῷ· Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦ-
τα ποιεῖς; Ἀπεκρίθη ˉ ὁ ᶜ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐ- 19
τοῖς· Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, ϗ ἐν τρισὶν ἡμέ-
ραις ἐγερῶ αὐτόν. Εἶπον ὖν οἱ Ἰυδαῖοι· Τεσσα- 20
ράκοντα ϗ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς ὗτος· καὶ
σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; Ἐκεῖνος δὲ 21
ἔλεγε περὶ τοῦ ναῦ τῦ σώματος αὐτοῦ. Ὅτε ὖν 22
ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
ὅτι τοῦτο ἔλεγεν ˉ αὐτοῖς ᶜ· καὶ ἐπίϛευσαν τῇ

[1] καλαφάγεται

23 γραφῇ, καὶ τῷ λόγῳ, ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ὡς δὲ II.
ἦν ἐν * τοῖς ˹ Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑ-
ορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεω-
24 ροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει. Αὐτὸς δὲ ὁ
Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν
25 γινώσκειν πάντας· καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν, ἵνα
τὶς μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ
ἐγίνωσκε, τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδη- III.
2 μος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· οὗτος ἦλθε
πρὸς [1] τὸν Ἰησοῦν" νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· [1] αὐτὸν
Ῥαββὶ, οἴδαμεν, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκα-
λος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν,
3 ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. Ἀπεκρί-
θη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι· ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν
4 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ
Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι
γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μη-
5 τρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ γεννηθῆναι; Ἀ-
πεκρίθη ⁻ ὁ ˹ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· ἐὰν
μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται
6 εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Τὸ γεγεννη-
μένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι· καὶ τὸ γεγεννημένον
7 ἐκ τοῦ πνεύματος, πνεῦμά ἐστι. Μὴ θαυμάσῃς,
8 ὅτι εἶπόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. Τὸ
πνεῦμα, ὅπου θέλει, πνεῖ· καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ
ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας, πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ

III. ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύ-
ματος. Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· 9
Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; Ἀπεκρίθη ⸆ ὁ ⸇ 10
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ
Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέ- 11
γω σοι· Ὅτι ὃ οἴδαμεν, λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκα-
μεν, μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε. Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πι- 12
στεύετε· πῶς, ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύ-
σετε; Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ 13
μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,
ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε 14
τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου· ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ⸆ μὴ 15
ἀπόληται, ἀλλ' ⸇ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὕτω γὰρ 16
ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐ-
τὸν, μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὐ 17
γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσ-
μον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσ-
μος δι' αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· 18
ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη 19
δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν
κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκό-
τος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ ⁽¹⁾ πονηρὰ αὐτῶν" τὰ
ἔργα. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς, 20
καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ
ἔργα αὐτοῦ. Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται 21

[1] αὐτῶν πονηρὰ

πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι III.
ἐν Θεῷ ἐϛιν εἰργασμένα.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ϗ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· ϗ ἐκεῖ διέτριβε μετ'
23 αὐτῶν, ϗ ἐβάπτιζεν. Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτί-
ζων ἐν Αἰνὼν, ἐγγὺς τοῦ Σαλεὶμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ
24 ἦν ἐκεῖ. Καὶ παρεγίνοντο, ϗ ἐβαπτίζοντο. Οὔ-
πω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰω-
25 άννης. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν
Ἰωάννου μετὰ (1) Ἰουδαίων" περὶ καθαρισμοῦ. ¹ Ἰουδαίου
26 Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην, ϗ εἶπον αὐτῷ·
Ῥαββὶ, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ
μεμαρτύρηκας, ἴδε, οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρ-
27 χονται πρὸς αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶ-
πεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, ἐὰν
28 μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτοὶ ὑμεῖς
μοι μαρτυρεῖτε, ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριϛὸς,
29 ἀλλ' ὅτι ἀπεϛαλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ
ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐϛίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ
νυμφίου, ὁ ἑϛηκὼς ϗ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει
διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ
30 ἐμὴ πεπλήρωται. Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ
31 ἐλαττοῦσθαι. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω πάν-
των ἐϛίν. Ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐϛι, ϗ
ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος,
32 - ἐπάνω πάντων ἐϛὶ, καὶ [c] ὃ ἑώρακε ϗ ἤκουσε,
- τοῦτο [c] μαρτυρεῖ· ϗ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς
33 λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφρά-

III. γισεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν. Ὃν γὰρ ἀπέστει- 34
λεν ὁ Θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ. Οὐ
γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ⁻ ὁ Θεὸς ⁻ τὸ πνεῦμα. Ὁ 35
πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ
χειρὶ αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει ζωὴν 36
αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν,
ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

IV. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ φαρισαῖ- 1
οι, ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτί-
ζει, ἢ Ἰωάννης· καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ 2
ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἀφῆκε τὴν 3
Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. 4
Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην 5
[1] Συχὰρ [2] ὃ (1) Σιχὰρ," πλησίον τοῦ χωρίου, (2) ὃ" ἔδωκεν
Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ 6
τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς, κεκοπιακὼς ἐκ τῆς
ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν
[3] ὡς (3) ὡσεὶ" ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρεί- 7
ας, ἀντλῆσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός
μοι πιεῖν. (Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθει- 8
σαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.)
Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ, 9
Ἰουδαῖος ὢν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναι-
κὸς Σαμαρείτιδος; (οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι
Σαμαρείταις.) Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐ- 10
τῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ
λέγων σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν,

11 καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυ- IV.
νή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, ϗ τὸ φρέαρ ἐστὶ
12 βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ
μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ; ὃς ἔδωκεν
ἡμῖν τὸ φρέαρ, ϗ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ
13 αὐτοῦ, ϗ τὰ θρέμματα αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη ὁ
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδα-
14 τος τούτου, διψήσει πάλιν· ὃς δ᾽ ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδα-
τος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰ-
ῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν
αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.
15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο
τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε
16 ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνη-
17 σον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη
ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ
ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω.
18 Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· ϗ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι
19 σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. Λέγει αὐτῷ ἡ
20 γυνή· Κύριε, θεωρῶ, ὅτι προφήτης εἶ σύ. Οἱ
πατέρες ἡμῶν (1) ἐν τούτῳ τῷ ὄρει" προσεκύνη- 1 ἐν τῷ ὄρει τούτῳ
σαν· ϗ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ
21 τόπος, ὅπου (2) δεῖ προσκυνεῖν." Λέγει αὐτῇ ὁ 2 προσκυνεῖν δεῖ
Ἰησοῦς· (3) Γύναι, πίστευσόν μοι," ὅτι ἔρχεται ὥ- 3 Πίστευέ μοι, γύναι
ρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις
22 προσκυνήσετε τῷ πατρί. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ
οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ
23 σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. Ἀλλ᾽ ἔρχεται ὥ-
ρα, ϗ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσ-

IV. κυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· ϗ
γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας 24
αὐτὸν, ἐν πνεύματι ϗ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.
¹ Μεσίας Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶδα, ὅτι (1) Μεσσίας" ἔρ- 25
χεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος,
ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· 26
Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ 27
² ἐθαύμαζον μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ (2) ἐθαύμασαν" ὅτι μετὰ γυ-
ναικὸς ἐλάλει. Οὐδεὶς μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς;
ἤ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, ϗ ἀπῆλ- 28
θεν εἰς τὴν πόλιν, ϗ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· Δεῦ- 29
τε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα, ὅσα ἐποί-
ησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον ⌜οὖν⌝ 30
ἐκ τῆς πόλεως, ϗ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Ἐν ⌜δὲ⌝ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ, 31
λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· 32
Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μή τις 33
ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· 34
3 ποιήσω Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα (3) ποιῶ" τὸ θέλημα τοῦ
πέμψαντός με, ϗ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ 35
4 τετράμηνός ὑμεῖς λέγετε, Ὅτι ἔτι (4) τετράμηνόν" ἐστι, ϗ ὁ
θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε
τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, ϗ θεάσασθε τὰς χώρας,
ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. ⌜Καὶ⌝ ὁ θε- 36

ρίζων μισθὸν λαμβάνει, ϗ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν IV.
αἰώνιον· ἵνα ϗ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, ϗ ὁ θερί-
37 ζων. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐςὶν ὁ ἀληθινὸς,
ὅτι ἄλλος ἐςὶν ὁ σπείρων, ϗ ἄλλος ὁ θερίζων.
38 Ἐγὼ ἀπέςειλα ὑμᾶς θερίζειν, ὃ ὐχ ὑμεῖς κεκο-
πιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, ϗ ὑμεῖς εἰς τὸν κό-
39 πον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως
ἐκείνης πολλοὶ ἐπίςευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρει-
τῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς, μαρτυρούσης·
40 Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς ὖν ἦλθον
πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι
41 παρ' αὐτοῖς· ϗ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ
πολλῷ πλείους ἐπίςευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ.
42 Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· Ὅτι ὐκέτι διὰ τὴν σὴν λα-
λιὰν πιςεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδα-
μεν, ὅτι ὗτός ἐςιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου
⁻ ὁ Χριςός ᵋ.

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ
44 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Αὐτὸς γὰρ ⁻ ὁ ᵋ
Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πα-
45 τρίδι τιμὴν ὐκ ἔχει. Ὅτε ὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γα-
λιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑω-
ρακότες, (1) ἃ" ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ [1] ὅσα
46 ἑορτῇ· ϗ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. Ἦλ-
θεν ὖν ⁻ ὁ Ἰησοῦς ᵋ πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γα-
λιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν τις
47 βασιλικὸς, ὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει, ἐν Καπερναούμ. Οὗ-

IV. τος, ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτα
⸂αὐτὸν⸃, ἵνα καταβῇ, καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν·
ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς 48
πρὸς αὐτόν· Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ
μὴ πιστεύσητε. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· 49
Κύριε, κατάβηθι, πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. 50
Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ, ᾧ εἶπεν
αὐτῷ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. Ἤδη δὲ αὐτοῦ κατα- 51
βαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ
ἀπήγγειλαν, λέγοντες· Ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. Ἐ- 52
πύθετο οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν, ἐν ᾗ κομψότερον
ἔσχε. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδόμην
ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ, ὅτι 53
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι
ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία
αὐτοῦ ὅλη. Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποί- 54
ησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν
Γαλιλαίαν.

V. Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη 1
⸂ὁ⸃ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱε- 2
ροσολύμοις, ἐπὶ τῇ προβατικῇ, κολυμβήθρα, ἡ
ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδὰ, πέντε στοὰς ἔχου-
σα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος ⸂πολὺ⸃ τῶν 3
ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν· ⸂ἐκδεχο-
⸂μένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ 4
⸂κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐ-

ταρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ ὖν πρῶτος ἐμϐὰς μετὰ τὴν V.
ταραχὴν τῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατ-
είχετο νοσήματι.
5 Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ, τριάκοντα *καὶ ὀκτὼ
6 ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησῦς
κατακείμενον, καὶ γνοὺς, ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔ-
7 χει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; Ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον ὐκ ἔχω,
ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, [1] βάλλῃ" με εἰς [1] βάλῃ
τὴν κολυμϐήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος
8 πρὸ ἐμοῦ καταϐαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
[2] Ἔγειραι," ἆρον τὸν κράϐϐατόν σου, καὶ περιπά- [2] Ἔγειρε
9 τει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ
ἦρε τὸν κράϐϐατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ
σάϐϐατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

10 Ἔλεγον ὖν οἱ Ἰυδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ·
Σάϐϐατόν ἐστιν· ὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράϐϐα-
11 τον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐ-
κεῖνός μοι εἶπεν· Ἆρον τὸν κράϐϐατόν σου, καὶ
12 περιπάτει. Ἠρώτησαν ὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄν-
θρωπος, ὁ εἰπών σοι· Ἆρον τὸν κράϐϐατόν σου,
13 καὶ περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς ὐκ ᾔδει, τίς ἐστιν· ὁ
γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν, ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ.
14 Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρ-
15 τανε, ἵνα μὴ χεῖρόν [3] τί σοι" γένηται. Ἀπῆλ- [3] σοί τι
θεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰυδαίοις, ὅτι
16 Ἰησῦς ἐστιν, ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. Καὶ διὰ τῦτο

V. ἐδίωκον [1] τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι,″ ⌐ καὶ ἐζήτουν
αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ⌞ ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου 17
ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. Διὰ τοῦ- 18
το οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι,
ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα
ἴδιον ἔλεγε τὸν Θεὸν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.
Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν 19
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυ-
τοῦ οὐδὲν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα·
ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως
ποιεῖ. Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα 20
δείκνυσιν αὐτῷ, ἃ αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων
δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. Ὥσπερ 21
γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ· οὕτω
καὶ ὁ υἱὸς, οὓς θέλει, ζωοποιεῖ. Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ 22
κρίνει οὐδένα· ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ
υἱῷ· ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν, καθὼς τιμῶσι 23
τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν
πατέρα, τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέ- 24
γω ὑμῖν· ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων
τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρί-
σιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανά-
του εἰς τὴν ζωήν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι 25
ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται
τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκούσαντες ζή-
σονται. Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυ- 26
τῷ· οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.
Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς 27

[1] οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν

28 ἀνθρώπου ἐςί. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχε- V.
ται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκέσον-
29 ται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ ἀ-
γαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάςασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ
30 φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάςασιν κρίσεως. Οὐ
δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ ὐδέν. Καθὼς
ἀκέω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐςίν· ὅτι
ὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ
31 πέμψαντός με ⌜πατρός⌝. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ
περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου ὐκ ἐςιν ἀληθής.
32 Ἄλλος ἐςὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμῦ· καὶ οἶδα, ὅτι
ἀληθής ἐςιν ἡ μαρτυρία, ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 Ὑμεῖς ἀπεςάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύ-
34 ρηκε τῇ ἀληθείᾳ. Ἐγὼ δὲ ὐ παρὰ ἀνθρώπῦ τὴν
μαρτυρίαν λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω, ἵνα ὑ-
35 μεῖς σωθῆτε. Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος
καὶ φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ⁽¹⁾ ἀγαλλιαθῆναι" [1] ἀγαλλιαθῆναι
36 πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτῦ. Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν
μαρτυρίαν μείζω τῦ Ἰωάννῦ· τὰ γὰρ ἔργα, ἃ ἔδωκέ
μοι ὁ πατὴρ, ἵνα τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔργα,
ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ με
37 ἀπέςαλκε. Καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτὸς με-
μαρτύρηκε περὶ ἐμῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτῦ ἀκηκό-
38 ατε πώποτε, ὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, καὶ τὸν
λόγον αὐτῦ ὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν ἀπ-
39 έςειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς ὐ πιςεύετε. Ἐ-
ρευνᾶτε τὰς γραφὰς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς
ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυρῦ-
40 σαι περὶ ἐμοῦ. Καὶ ὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με,

V. ἵνα ζωὴν ἔχητε. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμ- 41
βάνω· ἀλλ' ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ 42
Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ 43
ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λή-
ψεσθε. Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ 44
ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ
μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; Μὴ δοκεῖτε, ὅτι ἐγὼ κατ- 45
ηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατη-
γορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. Εἰ 46
γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ
γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου 47
γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι
πιστεύσετε;

VI. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς 1
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος. Καὶ 2
ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώρων αὐτοῦ
τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. Ἀν- 3
ῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πά- 4
σχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς 5
τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεασάμενος, ὅτι πολὺς ὄχλος
ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον·
Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι;
Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει, 6
τί ἔμελλε ποιεῖν. Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· 7
Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα
ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. Λέγει αὐτῷ εἷς 8

ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς Σί- VI.
9 μωνος Πέτρου· Ἔςι παιδάριον ἓν ὧδε, ὃ ἔχει
πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ
10 ταῦτα τί ἐςιν εἰς τοσούτους ; Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς·
Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ
χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ· ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες
11 τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. Ἔλαβε δὲ τοὺς
ἄρτους ὁ Ἰησοῦς. Καὶ εὐχαριςήσας διέδωκε τοῖς
μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁ-
12 μοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων, ὅσον ἤθελον. Ὡς δὲ
ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συνα-
γάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι
13 ἀπόληται. Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα
κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κρι-
14 θίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν ἄν-
θρωποι, ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλε-
γον· Ὅτι οὗτός ἐςιν ἀληθῶς ὁ προφήτης, ὁ ἐρχό-
15 μενος εἰς τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν, γνοὺς ὅτι μέλ-
λουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσω-
σιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ
ὄρος αὐτὸς μόνος.

16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ
17 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ
πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερ-
ναούμ. Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ἐληλύθει
18 πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου
19 μεγάλου πνέοντος, διηγείρετο. Ἐληλακότες οὖν
ὡς ςαδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν

VI. Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγ-
γὺς τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ ἐφοβήθησαν. Ὁ δὲ 20
λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Ἤθελον 21
οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ
πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑπῆγον.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος, ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θα- 22
λάσσης, ἰδὼν, ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ
μὴ ἓν ˉ ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ‘,
καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς
¹ πλοῖον εἰς τὸ ⁽¹⁾ πλοιάριον," ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ ἀπῆλθον· (ἄλλα δὲ ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβε- 23
ριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον,
εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου·) ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχ- 24
λος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ· ἐνέβησαν ˉ καὶ ‘ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλ-
θον εἰς Καπερναοὺμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. Καὶ 25
εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ·
Ῥαββὶ, πότε ὧδε γέγονας; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ 26
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ζητεῖ-
τέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ
τῶν ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθητε. Ἐργάζεσθε μὴ τὴν 27
βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν
μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ
Θεός. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν, ἵνα 28
ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ˉ ὁ ‘ 29
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ
Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.

30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδω- VI.
31 μεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; Οἱ πατέρες
ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστι
γεγραμμένον· Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς
32 φαγεῖν. Εἶπεν ᵀ οὖν ᵋ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρ-
τον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ᾽ ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν
33 τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. Ὁ γὰρ
ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
34 καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
35 Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. Εἶπε
ᵀ δὲ ᵋ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς
ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με, οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ
36 ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. Ἀλλ᾽
εἶπον ὑμῖν, ὅτι καὶ ἑωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε.
37 Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν
38 ἐρχόμενον πρός με, οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. Ὅτι κα-
ταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα
τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.
39 Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ᵀ πα-
τρὸς ᵋ, ἵνα πᾶν, ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
40 Τοῦτο (1) δέ" ἐστι τὸ θέλημα τοῦ (2) πέμψαντός [1] γὰρ
με," ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν, καὶ πιστεύων εἰς [2] πατέρς μου
αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ
41 τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ
αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ
42 τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς
ὁ υἱὸς Ἰωσὴφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν
M m 2

VI. μητέρα; πῶς ὖν λέγει ὗτος· Ὅτι ἐκ τοῦ ὐρανῦ
καταβέβηκα; Ἀπεκρίθη ⁻ ὖν ⁽ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶ- 43
πεν αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. Οὐ- 44
δεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ, ὁ
πέμψας με, ἑλκύσῃ αὐτὸν, ϗ ἐγὼ ἀναςήσω αὐ-
τὸν * ἐν ⁽ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἔςι γεγραμμένον 45
ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ
⁻ τοῦ ⁽ Θεῦ. Πᾶς ⁻ ὖν ⁽ ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ
πατρὸς, ϗ μαθὼν, ἔρχεται πρός με. Οὐχ ὅτι 46
τὸν πατέρα τὶς ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τῦ Θεῦ·
ὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· 47
ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ εἰ- 48
μι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον 49
τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ϗ ἀπέθανον. Οὗτός ἐςιν 50
ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ ὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τὶς ἐξ
αὐτῦ φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος 51
ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ ὐρανοῦ καταβάς. Ἐάν τις φάγῃ
ἐκ τούτῦ τῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ
ἄρτος δὲ, ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μῦ ἐςὶν, ἣν ἐγὼ
δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο ὖν 52
πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς δύνα-
ται ὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Εἶπεν 53
ὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐὰν
μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, ὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.
Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, ϗ πίνων μῦ τὸ αἷμα, 54
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ ἀναςήσω αὐτὸν τῇ
[1] ἀληθὴς ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου (1) ἀληθῶς" 55
ἐςι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου (1) ἀληθῶς" ἐςι

56 πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, ϗ πίνων μου VI.
57 τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς
ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πα-
τέρα· ϗ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ.
Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ
58 καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ˹ ὑμῶν τὸ μάννα ˺, ϗ
ἀπέθανον. Ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, (1) ζή- 1 ζήσει
59 σεται" εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγω-
γῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
εἶπον· Σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται
61 αὐτοῦ ἀκούειν; Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι
γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν
62 αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα, ὅπου ἦν τὸ
63 πρότερον; Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν· ἡ σὰρξ
οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ (2) λαλῶ" 2 λελάληκα
64 ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι ϗ ζωή ἐστιν. Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑ-
μῶν τινες, οἳ οὐ πιστεύουσιν· ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ
Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, ϗ τίς ἐστιν ὁ
65 παραδώσων αὐτόν. Καὶ ἔλεγε· Διὰ τοῦτο εἴρη-
κα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν
66 μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός ˹ μου ˺. Ἐκ
τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς
67 τὰ ὀπίσω· καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. Εἶ-
πεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ ϗ ὑμεῖς θέλετε
68 ὑπάγειν; Ἀπεκρίθη ˹ οὖν ˺ αὐτῷ Σίμων Πέτρος·
Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς

VI. αἰωνίου ἔχεις. Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώ- 69
[1] ἅγιος καμεν, ὅτι σὺ εἶ ὁ (1) Χριστὸς, ὁ υἱὸς" τοῦ Θεοῦ
⌐ τοῦ ζῶντος ¬. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ⌐ ὁ Ἰησοῦς ¬· 70
Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ
ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν 71
Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν
παραδιδόναι, εἷς ⌐ ὢν ¬ ἐκ τῶν δώδεκα.

VII. Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γα- 1
λιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν,
ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. Ἦν δὲ 2
ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ἡ σκηνοπηγία. Εἶπον 3
οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦ-
θεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί
σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου, ἃ ποιεῖς. Οὐδεὶς γὰρ ἐν 4
κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παῤῥησίᾳ εἶναι.
Εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ.
Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 5
Λέγει ⌐ οὖν ¬ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω 6
πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοι-
μος. Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ 7
μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα
αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν 8
[2] οὐκ ⌐ ταύτην ¬· ἐγὼ (2) οὔπω" ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορ-
τὴν ταύτην· ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται.
Ταῦτα ⌐ δὲ ¬ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλι- 9
λαίᾳ. Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ 10
αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς
ἐν κρυπτῷ. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ 11
ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Καὶ γογγυσ- 12

μὸς πολὺς περὶ αὐτȣ͂ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. Οἱ μὲν VII.
ἔλεγον· Ὅτι ἀγαθός ἐςιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον·
13 Οὔ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. Οὐδεὶς μέντοι
παῤῥησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόϐον τῶν
Ἰουδαίων.

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀνέϐη ὁ Ἰησοῦς
15 εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ
Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς ὗτος γράμματα οἶδε,
16 μὴ μεμαθηκώς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησȣ͂ς καὶ εἶ-
πεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ ȣ̓κ ἔςιν ἐμὴ, ἀλλὰ τȣ͂ πέμ-
17 ψαντός με. Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτȣ͂
ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τȣ͂
18 Θεȣ͂ ἐςιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτȣ͂ λαλῶ. Ὁ ἀφ' ἑαυ-
τȣ͂ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν
τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, ὗτος ἀληθής
19 ἐςι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ ȣ̓κ ἔςιν. Οὐ Μωσῆς δέ-
δωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ ȣ̓δεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ
20 τὸν νόμον· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρίθη
ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ
21 ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
22 Ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες θαυμάζετε διὰ
τȣ͂το. Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν· (ȣ̓χ
ὅτι ἐκ τȣ͂ Μωσέως ἐςὶν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων·)
23 καὶ ἐν σαϐϐάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. Εἰ πε-
ριτομὴν λαμϐάνει ἄνθρωπος ἐν σαϐϐάτῳ, ἵνα μὴ
λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε, ὅτι ὅλον
24 ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαϐϐάτῳ; Μὴ κρίνε-

VII. τε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.
Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗ- 25
τός ἐστιν, ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; Καὶ ἴδε, παρ- 26
ῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. Μήποτε
ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ⁻ ἀ-
ληθῶς ᵋ ὁ Χριστός; Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν 27
ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει,
πόθεν ἐστίν. Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ 28
Ἰησοῦς, καὶ λέγων· Κἀμὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πό-
θεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν
ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἐγὼ 29
⁻ δὲ ᵋ οἶδα αὐτόν· ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός
με ἀπέστειλεν. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· καὶ οὐ- 30
δεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐλη-
λύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπί- 31
στευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστός, ὅταν
ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει, ὧν
οὗτος ἐποίησεν; Ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου 32
γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ
φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσω-
σιν αὐτόν. Εἶπεν οὖν ⁻ αὐτοῖς ᵋ ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι 33
μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς
τὸν πέμψαντά με. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσε- 34
τε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Εἶ- 35
πον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ οὗτος μέλλει
πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ
εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι,
καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ 36

λόγος, ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσετε· καὶ VII.
ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς
εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων· Ἐάν τις
38 διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω. Ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς
39 κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. Τοῦτο
δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν
οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγι-
40 ον, ὅτι ⸀ὁ⸁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. Πολλοὶ οὖν
ἐκ τοῦ ὄχλου, ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον·
41 Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον·
Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ἄλλοι ⸀δὲ⸁ ἔλεγον· Μὴ
42 γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Οὐχὶ
ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ, καὶ
ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χρι-
43 στὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι'
44 αὐτόν. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν·
45 ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. Ἦλ-
θον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ φαρι-
σαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διὰ τί οὐκ ἠ-
46 γάγετε αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐ-
δέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄν-
47 θρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαῖοι·
48 Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; Μή τις ἐκ τῶν ἄρ-
χόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν φαρισαί-
49 ων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ γινώσκων τὸν νό-
50 μον, ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς

VII. αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν ἐξ
αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, 51
ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ γνῷ τί
ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ 52
ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε, ὅτι
προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται.
Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 53
VIII. Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 1
Ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ 2
πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας
ἐδίδασκεν αὐτούς. Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ 3
οἱ φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατ-
ειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, λέ- 4
γουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατει-
λήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη. Ἐν δὲ τῷ 5
νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λι-
θοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; Τοῦτο δὲ ἔλεγον 6
πειράζοντες αὐτὸν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς, κάτω κύψας, τῷ δακτύλῳ ἔγρα-
φεν εἰς τὴν γῆν. Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες 7
αὐτὸν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὁ ἀναμάρ-
τητος ὑμῶν, πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέ-
τω. Καὶ πάλιν, κάτω κύψας, ἔγραφεν εἰς 8
τὴν γῆν. Οἱ δὲ, ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ τῆς συνει- 9
δήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς,
ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, ἕως τῶν ἐσχά-
των· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυ-
νὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ 10
μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπεν

⸆ αὐτῇ· Ἡ γυνὴ, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί VIII.
11 ⸆ σου; ὐδείς σε κατέκρινεν; Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐ-
⸆ δεὶς, Κύριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγώ
⸆ σε κατακρίνω· πορεύου, καὶ μηκέτι ἁμάρ-
⸆ τανε.⸅
12 Πάλιν ὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων·
Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ,
ὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ᾽ ἕξει τὸ φῶς
13 τῆς ζωῆς. Εἶπον ὖν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι· Σὺ περὶ
σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου ὐκ ἔςιν ἀλη-
14 θής. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐςιν ἡ μαρ-
τυρία μου, ὅτι οἶδα, πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω·
ὑμεῖς δὲ ὐκ οἴδατε, πόθεν ἔρχομαι, (1) καὶ" ποῦ 1 ἢ
15 ὑπάγω. Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ ὐ
16 κρίνω ὐδένα. Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ
ἐμὴ ἀληθής ἐςιν· ὅτι μόνος ὐκ εἰμὶ, ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ
17 ὁ πέμψας με πατήρ. Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ
ὑμετέρῳ γέγραπται· Ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρ-
18 τυρία ἀληθής ἐςιν. Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμαυτῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμῦ ὁ πέμψας με πα-
19 τήρ. Ἔλεγον ὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐςιν ὁ πατήρ σῦ;
Ἀπεκρίθη ⸆ ὁ ⸅ Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, ὔτε τὸν
πατέρα μου. Εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου
20 ᾔδειτε ἄν. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ⸆ ὁ Ἰη-
σοῦς ⸅ ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
καὶ ὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, ὅτι ὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα
21 αὐτοῦ. Εἶπεν ὖν πάλιν αὐτοῖς ⸆ ὁ Ἰησοῦς ⸅·
Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ

VIII. ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύ-
νασθε ἐλθεῖν. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήτι ἀπο- 22
κτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑ-
μεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς 23
ἐκ τῶν κάτω ἐστὲ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου ἐστὲ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου· εἶπον οὖν ὑμῖν, ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁ- 24
μαρτίαις ὑμῶν. Ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε, ὅτι
ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; ⸆ Καὶ⸇ εἶπεν αὐ- 25
¹ ὅτι τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν ⁽¹⁾ ὅ, τι" καὶ λαλῶ ὑ-
μῖν. Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν, καὶ κρίνειν· 26
ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστι· κἀγὼ ἃ ἤκουσα
² λαλῶ παρ' αὐτοῦ, ταῦτα ⁽²⁾ λέγω" εἰς τὸν κόσμον.
Οὐκ ἔγνωσαν, ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 27
Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν 28
τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ
ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με
ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ, καὶ ὁ πέμψας με, 29
μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ⸆ ὁ πατὴρ⸇,
ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς 30
αὐτόν. Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευ- 31
κότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ
λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστὲ, καὶ 32
γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώ-
σει ὑμᾶς. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Σπέρμα Ἀβρα- 33
άμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς

34 σὺ λέγεις· Ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; Ἀπεκρίθη VIII.
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι πᾶς
ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι ⸆ τῆς ἁμαρτί-
35 ας⸅. Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν
36 αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐὰν οὖν ὁ
υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.
37 Οἶδα, ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με
ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
38 Ἐγὼ, ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί ⸆ μου⸅, λαλῶ·
καὶ ὑμεῖς οὖν, ὃ [1] ἑωράκατε" παρὰ [2] τῷ πατρὶ" [1] ἠκούσατε
39 ⸆ ὑμῶν⸅, ποιεῖτε. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· [2] τοῦ πατρὸς
Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ [3] ἦτε," τὰ ἔργα [3] ἐστε
40 τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε ⸆ ἄν⸅. Νῦν δὲ ζητεῖτέ με
ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον, ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λε-
λάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβρα-
41 ὰμ οὐκ ἐποίησεν. Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ
πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορ-
νείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν
42 Θεόν. Εἶπεν ⸆ οὖν⸅ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς
πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ
Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλή-
43 λυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε. Διατί τὴν λα-
λιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκού-
44 ειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς ἐκ ⸆ τοῦ⸅ πατρὸς
τοῦ διαβόλου ἐστὲ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς
ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν· ὅτι οὐκ
ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος,

VIII. ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι ψεύστης ἐστὶ, καὶ ὁ πα-
τὴρ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ 45
πιστεύετέ μοι. Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁ- 46
μαρτίας; εἰ ⸢δὲ⸣ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς
οὐ πιστεύετέ μοι; Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα 47
τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι
ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν ⸢οὖν⸣ οἱ Ἰου- 48
δαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς,
ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; Ἀπε- 49
κρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ
τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με.
Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ 50
κρίνων. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐάν τις τὸν λό- 51
γον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς
τὸν αἰῶνα. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγ- 52
νώκαμεν, ὅτι δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραὰμ ἀπέθανε
καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν λόγον
¹ γεύσηται μου τηρήσῃ, οὐ μὴ ⁽¹⁾γεύσεται" θανάτου εἰς τὸν
αἰῶνα· μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβρα- 53
ὰμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον·
τίνα σεαυτὸν ⸢σὺ⸣ ποιεῖς; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· 54
Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν.
Ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγε-
² ἡμῶν τε, ὅτι Θεὸς ⁽²⁾ὑμῶν" ἐστι, καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· 55
ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. Καὶ ἐὰν εἴπω, ὅτι οὐκ οἶδα
αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν, ψεύστης. Ἀλλ' οἶδα
αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ 56
πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο, ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν
ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι 57

πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα ἔτη ὄπω ἔχεις, ϗ Ἀ- VIII.
58 ϐραὰμ ἑώρακας; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· πρὶν Ἀϐραὰμ γενέσθαι, ἐγώ
59 εἰμι. Ἦραν ὖν λίθους, ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν·
Ἰησοῦς δὲ ἐκρύϐη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῦ ἱεροῦ· ⁻ δι-
ελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν ὕτως.

1 Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενε- IX.
2 τῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτῦ, λέ-
γοντες· Ῥαϐϐὶ, τίς ἥμαρτεν; ὗτος, ἢ οἱ γονεῖς
3 αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ⁻ ὁ Ἰη-
σῦς· Οὔτε ὗτος ἥμαρτεν, ὔτε οἱ γονεῖς αὐτῦ· ἀλλ'
4 ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ
δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἕως
ἡμέρα ἐςίν· ἔρχεται νὺξ, ὅτε ὐδεὶς δύναται ἐργά-
5 ζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τῦ κόσ-
6 μου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ, καὶ ἐποίησε
πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, ϗ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν
7 ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμϐήθραν τοῦ Σιλωάμ·
ὃ ἑρμηνεύεται, ἀπεςαλμένος. Ἀπῆλθεν ὖν, καὶ
8 ἐνίψατο, ϗ ἦλθε βλέπων. Οἱ ὖν γείτονες, καὶ οἱ
θεωρῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι [1] τυφλὸς" ἦν, [1] προσαίτης
ἔλεγον· Οὐχ ὗτός ἐςιν ὁ καθήμενος καὶ προσαι-
9 τῶν; Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι ὗτός ἐςιν· ἄλλοι δέ·
Ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐςιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν· Ὅτι
10 ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον ὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεῴχθησάν
11 [2] σοι" οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος ϗ εἶ- [2] σου
πεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίη-

IX. σε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι·
[1] τὸν "Ὕπαγε εἰς ⁽¹⁾τὴν κολυμβήθραν τοῦ" Σιλωὰμ,
καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα.
Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ 12
οἶδα.

Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς φαρισαίους, τόν ποτε 13
τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον, ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίη- 14
σεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.
Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι, πῶς 15
ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκεν
[2] μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ⁽²⁾ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου", καὶ ἐνιψάμην, καὶ
βλέπω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων τινές· Οὗ- 16
τος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ ⁻τοῦ⁼ Θεοῦ, ὅτι τὸ
σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται
ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν;
Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ 17
πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου
τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προφήτης ἐστίν.
Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυ- 18
φλὸς ἦν, καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς
γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος. Καὶ ἠρώτησαν 19
αὐτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑ-
μεῖς λέγετε, ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι
βλέπει; Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ 20
εἶπον· Οἴδαμεν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι
τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν· 21
ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἡμεῖς οὐκ οἴ-
δαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε·
αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γο- 22

νεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους. Ἤδη γὰρ IX.
συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολο-
23 γήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦ-
το οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐ-
τὸν ἐρωτήσατε.

24 Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὃς
ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ·
ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός
25 ἐστιν. Ἀπεκρίθη ¯οὖν‘ ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Εἰ ἁ-
μαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι, τυφλὸς ὤν,
26 ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· Τί ἐποί-
27 ησέ σοι ; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς ; Ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί
πάλιν θέλετε ἀκούειν ; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐ-
28 τοῦ μαθηταὶ γενέσθαι ; Ἐλοιδόρησαν ¯οὖν‘ αὐτὸν,
καὶ εἶπον· Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ
29 Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἴδαμεν, ὅτι
Μωσῇ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν
30 πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ
οἴδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.
31 Οἴδαμεν ¯δὲ‘, ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει·
ἀλλ᾽ ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ
32 ποιῇ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη,
33 ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· εἰ
μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν.
34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ
ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς ; Καὶ ἐξέ-

IX. ϐαλον αὐτὸν ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἐξέϐα- 35
λον αὐτὸν ἔξω· καὶ εὑρὼν αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ
πιςεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος 36
καὶ εἶπε· Καὶ τίς ἐςι, Κύριε, ἵνα πιςεύσω εἰς
αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώρακας 37
αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός ἐςιν. Ὁ δὲ 38
ἔφη· Πιςεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ 39
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦ-
τον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ
βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. Καὶ ἤκουσαν ἐκ 40
τῶν φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον
αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; Εἶπεν αὐτοῖς 41
ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν·
νῦν δὲ λέγετε· ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρτία
X. ὑμῶν μένει. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὁ μὴ εἰσερ- 1
χόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προϐά-
των, ἀλλὰ ἀναϐαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπ-
της ἐςὶ καὶ λῃςής· ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύ- 2
ρας, ποιμήν ἐςι τῶν προϐάτων. Τούτῳ ὁ θυρω- 3
ρὸς ἀνοίγει· καὶ τὰ πρόϐατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ
ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρόϐατα καλεῖ κατ' ὄνομα,
καὶ ἐξάγει αὐτά. Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόϐατα ἐκ- 4
ϐάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόϐα-
τα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξον- 5
ται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτρίων τὴν
φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ 6
Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν, τίνα ἦν, ἃ ἐλάλει
αὐτοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν 7

ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προ- X.
8 βάτων. Πάντες ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέπται
εἰσὶ καὶ λῃσαί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρό-
9 βατα. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ,
σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ
10 νομὴν εὑρήσει. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται, εἰ μὴ ἵνα
κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον, ἵνα ζω-
11 ὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ
ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐ-
12 τοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ
οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ
τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ
φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ, καὶ σκορπίζει τὰ
13 πρόβατα. Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι,
14 καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. Ἐγώ εἰμι ὁ
ποιμὴν ὁ καλός· καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσ-
15 κομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. Καθὼς γινώσκει με ὁ πα-
τὴρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν
16 μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. Καὶ ἄλλα πρό-
βατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀ-
κεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν· καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκού-
17 σουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. Διὰ
τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυ-
18 χήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. Οὐδεὶς αἴρει
αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτὴν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω
πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον
19 παρὰ τοῦ πατρός μου. Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένε-
το ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.

X. Ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει, καὶ 20
μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦ- 21
τα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου· μὴ δαιμό-
νιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν ⸢ τοῖς ⸣ Ἱεροσολύ- 22
μοις, καὶ χειμὼν ἦν. Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς 23
[1] Σολομῶνος ἐν τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ στοᾷ ⸢ τοῦ ⸣ (1) Σολομῶντος."
Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐ- 24
τῷ· Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ
ὁ Χριστὸς, εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς 25
ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε. Τὰ ἔργα,
ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε· οὐ 26
γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν. Καθὼς
εἶπον ὑμῖν, τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου 27
ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι.
Κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς· καὶ οὐ μὴ ἀπό- 28
λωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ
ἐκ τῆς χειρός μου. Ὁ πατήρ μου, ὃς δέδωκέ μοι, 29
μείζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν
ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου. Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ 30
ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰου- 31
δαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ 32
Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πα-
τρός μου· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με;
Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, ⸢ λέγοντες· ⸣ Πε- 33
ρὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασ-
φημίας, καὶ ὅτι σὺ, ἄνθρωπος ὢν, ποιεῖς σεαυ-

34 τὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστι X.
γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· Ἐγὼ εἶπα, θεοί
35 ἐστε; Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος
τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·
36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον,
ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς
37 τοῦ Θεοῦ εἰμι; Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός
38 μου, μὴ πιστεύετέ μοι. Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ
πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε· ἵνα γνῶτε καὶ
πιστεύσητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν αὐτῷ.
39 Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ
τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40 Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν
τόπον, ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ
41 ἔμεινεν ἐκεῖ. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ
ἔλεγον· Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν·
πάντα δὲ, ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου, ἀληθῆ
42 ἦν. Καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.
1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος, ἀπὸ Βηθανίας, XI.
ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς
2 αὐτῆς. Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον
μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν
3 αὐτῆς· ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. Ἀπέστει-
λαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν, λέγουσαι· Κύριε,
4 ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶ-
πεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνατον, ἀλλ'
ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ
5 Θεοῦ δι' αὐτῆς. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν,

XI. καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, ϗ τὸν Λάζαρον. Ὡς οὖν 6
ἤκουσεν, ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τό-
πῳ δύο ἡμέρας. Ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς 7
μαθηταῖς· Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν· Λέ- 8
γουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε
λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
Ἀπεκρίθη ⁻ ὁ ‹ Ἰησοῦς· Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὧραι 9
τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ
προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει·
ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, ὅτι 10
τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε· ϗ μετὰ 11
τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοί-
μηται· ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. Εἶ- 12
πον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται,
σωθήσεται. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανά- 13
του αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν, ὅτι περὶ τῆς κοιμήσε-
ως τοῦ ὕπνου λέγει. Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰη- 14
σοῦς παῤῥησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανε· καὶ χαίρω 15
δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ'
ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγό- 16
μενος Δίδυμος, τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ
ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐλθὼν οὖν ὁ 17
Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη ἔχοντα
ἐν τῷ μνημείῳ. Ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν 18
Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. Καὶ 19
πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς
περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται
αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. Ἡ οὖν Μάρθα, 20
ὡς ἤκουσεν ὅτι ⁻ ὁ ‹ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν

21 αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. Εἶπεν XI.
οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς
22 ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν [1] ἐτεθνήκει." Ἀλλὰ [1] ἀπέθανε
καὶ νῦν οἶδα, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεὸν, δώσει
23 σοι ὁ Θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀναστήσεται
24 ὁ ἀδελφός σου. Λέγει αὐτῷ Μάρθα· Οἶδα, ὅτι
ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ
ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται.
26 Καὶ πᾶς ὁ ζῶν, καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθά-
27 νῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; Λέγει αὐτῷ·
Ναὶ, Κύριε, ἐγὼ πεπίστευκα, ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς,
28 ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ
ταῦτα εἰποῦσα, ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν
ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰποῦσα· Ὁ διδάσκαλος
29 πάρεστι, καὶ φωνεῖ σε. Ἐκείνη, ὡς ἤκουσεν, ἐγείρε-
30 ται ταχὺ, καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν. Οὔπω δὲ ἐλη-
λύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τό-
31 πῳ, ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. Οἱ οὖν Ἰου-
δαῖοι, οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ παραμυ-
θούμενοι αὐτὴν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν, ὅτι ταχέως
ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες·
Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.
32 Ἡ οὖν Μαρία, ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα
αὐτὸν, ἔπεσεν [2] εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ," λέγου- [2] αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας
σα αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου
33 ὁ ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίου-
σαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαί-

XI. οντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι, ϗ ἐτάραξεν
ἑαυτὸν, καὶ εἶπε· Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν 34
αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου ϗ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 35
Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἴδε, πῶς ἐφίλει αὐτόν. 36
Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀν- 37
οίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι, ἵνα
ϗ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν, πάλιν ἐμβρι- 38
μώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν
δὲ σπήλαιον, ϗ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. Λέγει 39
ὁ Ἰησοῦς. Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀ-
1 τετελευτηκότος δελφὴ τοῦ (1)τεθνηκότος" Μάρθα· Κύριε, ἤδη ὄζει·
τεταρταῖος γάρ ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ 40
2 ὄψῃ εἶπόν σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, (2)ὄψει" τὴν δόξαν
τοῦ Θεοῦ; Ἦραν οὖν τὸν λίθον, ⸆ οὗ ἦν ὁ τεθνη- 41
κὼς κείμενος.⸅ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἄνω, ϗ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς
μου. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν, ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· 42
ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πι-
στεύσωσιν, ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ταῦτα εἰ- 43
πὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε· Λάζαρε, δεῦρο
ἔξω. ⸆ Καὶ ⸅ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς, δεδεμένος τοὺς 44
πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις· ϗ ἡ ὄψις αὐτοῦ
σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Λύσατε αὐτὸν, ϗ ἄφετε ὑπάγειν. Πολλοὶ οὖν ἐκ 45
τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ
θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ⸆ ὁ Ἰησοῦς ⸅, ἐπίστευσαν
εἰς αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς 46
φαρισαίους, ϗ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς ϗ οἱ φαρισαῖοι συν- XI.
έδριον, καὶ ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄν-
48 θρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν
οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν· ϗ ἐλεύσονται
οἱ Ῥωμαῖοι, ϗ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον ϗ τὸ
49 ἔθνος. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν, Καϊάφας, ἀρχιερεὺς
ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴ-
50 δατε οὐδὲν, οὐδὲ [1] διαλογίζεσθε," ὅτι συμφέρει ἡ- [1] λογίζεσθε
μῖν, ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ϗ
51 μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυ-
τοῦ οὐκ εἶπεν· ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐκείνου, προεφήτευσεν, ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς
52 ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους· καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ
ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ
53 διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. Ἀπ' ἐκείνης
οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο, ἵνα ἀποκτείνωσιν
54 αὐτόν. Ἰησοῦς οὖν οὐκ ἔτι παῤῥησίᾳ περιεπάτει ἐν
τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώ-
ραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πό-
λιν· κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἀνέ-
βησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ
56 τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. Ἐζήτουν οὖν
τὸν Ἰησοῦν, ϗ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ
ἑστηκότες· Τί δοκεῖ ὑμῖν; ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν
57 ἑορτήν; Δεδώκεισαν δὲ ϗ οἱ ἀρχιερεῖς ϗ οἱ φα-
ρισαῖοι ἐντολὴν, ἵνα ἐάν τις γνῷ, ποῦ ἐστι, μηνύ-
σῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

XII. Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν 1
εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκὼς, ὃν
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον 2
ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν
τῶν (1) συνανακειμένων" αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, 3
λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου,
ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς
θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλη-
ρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ 4
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας ⸆ Σίμωνος ⸇ Ἰσκαρι-
ώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· Διατί τοῦτο τὸ 5
μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη
πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτω- 6
χῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ
γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν.
Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν 7
τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτω- 8
χοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ
πάντοτε ἔχετε.

¹ ἀνακειμένων σὺν

Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ὅτι 9
ἐκεῖ ἐστι, καὶ ἦλθον, οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα
καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν.
Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζα- 10
ρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον 11
τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ 12
ἐπαύριον ὄχλος πολὺς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν,
ἀκούσαντες, ὅτι ἔρχεται ⸆ ὁ ⸇ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσό-

13 λυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, κ̀ ἐξῆλθον XII.
εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, κ̀ ἔκραζον· Ὡσαννὰ, εὐλο-
γημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ⁻ ὁ ⁺ βα-
14 σιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον,
15 ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ, καθώς ἐστι γεγραμμένον· Μὴ
φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται
16 καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνω-
σαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξ-
άσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν, ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ'
αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος, ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ, ὅτι τὸν
Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν
18 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο κ̀ ὑπήντησεν αὐτῷ
ὁ ὄχλος, ὅτι (1) ἤκουσε" τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι [1] ἤκουσαν
19 τὸ σημεῖον. Οἱ οὖν φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς·
Θεωρεῖτε, ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε, ὁ κόσμος
ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

20 Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων,
21 ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. Οὗτοι οὖν προσ-
ῆλθον Φιλίππῳ, τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαί-
ας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν
22 τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος, κ̀ λέγει
τῷ Ἀνδρέᾳ, κ̀ πάλιν Ἀνδρέας κ̀ Φίλιππος λέ-
23 γουσι τῷ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐ-
τοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
24 τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἐὰν μὴ
ὁ κόκκος τοῦ σίτου, πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἀποθάνῃ,

XII. αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρ-
πὸν φέρει. Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει 25
αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. Ἐὰν 26
ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ
ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ⌜καὶ⌝ ἐὰν
τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. Νῦν ἡ 27
ψυχή μου τετάρακται· καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶ-
σόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης; ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλ-
θον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. Πάτερ, δόξασόν σου 28
τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ
ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος, ὁ ἑ- 29
στὼς καὶ ἀκούσας, ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι
ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη 30
ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγο-
νεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου 31
⌜τούτου⌝· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβλη-
θήσεται ἔξω. Κἀγὼ, ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, 32
πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγε, 33
σημαίνων, ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.
Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ 34
νόμου, ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς
σὺ λέγεις, ⌜ὅτι⌝ δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;
Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ 35
[1] ἐν ὑμῖν φῶς (1) μεθ' ὑμῶν" ἐστι. Περιπατεῖτε, ἕως τὸ
φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ
περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει.

36 Ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιςεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ XII.
φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσ-
38 θεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίςευον εἰς αὐτόν· ἵνα ὁ λόγος
Ἡσαίου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε· Κύριε,
τίς ἐπίςευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυ-
39 ρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο
40 πιςεύειν· ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας· Τετύφλωκεν
αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν
καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοή-
σωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιςραφῶσι, καὶ [1] ἰάσωμαι" [1] ἰάσομαι
41 αὐτούς. Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας, ὅτε εἶδε τὴν δόξ-
42 αν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. Ὅμως μέντοι
καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίςευσαν εἰς αὐτόν·
ἀλλὰ διὰ τοὺς φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ
43 ἀποσυνάγωγοι γένωνται. Ἠγάπησαν γὰρ τὴν
δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ
44 Θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν· Ὁ πιςεύων εἰς
ἐμὲ, οὐ πιςεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά
45 με. Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά
46 με. Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς
47 ὁ πιςεύων εἰς ἐμὲ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. Καὶ
ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων, [2] καὶ μὴ πι- [2] καὶ μὴ φυλάξῃ
ςεύσῃ," ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον, ἵνα
κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.
48 Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου,
ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα,

XII. ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ὅτι 49
ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμψας με
πατὴρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκε, τί εἴπω καὶ τί
λαλήσω. Καὶ οἶδα, ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰ- 50
ώνιός ἐστιν. Ἃ οὖν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἴρηκέ μοι
ὁ πατὴρ, οὕτω λαλῶ.

XIII. Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς, 1
ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς
ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐ-
τούς· καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βε- 2
βληκότος εἰς τὴν καρδίαν (1) Ἰούδα Σίμωνος Ἰσ-
καριώτου, ἵνα αὐτὸν παραδῷ·" εἰδὼς ⌜ὁ Ἰησοῦς⌝, 3
ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας,
καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπά-
γει· ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, 4
καὶ λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν· ⌜εἶτα βάλλει 5
ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας
τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ, ᾧ ἦν δι-
εζωσμένος. Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· 6
⌜καὶ⌝ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου νίπτεις
τοὺς πόδας; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὃ 7
ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦ-
τα. Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας 8
μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. Λέ- 9
γει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας
μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὴν κεφαλήν.
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει 10

[1] ἵνα παραδῷ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης

ἢ τὰς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔςι καθαρὸς ὅλος. XIII.
11 Καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐςε, ἀλλ' ὐχὶ πάντες. Ἤδει
γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τῦτο εἶπεν· Οὐ-
χὶ πάντες καθαροί ἐςε.

12 Ὅτε ὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν, κὴ ἔλαβε τὰ
ἱμάτια αὐτῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· Γι-
13 νώσκετε, τί πεποίηκα ὑμῖν; Ὑμεῖς φωνεῖτέ με·
Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος· κὴ καλῶς λέγετε·
14 εἰμὶ γάρ. Εἰ ὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τὰς πόδας, ὁ
κύριος κὴ ὁ διδάσκαλος, κὴ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλή-
15 λων νίπλειν τὰς πόδας. Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα
ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, κὴ ὑμεῖς ποιῆ-
16 τε. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὐκ ἔςι δοῦλος μεί-
ζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, ὐδὲ ἀπόςολος μείζων τοῦ
17 πέμψαντος αὐτόν. Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί
18 ἐςε, ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν
λέγω· ἐγὼ οἶδα, ὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ', ἵνα ἡ γρα-
φὴ πληρωθῇ· Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον,
19 ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτῦ. Ἀπ' ἄρτι
λέγω ὑμῖν, πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται,
20 πιςεύσητε, ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν· Ὁ λαμβάνων, ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμ-
βάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμ-
ψαντά με.

21 Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύμα-
τι, κὴ ἐμαρτύρησε, κὴ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
22 ὑμῖν· ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Ἔβλεπον

XIII. οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ, ἀπορούμενοι, περὶ τί-
νος λέγει. Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς * ἐκ ⸅ τῶν μα- 23
θητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ
Ἰησοῦς. Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος, πυθέσθαι 24
τίς ἂν εἴη, περὶ οὗ λέγει. Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος 25
ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς
ἐστιν; Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν, ᾧ 26
ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάψας
τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ.
Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ 27
Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὃ ποιεῖς,
ποίησον τάχιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνα- 28
κειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, 29
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς
τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τὶ δῷ. Λαβὼν 30
οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ.
Ὅτε ⸆ οὖν ⸅ ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσ- 31
θη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐ-
τῷ. Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξ- 32
άσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.
Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ 33
με· καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις· Ὅτι ὅπου ὑπ-
άγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω
ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶ- 34
τε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑ-
μεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ γνώσονται 35
πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχη-
τε ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· 36

Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ⸂Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· XIII.
⸂Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι·
37 ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις ⸂μοι⸃. Λέγει αὐτῷ
⸂ὁ⸃ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολου-
θῆσαι ⸂ἄρτι⸃; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω.
38 Ἀπεκρίθη ⸂αὐτῷ⸃ ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σου
ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· οὐ μὴ
ἀλέκτωρ φωνήσει, ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

1 Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς XIV.
2 τὸν Θεὸν, ϗ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν
3 ὑμῖν. Πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· καὶ ἐὰν
πορευθῶ, ϗ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι
ϗ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα ὅπου εἰ-
4 μὶ ἐγὼ, ϗ ὑμεῖς ἦτε. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω,
5 οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς·
Κύριε, οὐκ οἴδαμεν, ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμε-
6 θα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ
εἰμι ἡ ὁδὸς, ϗ ἡ ἀλήθεια, ϗ ἡ ζωή. Οὐδεὶς ἔρ-
7 χεται πρὸς τὸν πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. Εἰ ἐγνώ-
κειτέ με, ϗ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· ϗ ἀπ'
8 ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν, ϗ ἑωράκατε αὐτόν. Λέγει
αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα,
9 καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τοσοῦτον
χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, ϗ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιπ-
πε; Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ, ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ
10 πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; Οὐ
πιστεύεις, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, ϗ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί

XIV. ἐστι; Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ, ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐτὸς
ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετέ μοι, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πα- 11
τρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ⸀ἐστιν⸃· εἰ δὲ μὴ, διὰ
τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω 12
ὑμῖν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ,
κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι
ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα ⸀μου⸃ πορεύομαι, καὶ ὅ,τι 13
ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω· ἵνα
δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν 14
τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἐὰν ἀγαπᾶτέ 15
με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. Καὶ ἐγὼ 16
ἐρωτήσω τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει
ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· τὸ Πνεῦ- 17
μα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν,
ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ
γινώσκετε αὐτὸ, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔ-
σται. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς 18
ὑμᾶς. Ἔτι μικρὸν, καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ· 19
ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσ-
θε. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς, ὅτι ἐγὼ 20
ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν.
Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, καὶ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖ- 21
νός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπη-
θήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω
αὐτὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ 22
Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, ⸆καὶ⸃ τί γέγο-
νεν, ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ
τῷ κόσμῳ; Ἀπεκρίθη ⸀ὁ⸃ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν 23

αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρή- XIV.
σει· ϗ ὁ πατήρ με ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐ-
τὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν.
24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τὰς λόγους μου ὁ τηρεῖ· καὶ ὁ
λόγος, ὃν ἀκούετε, ὀκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμ-
25 ψαντός με πατρός. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, παρ'
26 ὑμῖν μένων. Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ
ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖ-
νος ὑμᾶς διδάξει πάντα, ϗ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα,
27 ἃ εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν
ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· ὀ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν,
ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρ-
28 δία, μηδὲ δειλιάτω. Ἠκούσατε, ὅτι ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν· Ὑπάγω, ϗ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγα-
πᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν, ὅτι ⸀ εἶπον, ⸁ Πορεύομαι
πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μου
29 ἐστί. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν
30 γένηται, πιστεύσητε. Οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ'
ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ⸀ τούτου ⸁ ἄρ-
31 χων, ϗ ἐν ἐμοὶ ὀκ ἔχει ὀδέν. Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ
κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνε-
τείλατό μοι ὁ πατὴρ, ὅτω ποιῶ· ἐγείρεσθε, ἄγω-
μεν ἐντεῦθεν.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, ϗ ὁ πατήρ XV.
2 μου ὁ γεωργός ἐστι. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ, μὴ φέ-
ρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· ϗ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον,
3 καθαίρει αὐτὸ, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. Ἤδη
ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον, ὃν λελάληκα

XV. ὑμῖν. Μείνατε ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς 4
τὸ κλῆμα ἐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτῦ, ἐὰν
μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· ὕτως ὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ
ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ 5
κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, ὗτος
φέρει καρπὸν πολύν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ ὐ δύνασθε
ποιεῖν ὐδέν. Ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη 6
ἔξω, ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ συνάγυσιν αὐ-
τὰ, καὶ εἰς πῦρ βάλλυσι, καὶ καίεται. Ἐὰν μείνητε 7
ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μυ ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέ-
λητε, αἰτήσεσθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. Ἐν τύτῳ ἐδο- 8
ξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ
γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ πα- 9
τὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ
ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μυ τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ 10
ἀγάπῃ μυ· καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τῦ πατρός μυ
τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα 11
[1] ῇ λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν [1] μεί-
νῃ," καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. Αὕτη ἐστὶν ἡ 12
ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠ-
γάπησα ὑμᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγάπην ὐδεὶς ἔ- 13
χει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων
[2] ἃ αὐτῦ. Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστὲ, ἐὰν ποιῆτε [2] ὅσα" 14
ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δού- 15
λους· ὅτι ὁ δῦλος ὐκ οἶδε, τί ποιεῖ αὐτῦ ὁ κύριος·
ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα, ἃ ἤκυσα πα-
ρὰ τῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. Οὐχ ὑμεῖς 16
με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔ-
θηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε,

καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ,τι ἂν αἰτήσητε τὸν XV.
17 πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. Ταῦτα ἐν-
18 τέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Εἰ ὁ κόσ-
μος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε, ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν
19 μεμίσηκεν. Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν
τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ'
ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μι-
20 σεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου, οὗ
ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυ-
ρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν·
εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρή-
21 σουσιν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ
τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασι τὸν πέμψαντά με.
22 Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ
εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρ-
23 τίας αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου
24 μισεῖ. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ἃ οὐδεὶς
ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ
ἑωράκασι, καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα
25 μου. Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμέ-
νος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν· Ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.
26 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω
ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας,
ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει
27 περὶ ἐμοῦ. Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρ-
1 χῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα XVI.
2 μὴ σκανδαλισθῆτε. Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν
ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας
3 ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. Καὶ

XVI. ταῦτα ποιήσουσιν ⁻ ὑμῖν ᵉ, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πα-
τέρα, οὐδὲ ἐμέ. Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα 4
ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ
εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον,
ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν 5
πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Ποῦ
ὑπάγεις; Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύ- 6
πη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. Ἀλλ' ἐγὼ 7
τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν, ἵνα ἐγὼ
ἀπέλθω. Ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος
οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω
αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν 8
κόσμον περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ
περὶ κρίσεως. Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύ- 9
ουσιν εἰς ἐμέ. Περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν 10
πατέρα ⁻ μου ᵉ ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με.
Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου 11
κέκριται. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ 12
δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, 13
τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶ-
σαν τὴν ἀλήθειαν. Οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυ-
τοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρ-
χόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, 14
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ, ἐμά ἐστι· διὰ τοῦτο 15
[1] λαμβάνει εἶπον· Ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ [1] λήψεται, καὶ ἀναγ-
γελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πά- 16
λιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ⁻ ἐγὼ ᵉ ὑπάγω πρὸς
τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 17

πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐςι τοῦτο, ὃ λέγει ἡμῖν· XVI.
Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν,
καὶ ὄψεσθέ με· καὶ· Ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς
18 τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐςιν, ὃ λέ-
19 γει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν, τί λαλεῖ. Ἔγνω
ˉ οὖν ᶜ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι
εἶπον· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν,
20 καὶ ὄψεσθέ με; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ὅτι κλαύ-
σετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται·
ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χα-
21 ρὰν γενήσεται. Ἡ γυνὴ, ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει,
ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδί-
ον, οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χα-
22 ρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ
ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι
ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν
23 ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν· ˉ ὅτι ᶜ ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ
24 ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν. Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε
οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα
25 ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροι-
μίαις λελάληκα ὑμῖν· ˉ ἀλλ' ᶜ ἔρχεται ὥρα, ὅτε
οὐκ ἔτι παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ
26 περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω
ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν.
27 Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πε-

XVI. φιλήκατε, καὶ πεπιςεύκατε, ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ
ἐξῆλθον. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐλήλυ- 28
θα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ
πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα- 29
θηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε, νῦν παῤῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροι-
μίαν οὐδεμίαν λέγεις. Νῦν οἴδαμεν, ὅτι οἶδας πάν- 30
τα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις, ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ
πιςεύομεν, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. Ἀπεκρίθη αὐ- 31
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι πιςεύετε; ἰδοὺ, ἔρχεται ὥ- 32
ρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαςος εἰς
τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος,
ὅτι ὁ πατὴρ μετ᾽ ἐμοῦ ἐςι. Ταῦτα λελάληκα ὑ- 33
μῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ
[1] ἔχετε θλίψιν [1] ἕξετε·" ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα
τὸν κόσμον.

XVII. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφ- 1
θαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε· Πάτερ,
ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱὸν, ἵνα καὶ ὁ
υἱός σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσί- 2
αν πάσης σαρκὸς, ἵνα πᾶν, ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώ-
σῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐςιν ἡ αἰώνιος 3
ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν,
καὶ, ὃν ἀπέςειλας, Ἰησοῦν Χριςόν. Ἐγώ σε ἐδό- 4
ξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ δέδω-
κάς μοι, ἵνα ποιήσω. Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ, 5
πάτερ, παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον, πρὸ τοῦ
τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ 6
ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις, οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσ-
μου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας· καὶ τὸν

7 λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν, ὅτι πάντα, XVII.
8 ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν. Ὅτι τὰ ῥήμα-
τα, ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔ-
λαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς, ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ-
9 θον, καὶ ἐπίστευσαν, ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ
περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ
10 περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσι. Καὶ τὰ ἐμὰ
πάντα, σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ, ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν
11 αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν
τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρός σε ἔρχομαι. Πάτερ
ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, (1) οὓς 1 ᾧ
12 δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤ-
μην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν
τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι, ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς
ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα
13 ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρός σε ἔρχομαι, καὶ
ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν
14 τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα
αὐτοῖς τὸν λόγον σου· καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐ-
τοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ
15 εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. Οὐκ ἐρωτῶ, ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς
ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πο-
16 νηροῦ. Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ
17 τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀλη-
18 θείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς, ἀλήθειά ἐστι. Καθ-
ὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστει-
19 λα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ
ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα (2) καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασ- 2 ὦσι καὶ αὐτοὶ
20 μένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μό-

XVII. νον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν [1] πιςευσόντων" διὰ τῦ
[1] πιςευόντων λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες ἓν ὦσι· καθὼς 21
σὺ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ, ἵνα ϗ αὐτοὶ ἐν
ἡμῖν ⁻ ἓν ⁻ ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμ☉ πιςεύσῃ, ὅτι σύ
με ἀπέςειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν, ἣν δέδωκάς 22
μοι, δέδωκα αὐτοῖς· ἵνα ὦσιν ἓν, καθὼς ἡμεῖς ἕν
ἐσμὲν· ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, ϗ σὺ ἐν ἐμοί· ἵνα ὦσι τε- 23
τελειωμένοι εἰς ἓν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος, ὅτι
σύ με ἀπέςειλας, ϗ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς
ἐμὲ ἠγάπησας. Πάτερ, ὓς δέδωκάς μοι, θέλω, 24
ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ᾽ ἐμοῦ· ἵνα
θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι
ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δί- 25
καιε, ϗ ὁ κόσμος σε ὐκ ἔγνω· ἐγὼ δέ σε ἔγνων,
καὶ ὗτοι ἔγνωσαν, ὅτι σύ με ἀπέςειλας. Καὶ 26
ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα
ἡ ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ
ἐν αὐτοῖς.

XVIII. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς μαθη- 1
[2] τῦ Κέδρυ ταῖς αὐτοῦ πέραν τῦ χειμάῤῥου [2] τῶν Κέδρων,"
ὅπου ἦν κῆπ☉, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς ϗ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτῦ. Ἤδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς 2
αὐτὸν, τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησῦς
ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ὁ ὖν Ἰούδας, 3
λαβὼν τὴν σπεῖραν, ϗ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φα-
ρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ
λαμπάδων ϗ ὅπλων. Ἰησοῦς ὖν, εἰδὼς πάντα 4
τὰ ἐρχόμενα ἐπ᾽ αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς·
Τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησῦν τὸν 5

Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι. XVIII.
Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, μετ'
6 αὐτῶν. Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ἐγώ εἰμι·
7 ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν
οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησε· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον·
8 Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη ⸆ ὁ ⸇ Ἰησοῦς·
Εἶπον ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι. Εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε,
9 ἄφετε τούτους ὑπάγειν. Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος,
ὃν εἶπεν· Ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ
10 αὐτῶν οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος, ἔχων μάχαι-
ραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερέως
δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν·
11 ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. Εἶπεν οὖν ὁ
Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν μάχαιράν ⸆ σου ⸇
εἰς τὴν θήκην· τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ,
12 οὐ μὴ πίω αὐτό; Ἡ οὖν σπεῖρα, καὶ ὁ χιλίαρχος,
καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων, συνέλαβον τὸν Ἰη-
13 σοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν. Καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν
πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊά-
14 φα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. Ἦν δὲ
Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι
συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον [1] ἀπολέσθαι" ὑπὲρ τοῦ [1] ἀποθανεῖν
15 λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος,
καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν
γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ
16 εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος εἱ-
στήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθη-
τὴς ὁ ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε
17 τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. Λέγει οὖν

R Γ 2

XVIII. ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ
τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐ-
κεῖνος· Οὐκ εἰμί. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ 18
ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν,
καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος
ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτη- 19
σε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ
τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 20
Ἐγὼ παῤῥησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ. Ἐγὼ πάν-
τοτε ἐδίδαξα ἐν ⌜τῇ⌝ συναγωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ,
¹ πάντες ὅπου (1) πάντοθεν" οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν
κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. Τί με ἐπερωτᾷς; ἐπε- 21
ρώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε,
οὗτοι οἴδασιν, ἃ εἶπον ἐγώ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰ- 22
πόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥά-
πισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰπών· Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρ-
χιερεῖ; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ κακῶς ἐ- 23
λάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ κα-
λῶς, τί με δέρεις;

Ἀπέστειλεν ⌜οὖν⌝ αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς 24
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος 25
ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ καὶ
σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἐκεῖνος,
καὶ εἶπεν· Οὐκ εἰμί. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ 26
ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν, οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ
ὠτίον· Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;
Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος καὶ εὐθέως ἀλέκ- 27
τωρ ἐφώνησεν.

Ἄγουσιν ⌜οὖν⌝ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα 28

εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ [1] πρωΐα." Καὶ αὐτοὶ XVIII.
οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, [1] πρωΐ
29 ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πι-
λάτος πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορίαν
30 φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθησαν
καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἂν
31 σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πι-
λάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον
ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι·
32 Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. Ἵνα ὁ λόγος
τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαίνων, ποίῳ
33 θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς
τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν
Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
34 Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη ⸢αὐτῷ⸣ ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ'
ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐ-
35 μοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός
εἰμι; Τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν
36 σε ἐμοί· τί ἐποίησας; Ἀπεκρίθη ⸢ὁ⸣ Ἰησοῦς·
Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου·
εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ
ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ
τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν
37 ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκοῦν
βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις,
ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννη-
μαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα
μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀλη-
38 θείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πι-

XVIII. λάτος· Τί ἐστιν ἀλήθεια ; Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πά-
λιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. Ἔστι δὲ 39
συνήθεια ὑμῖν, ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσ-
χα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων ; Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες, λέ- 40
γοντες· Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ἦν
δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

XIX. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμα- 1
στίγωσε. Καὶ οἱ στρατιῶται, πλέξαντες στέφανον 2
ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ
ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν, καὶ ἔλεγον· 3
Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐ-
τῷ ῥαπίσματα. Ἐξῆλθεν ˉοὖν˂ πάλιν ἔξω ὁ 4
Πιλάτος, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν
ἔξω, ἵνα γνῶτε, ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑ-
ρίσκω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν 5
ἀκάνθινον στέφανον, καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον.
Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. Ὅτε οὖν εἶ- 6
δον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγα-
σαν, λέγοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον ⁎αὐτόν.˂
Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ
σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτί-
αν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νό- 7
μον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει
ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν ˉτοῦ˂ Θεοῦ ἐποίησεν.
Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, 8
μᾶλλον ἐφοβήθη· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον 9
πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ ; Ὁ δὲ

10 Ἰησους ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει ⌜οὖν⌝ XIX.
αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας, ὅτι
ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπο-
11 λῦσαί σε; Ἀπεκρίθη ⌜ὁ⌝ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες
ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ᾽ ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον
ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοὶ μείζονα
12 ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πιλάτος
ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον, λέγον-
τες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καί-
σαρος· πᾶς ὁ βασιλέα [1] αὐτὸν" ποιῶν, ἀντι- [1] ἑαυτὸν
13 λέγει τῷ Καίσαρι. Ὁ οὖν Πιλάτος, ἀκούσας
[2] τοῦτον τὸν λόγον," ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ [2] τῶν λόγων
ἐκάθισεν ἐπὶ ⌜τοῦ⌝ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον τούτων
14 Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ πα-
ρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα [3] δὲ" ὡσεὶ [4] ἕκτη." [3] ἦν
Καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. [4] τρίτη
15 Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν.
Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυ-
ρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν
16 βασιλέα, εἰ μὴ Καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν
αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῇ. Παρέλαβον δὲ τὸν
Ἰησοῦν καὶ [5] ἀπήγαγον." [5] ἤγαγον

17 Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, ἐξῆλθεν εἰς
τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊ-
18 στὶ Γολγοθᾶ· ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ᾽
αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ
19 τὸν Ἰησοῦν. Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος,
καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἦν δὲ γεγραμμένον·

XIX. Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.
Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰου- 20
[1] ὁ τόπος τῆς πόλεως δαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν [1] τῆς πόλεως ὁ τόπος" ὅπου
ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊ-
στὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστί. Ἔλεγον οὖν τῷ Πιλά- 21
τῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφε· Ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε·
Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. Ἀπεκρίθη ὁ Πι- 22
λάτος· Ὃ γέγραφα, γέγραφα. Οἱ οὖν στρατιῶ- 23
ται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑκάστῳ
στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. Ἦν δὲ ὁ χιτὼν
ἄῤῥαφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου. Εἶπον 24
οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λά-
χωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. Ἵνα ἡ γραφὴ
πληρωθῇ, ἡ λέγουσα· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά
μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον
κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.
Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μή- 25
τηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία
ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς 26
οὖν, ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα,
[2] Δε ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι, [2] ἰδοὺ"
ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ 27
[3] ὁ μαθητὴς αὐτὴν σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν [3] αὐτὴν ὁ
μαθητὴς" εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰη- 28
σοῦς, ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ
γραφὴ, λέγει· Διψῶ. Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους 29
μεστόν· οἱ δὲ, πλήσαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσ-

σώπῳ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόμα- XIX.
30 τι. Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέ-
λεσται· καὶ, κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ
πνεῦμα.
31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ
τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν,
(ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα (1) ἐκείνη" τοῦ σαββά- [1] ἐκείνου
του,) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐ-
32 τῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρα-
τιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ
33 τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ. Ἐπὶ δὲ τὸν
Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα,
34 οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη· ἀλλ' εἷς τῶν στρα-
τιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ
35 (2) εὐθὺς" ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρα- [2] εὐθέως
κὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρ-
τυρία· κἀκεῖνος οἶδεν, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα * καὶ ‹
36 ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ· Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ.
37 Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· Ὄψονται εἰς ὃν
ἐξεκέντησαν.
38 Μετὰ ‾ δὲ ‹ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ‾ ὁ ‹
Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰη-
σοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων)
ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πι-
39 λάτος. Ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ

XIX. ἀλόης [1] ὡσεὶ" λίτρας ἑκατόν. Ἔλαβον οὖν τὸ 40
[1] ὡς σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ
τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν-
ταφιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυρώθη, 41
κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν, ἐν ᾧ οὐδέ-
πω οὐδεὶς ἐτέθη. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν 42
τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν
τὸν Ἰησοῦν.

XX. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, Μαρία ἡ Μαγδα- 1
ληνὴ ἔρχεται πρωῒ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνη-
μεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημεί-
ου. Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον, 2
καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν, ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ
λέγει αὐτοῖς· Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν 3
ὁ Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ
μνημεῖον. Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος 4
μαθητὴς προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθε
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον. Καὶ παρακύψας βλέπει 5
κείμενα τὰ ὀθόνια· οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. Ἔρχεται 6
οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα· καὶ τὸ 7
σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ
τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμέ-
νον εἰς ἕνα τόπον. Τότε οὖν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος 8
μαθητὴς, ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶ-
δε, καὶ ἐπίστευσεν. Οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γρα- 9

10 φὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Ἀπῆλθον XX.
οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί.

11 Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς (1) τὸ μνημεῖον" κλαίου- [1] τῷ μνημείῳ
σα ἔξω. Ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνη-
12 μεῖον, καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθε-
ζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς τοῖς
13 ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ λέ-
γουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει
αὐτοῖς· Ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα
14 ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ⸆Καὶ⸇ ταῦτα εἰποῦσα, ἐστρά-
φη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ
15 οὐκ ᾔδει, ὅτι ⸆ὁ⸇ Ἰησοῦς ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη,
δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστι, λέγει αὐτῷ· Κύριε,
εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ (2) αὐτὸν ἔ- [2] ἔθηκας αὐτόν
16 θηκας," κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Μαρία. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνὶ,
17 ὃ λέγεται, διδάσκαλε. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πα-
τέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ
εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ
18 πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Ἔρ-
χεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς
μαθηταῖς, ὅτι ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν
αὐτῇ.

19 Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν
σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου

XX. ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι, διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον,
καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, 20
ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ.
Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ, ἰδόντες τὸν Κύριον.
Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθ- 21
ὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς.
Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λά- 22
βετε Πνεῦμα ἅγιον. Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρ- 23
τίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκρά-
τηνται. Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος 24
Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.
Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν 25
τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω
τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ
βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ
πιστεύσω. Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν 26
ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ᾽ αὐτῶν.
Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ
ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν. Εἶτα 27
λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ
ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ
βάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος,
ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ 28
εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέ- 29
γει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με, Θωμᾶ,
πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύ-
σαντες.

30 Πολλὰ μὲν ὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰη- XX.
σοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ ὐκ ἔςι γε-
31 γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέ-
γραπται, ἵνα πιςεύσητε, ὅτι ⸆ὁ⸇ Ἰησοῦς ἐςιν ὁ
Χριςὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κὴ ἵνα πιςεύοντες ζωὴν
ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

1 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰη- XXI.
σοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβε-
2 ριάδος. Ἐφανέρωσε δὲ ὕτως. Ἦσαν ὁμοῦ Σί-
μων Πέτρος, κὴ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, κὴ
Ναθαναὴλ, ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ
τοῦ Ζεβεδαίου, κὴ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
3 δύο. Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἁλι-
εύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σύν
σοί. Ἐξῆλθον, κὴ ⁽¹⁾ἀνέβησαν" εἰς τὸ πλοῖον [1] ἐνέβησαν
⸆εὐθὺς,⸇ κὴ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν ὐδέν.
4 Πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης, ἔςη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν
αἰγιαλόν· ὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ, ὅτι Ἰη-
5 σοῦς ἐςι. Λέγει ὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Παιδία, μή
τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὔ.
6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ
πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. Ἔβαλον ὖν, κὴ
ὐκ ἔτι αὐτὸ ἑλκῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τῦ πλήθους τῶν
7 ἰχθύων. Λέγει ὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα
ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐςι. Σίμων οὖν
Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐςι, τὸν ἐπενδύτην
διεζώσατο· ἦν γὰρ γυμνός· κὴ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς
8 τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοι-

XXI. αρίῳ ἦλθον, (οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς,
ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων,) σύροντες τὸ δίκ-
τυον τῶν ἰχθύων. Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, 9
βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψάριον ἐπικεί-
μενον, καὶ ἄρτον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐνέγ- 10
κατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων, ὧν ἐπιάσατε νῦν. Ἀνέ- 11
βη Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς
γῆς, μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκον-
τατριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκ-
τυον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε, ἀριστήσατε. 12
Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν·
Σὺ τίς εἶ; εἰδότες, ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. Ἔρχεται 13
οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδω-
σιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. Τοῦτο ἤδη τρί- 14
τον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐ-
γερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ 15
Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων;
Λέγει αὐτῷ· Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας, ὅτι φιλῶ σε.
Λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ ἀρνία μου. Λέγει αὐτῷ 16
πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέ-
γει αὐτῷ· Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας, ὅτι φιλῶ σε.
Λέγει αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. Λέγει 17
αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυ-
πήθη ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς
με; καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ
γινώσκεις, ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Βόσκε τὰ πρόβατά μου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι· 18

ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ περιεπά- XXI.
τεις, ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς
χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει, ὅπου οὐ
19 θέλεις. Τοῦτο δὲ εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ
δοξάσει τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐτῷ·
20 Ἀκολούθει μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέ-
πει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦν-
τα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος
αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε;
21 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος, λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε,
22 οὗτος δὲ τί; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν
θέλω μένειν, ἕως ἔρχομαι, τί πρός σε; σὺ ἀκο-
23 λούθει μοι. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς
ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει.
Καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσ-
κει· ἀλλ'· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν, ἕως ἔρχομαι,
24 τί πρός σε; Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς, ὁ μαρτυρῶν
περὶ τούτων, καὶ γράψας ταῦτα· καὶ οἴδαμεν ὅτι
25 ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. Ἔστι δὲ καὶ
ἄλλα πολλὰ, ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα, ἐὰν
γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον
χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν.

ΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Tt

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

ΠΕΡΙ τοῦ δαιμονιζομένου. i. 23.
Περὶ τῆς πενθερᾶς τοῦ Πέτρου. i. 29.
Περὶ τῶν ἰαθέντων ἀπὸ ποικίλων νόσων. i. 32.
Περὶ τοῦ λεπροῦ. i. 40.
Περὶ τοῦ παραλυτικοῦ. ii. 3.
Περὶ τοῦ Λευῒ τοῦ τελώνου. ii. 14.
Περὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα. iii. 1.
Περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἐκλογῆς. iii. 13.
Περὶ τοῦ σπόρου παραβολή. iv. 2.
Περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως τῶν ὑδάτων. iv. 36.
Περὶ τοῦ λεγεῶνος. v. 1.
Περὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχισυναγώγου. v. 22.
Περὶ τῆς αἱμοῤῥοούσης. v. 25.
Περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων διαταγῆς. vi. 7.
Περὶ Ἰωάννου καὶ Ἡρώδου. vi. 14.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ.

ΤΕΛΟΣ.

CORRIGENDA.

Pag.	lin.	pro	lege
13.	13.	τὼν	τῶν
26.	18.	τὴν"	τὴν
29.	5.	Ἡλίας	Ἡλίας—et ita passim.
30.	23.	Ἤ	Ἦ
59.	18.	Ἱεροσόλυμα·	Ἱεροσόλυμα,
79.	18.	Οὔτοις	Οὕτως
98.	10.	αὐτῦ (marg.)	αὐτῦ
114.	8.	αὐτὸν	αὐτὸν
119.	23.	αὐτύς	αὐτὺς
136.	1.	ἐκεῖναις	ἐκείναις
153.	3.	ὅτι	ὅτι
Ibid.	5.	γενεαί	γενεαὶ
166.	24.	ἴσῃ	ἴσῃ
172.	ult.	ὑμῖν·	ὑμῖν.
194.	9.	πειρασμὸν·	πειρασμὸν·
205.	11.	Ἱερυσαλὴμ.	Ἱερυσαλήμ.
214.	24.	Ἀβραὰμ·	Ἀβραάμ·
Ibid.	ult.	ἐλθεῖν	ἐλθεῖν
264.	18.	ἀσθενοῦντων	ἀσθενόντων

 160

